

DARBININKAS

Vol. LXI, N. R. 5
Sausis-January 30, 1976

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Sirijai tarpininkaujant, Libane buvo paskelbtos 24-tos paliaubos, pakeitusios ir visą politinį Libano gyvenimą, kuriame svarų žodį turės Sirija. Prezidentas ir toliau bus krikščionis, bet min. pirm. skirs ne prezidentas, o rinks parlamentas, kuriame ir krikščionys ir mahometonai turės po lygų atstovų skaičių. Laimėtojai išėjo Sirija ir Palestinos išlaisv. org-jos armija.

Valst. sekr. Kissingeriui nepavyko Maskvoj pasiekti susitarimo su Sov. S-ga dėl strateg. ginklų apribojimo, bet tikinama, kad padaryta pažanga ir kad de-rybos bus tęsiamos vėliau. Dėl Angolos jokių pažadų iš sovietų taip pat negauta.

Indijos parlamentas suteikė vyriausybei teisę areštuoti asmenis, nepaskelbiant arešto priežasties net ir teisiam.

Pirmieji JAV technikai aptarusių sekimo įrengimus Sinajaus kalnų perėjimuose, atvyko į savo postus.

Italijos lirai gelbėti dėl vyriausybės krizės ieškoma 1.25 bil. dol. paskolos iš tarptaut. monetarinio fondo, JAV ir V. Vokietijos.

Prez. Fordas pranešė kongresui sumažinti federalines išlaidas, padidinti socialinės apsaugos mokesčius ir privačių pramonei sudaryti sąlygas sukurti naujų darbų. Jo siūlomas biudžetas siektų apie 395 bil. dol. ir turėtų 43 bil. dol. deficito. Būtų padidintos išlaidos krašto gynybai ir sumažintos įvairiom socialinėm programom. Dėl užsienio politikos kaltino kongresą, kad per daug varžo prezidento teises.

Sen. Edmund Muskie demokratų vardu siūlė pirmoj vietoj mažinti bedarbių skaičių, sukuriant viešųjų darbų, ir sudaryti kainų ir atlyginimų priežiūros tarybą. Užsienio politikos srity siūlė neįsivelti į Angolos vaidus.

Sov. S-ga sumažino mokesčius už vizą gauti iš 400 į 300 rb., bet žydai ir toliau už atsakymą sovietų pilietybės papildomai turės sumokėti po 665 dol. Prašymai išvažiuoti bus persvarstomi kas 6 mėn. Be to, bus leista pardavinėti Maskvoj 18 Vakarų laikraščių, jų tarpe ir NYT.

Žvalgybos žinios ir pabėgėliai tvirtina, kad Kambodijoj vėl vyksta beatodairinis gyventojų perkilnojimas į šiaurines sritis.

Europos bendr. rinkos valstybių užs. reik. min. sutarė pradėti prekybos derybas su Ispanija, bet tartis dėl Ispanijos priėmimo į rinkos narius esą dar per anksti.

Europos socialistų vadai nesutarė, kaip jie turi bendradarbiauti su komunistais Portugalijoj ir Italijoj. Bendradarbiavimo šalininkas—buvęs prancūzų socialistų gen. sekr. Francois Mitterand, o priešininkas—Vokietijos kancleris Helmut Schmidt.

Buvęs Portugalijos karinio saugumo v-kas gen. Otelo Sarai-va de Carvalho buvo areštuotas už prisidėjimą prie lapkr. 25 kairiųjų ruošto perversmo. Perversmo ruošimu apkaltinta ir komunistų partija.

Australija ir N. Zelandija pasisakė už stiprų JAV įsipareigojimą Indijos vandenynė.

JAV buvo susitarusios su Ispanija dėl bazių, bet, mirus gen. Franco, sutartis liko nepasirašyta. Grįždamas iš Maskvos, Kissingeris sutartį pasirašė, pažadėdamas Ispanijai apie 1 bil. dol. paramos.

ATVYKO JURAŠAI

Sausio 20 iš Miuncheno, Vokietijos, į New Yorką atskrido Aušra-Marija ir Jonas Jurašai su sūneliu Joriu. Kennedy International aerodrome juos pasitiko grupė lietuvių: Simas Kudirka su žmona Gene, Renata Alinskienė, Ligija Simanavičienė, Daiva Kezienė, Dalia Skeivyte, Liudas Tamošaitis, dr. Jonas Lenkaitis, aktorius Henrikas Kačinskas, Rimas Alinskas ir Paulius Jurkus, kuriam teko ši sutikimą organizuoti.

Pasitikti su gėlėmis ir lietuviškos bičiulystės glėbiais. Svečiai atskrido 5:20 v.v. Panam lėktuvų linija. Iš aerodromo buvo nugabenti tiesiai į Kultūros Židinį, kur buvo surengtas susitikimas su svečiais. Žemutinėj salėj buvo apie 50 New Yorko spalvingos visuomenės atstovų—menininkų, kultūrininkų, svarbiųjų organizacijų pirmininkai ir jų atstovai.

Pasisveikinus su svečiais, šia susitikimo proga žodį tarė: Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis, Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, Vlisko vardu—Antanas Sabalis, Paulius Jurkus paaiškino šio susitikimo prasmę—į Ameriką, naują kontinentą, atvykstama per lietuvišką Kultūros Židinį. Pakeltos šampano taurės, sugiedota svečiam Ilgiausių metų.

Abu jie pasakė po kalbą. Kalbėjo apie savo nepaprastus išspūdžius, esą giliai sujaudinti šiuo nuosirdumu ir priėmimu. Abu kalbėjo labai šiltai ir jaučiai, ir jų veidai švytėjo švytėjo. Visi susirinkę drauge nusifotografavo.

Toliau buvo vaišės, kurias parengė dosnioji Elena Mickelūnienė. Visi gėrė šampaną, kurį dovanojo dr. Jonas Lenkaitis. Visi turėjo progos pasikalbėti su svečiais, pasidalinti pirmaisiais išspūdžiais. Apie 8:30 v.v. jie buvo išvežti nakvoti.

Kitą dieną, sausio 21, jie jau buvo užėję į Radio Liberty susi-

pažinti su tarnautojais ir su darbo sąlygomis, nes ten dirbs Aušra Jurašienė.

-o-

Jonas Jurašas buvo Kauno dramos teatro vyr. režisierius. Partija ten kontroliuoja visą meną, kontroliavo ir teatrą, ir taip pamažu brendo konfliktas tarp Jurašo ir partijos. Kai Jurašas pastatė dramaturgo Juozo Grūšo dramą "Barborą Radvilaite", konfliktas pasiekė viršūnę. Jis buvo iš teatro atleistas. Savo keliu jis parašė protestą, kad menininkui varžoma kūrybinė laisvė. Tas protestas pateko į Vakarų, buvo paskelbtas spaudoj. Tai dar labiau įaudrino valdančiąją partiją Lietuvoj. Išvytas iš teatro, negavo jokio darbo.

Paskui jam susidarė galimybės išvykti į Izraelį. Pasie-

kęs Vieną, jis savo kelionę nukreipė kita puse. Atsidūrė Miunchene, Vokietijoj. Ten Aušra Jurašienė vadėjo dirbti Radio Liberty lietuvių skyrių. Pasireiškė kaip gabi ir sumani redaktorė, komentatorė. Abu parašė labai puikių straipsnių apie kultūrinį gyvenimą Lietuvoj, apie menininkų prievartavimą.

Praeitų metų rudenį buvo nuvykę į Kopenhagą, kur buvo surengtas Sacharovo vardo apklausinėjimas apie žmogaus teisių laužymą Sovietų Sąjungoj. Taip pat aplankė ir Londoną, buvojo pas Londono lietuvius. Jau seniau žadėjo atvykti į Ameriką. Dabar pasitaikė proga—Aušra Jurašienė perkėlė į Radio Liberty lietuviškąjį skyrių New Yorke.

Jonas Jurašas yra pagarsėjęs režisierius, jam buvo siūlyta surežisuoti veikalą Londone. Jis čia mėgins kontaktuoti New Yorko teatrus, gal kur suras darbo savo srity.

Aušra ir Jonas Jurašai Kennedy International Aerodrome sausio 20, ką tik atskridę iš Europos. Iš k. dr. Jonas Lenkaitis, Rimas Alinskas, Ligija Simanavičienė, Renata Alinskienė, Aušra Jurašienė, Dalia Skeivyte, Jonas Jurašas, sūnus Joris, Simas Kudirka, Genė Kudirkienė, Daiva Kezienė, Henrikas Kačinskas, Paulius Jurkus. Nuotr. L. Tamošaitis

AUSTRALIJOJ PRAUŽĖ POLITINĖS AUDROS

Australijos užsienio reikalų ministerija sausio 2 oficialiai paskelbė, kad naujoji Liberal—National Country Party (L-NCP, kitaip—koalicija) vyriausybė atšaukė buvusios Australian Labour Party (ALP) vyriausybės padarytą Baltijos valstybių Sov. Sąjungai de jure pripažinimą, įsakė savo ambasadoriui Maskvoj oficialiai tuose kraštuose nesilankyti, o Latvijos garbės konsului Melbourne grąžinti teises, kurias buv. Whitlam vadovaujama vyriausybė buvo atėmusi. Apie visa tai buvo painformuotas Sov. Sąjungos ambasadorius Canberroj.

Šios naujosios Australijos vyriausybės sprendimo baltai ir jų reikalus suprantą laukė, nes pasitikėjo dar opozicijoj esančios dabartinės vyriausybės

ga 15 procentų visos krašto gamybos. Praeitą pavasarį Sov. S-gos suruošti karo laivyno pratimai nuo Japonų iki Karibų jūros ir nuo šiaurės ledinuotojo vandenyno iki Azorų salų nustebino Vakarų.

Atoslūgio politikos dėka, kur sovietai buvo atsilikę, jiems buvo leista susilyginti su JAV, bet kur jie buvo pranašesni, ten nesutiko savo jėgų sumažinti.

Prekybos santykiai taip pat nevyksta amerikiečių pageidaujama linkme, nes jiems trūksta kreditų. Tad, nepaisant valst. sekr. Kissingerio tvirtinimo—atoslūgio politika ar atominis karas—jo politika yra atsidūrusi dideliame pavojų.

pažadais ir veiksmais. Vos iškilius viešumon Whitlam vyriausybės sprendimui apie Baltijos valstybių de jure pripažinimą Sov. Sąjungai (apie tai paskelbė Reuteris iš Maskvos maždaug po mėnesio laiko), didžiuliuose baltų protesto mitinguose ir eisenose dalyvavo tuometinės opozicijos nariai ir savo kalbose jau tada pareiškė, kad, atėjus jiems į valdžią, tas pripažinimas bus atšauktas. Diskusijose atstovų rūmuose opozicija užėmė aiškią poziciją, o senate, kur opozicija drauge su nepriklausomais ir mažųjų partijų atstovais turėjo daugumą, po diskusijų buvo pareiškta užsienio reikalų ministeriui senatoriui Willesee nepasitikėjimas. Vėliau spaudoj, pasikalbėjimuose per radiją ir televizijoj, atsakydami į baltų laiškus, opozicijos nariai nuolat kartoję patį nusistatymą. O Whitlam vyriausybę generaliniam gubernatoriui nušalinus (lapkričio 11) ir paskelbus naujus abiejų rūmų rinkimus, Fraser, buvęs opozicijos lyderis, o dabar perėinamosios vyriausybės ministras pirmininkas, savo pagrindinį priešrinkiminį kalbą nedviprasmiškai pareiškė: Baltijos kraštų Sov. Sąjungai de jure pripažinimas, jei Liberal-NCP bus išrinktos, bus atšauktas. Tą pat pakartojo ir užsienio reikalų ministerio pareigas einąs Peacock.

Šitoks Liberal—NCP koalicijos nusistatymas buvo iššauktas baltų ir jų reikalus remian-

IŠ LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS NR. 19

NEPATENKINTAS REŽIMU IR VENCLOVOS SŪNUS

Lietuvos Komunistų Partijos
Centro Komitetui

Šis laiškas neturėtų jums būti didelė staigmena. Esu rašytojas, vertėjas, literatūros tyrinėtojas. Visose šiose srityse nemaža triūsia. Manau, kad neblogai tarnavau savo tėvynei ir tautai ir atidirbau duoną, kurią per savo amžių suvalgiau. Vis dėl to esu padaręs žymiai mažiau, negu pajėgiau, tai ne mano kaltė.

Mano tėvas Antanas Venclova buvo įsitikinęs komunistas. Aš jį gerbiau ir tebegebiu kaip žmogų. Be ko kito, ištikimybės savo principams mokiausi iš jo. Bet dar jaunystėje, stebėdamas gyvenimą ir jame dalyvaudamas, susidariau kitokią, negu tėvas, pažiūrą sistemą, kurią vėlesnis patyrimas tik sustvirtino. Nei tėvui, nei kam kitam tai nebuvo paslaptis.

Komunistinė ideologija man tolina ir, mano manymu, didelę dalimi klaidinga. Jos absoliutis viešpatavimas atnešė mūsų šaliai daug nelaimių. Informaciniai barjerai ir represijos, taikomos kitaip manantiems, stumia visuomenę į stagnaciją, o šalį į atsilikimą. Tai pražūtinga ne

tik kultūrai. Ilgainiui tai gali pasidaryti pavojinga ir valstybei, kurią tokiais metodais bandoma stiprinti. Nieko čia pakeisti aš negaliu. Negalėčiau ir tada, jei turėčiau tiek valdžios, kiek turite jūs. Bet vis dėl to galiu ir net privalau—atvirai pasakyti apie tai savo nuomonę. Tai jau šis tas.

Šias pažiūras susidariau seniai ir savarankiškai. Daug metų nesu parašęs ir pasakęs nė vieno žodžio, kuris joms prieštarautų. Židriu ir komunistinę ideologiją rimtai ir dėl to nesutinku mechanškai ar veidmainiškai kartoti jos formulius. Jų nekartodamas tegaliu užsitraukti diskriminaciją, kurios gyvenime esu nemažai patyręs.

Mūsų šalyje man užkirsta platesnės ir viešos literatūrinės, mokslinės kultūrinės veiklos galimybes. Kiekvienas humanitaras ir ne tik humanitaras Tarybų Sąjungoje turi nuolat įrodinėti savo ištikimybę viešpatuojančiai ideologijai, kad galėtų dirbti. Tai lengva prisitaikytiams ir karjeristams. Tai nesunku nuosirdžiai įsitikinusiems marksizmo teisingumu žmonėms (nors kai kuriems jų tai, gal būtų, atrodė įkyri ir žeminanti procedūra). Man tai neįmanoma.

Deja, nemoku rašyti "į stalčių". Ieškau kontaktų su auditorija ir ieškosiu jų bet kokiomis aplinkybėmis. Kitokio darbo, išskyrus literatūrinį ir kultūrinį, nesugebėčiau ir nenorėčiau dirbti. Tačiau kultūrinio darbo galimybes man kasmet siaurėja, ir pati mano egzistencija šioje šalyje darosi beprasmi ir abejotina.

Visa tai, kas čia parašyta, liečia ir mano žmoną, kuri taip pat yra kultūrininkė (teatro režisierė).

Prašau leisti man, remiantis Visuotine žmogaus teisių deklaracija ir veikiančiais įstatymais, išvykti su šeima gyventi į užsienį. Mano draugo Jono Jurašo ir kitų draugų pavyzdys rodo, kad tai nėra neįmanoma. Kadangi mano žmona yra žydė, galėtume vykti ir į Izraelį. Šis sprendimas galutinis. Taip pat prašau nediskriminuoti tų mano šeimos narių, kurie laikosi kitokių negu aš pažiūrų ir pasilieka Lietuvoje.

1975.V.11

T. Venclova

VIDMANTO POVILONIO NESEKMĖS

1973 metais Vidmantas Povilonis drauge su Š. Žukausku ir kitais buvo nuteistas už "antitarybinę veiklą" dviem metams atliekant bausmę pataisos darbų lageryje.

1975 kovo 27, išleidžiant iš lagerio, Povilonis pareikalavo, kad jam būtų pilnai grąžinti paimti daiktai. Kadangi trūko laikrodžio, jis parašė pareiškimą Mordovijos ATSR Prokurorui ir paskelbė bado streiką. Už tai jis buvo užrakintas kameroje ir 5 val. išlaikytas virš bausmės laiko.

Grįžęs iš lagerio, V. Povilonis negalėjo prisiregistruoti, kadangi buvo dingęs karinis bilietas. Kariniamis komisariats jam pareiškė, kad ne jų reikalas ieškoti per kratą dingusio bilieto. Parašius komisariui pareiškimą, bilietas komisariate atsirado. Komisariate Poviloniui pradėjus kalbėti lietuviškai, majoras Lušninas pareiškė, kad kalbėjimas jo dar nepataisys.

Povilonis ieškojo darbo savo buvusioje darbovietėje—Visasąjunginio sviesto sūrio pramonės moksline tyrimų institute Lietuvos filiale, bet direktorius Vaitkus jam pareiškė, kad vietų nėra, o, be to, tokiais žmonėmis, kaip Povilonis, negalima pasitikėti. Kalbant su bendradarbiais, paaiškėjo, kad darbuotojų įstaigai trūksta.

Ekskursijų biure ant sienos kabojo plakatas, kviečiantis

(nukelta į 2 psl.)

(nukelta į 2 psl.)

Savaitės įvykiai

Ispanijos vyriausybė, norėdama palaužti darbininkų streikus, pašaukė į kariuomenę 70,000 streikuojančių geležinkelio darbininkų.

Portugalijos vyriausybė buvo uždraudusi Kubos lėktuvams, skrendantiems į Angolą, pasipildyti kuru Azorų salose, bet šito draudimo griežtai nekontroliavo, ir lėktuvai vėl pradėjo naudotis Azorų aerodromais. JAV dėl to užprotestavo.

Čilės krikšč. dem. partijos vadas Eduardo Frei Montalva pradėjo akciją karinei juntai pašalinti ir visų partijų tautinei vienybei sudaryti.

Portugalijos aukštoji karinė taryba tariasi su partijomis apie jų politinį santykiavimą: taryba norėtų pasilikti teisę vetuoti ūkinę, finansinę ir socialinę politiką, valdžios, kolektyvinės ir privačios nuosavybės ribas ir užsienio politiką. Ji taip pat norėtų kontroliuoti ir pačias partijas. Tokiam planui partijos nepritarė.

Ispanijos vyriausybė nori parlamento rinkimus atidėti vieneriems metams, kad per tą laiką ji galėtų padaryti rinkimų ir politinės veiklos įstatymų pakeitimus.

Mirus Malaysia min, pirm. Abdul Razak, jo vieton paskirtas buvęs jo padėjėjas Hussein Onn. Tikima, kad jis taip pat ves provakarietišką politiką.

Sov. S-gai įsigalėjus Angoloje, iš Gvinėjos, Nigerijos ir Angolos karo laivyno ir aviacijos bazių ji galėtų kontroliuoti NATO valstybėms aliejaus tiekimą iš Persijos įlankos.

Europos bendr. rinka susitarė dėl prekybinių ir finansinių reikalų su Alžirija, Maroku ir Tunisu, bet šį susitarimą dar turi patvirtinti atskiros rinkos valstybės.

NATO gen. sekr. Luns tarpininkaujant, Britanija sutiko atitraukti karo laivus iš Islandijos teritorinių vandenų.

Abiejų Vietnamų bendro parlamento rinkimai įvyks balandžio mėn.

Laos valstybinis radijas pranešė, kad pietinėse srityse kariuomenės daliniai kovoja su "išdavikiškais reacionieriais".

Filipinų prez. Ferdinand Marcos sudarė tautinę tarybą, kuri jam patars įstatymų leidimo srity, ir atidėjo parlamento rinkimus neribotam laikui.

Vykdamas į Maskvą, valst. sekr. Kissingeris į savo patarėjus pasiėmė ir gynybos d-to atstovą. Tuo jis nori apsisaugoti nuo galimos kritikos.

Britanijos ir Prancūzijos pagminti supersoniniai keleiviniai lėktuvai Concorde pradėjo susisiekti su Bahrein ir Brazilija. Į JAV jie kol kas neįsileidžiami dėl didelio triukšmo.

Sov. S-ga leido išvykti į Izraelį disidentui ir matematikui Aleksandr Lunts su šeima.

Valst. d-tas numato suteikti Zaire 10 mil. dol. pramonei kurti.

Už Britanijos ir Kanados pinigų Sov. S-ga aprūpins Kubą atominės energijos jėgaine.

Jordanas ir Sirija vykdė pirmus bendrus kariuomenės pratimus Damaskui ginti.

Andrej Sacharovas atsisakė Maskvoj turėto buto, bet į naują

AUSTRALIJOJ PRAUŽĖ POLITINĖS AUDROS

(atkelta iš 1 psl.)

kią reakciją Sov. Sąjungoj sukelia Baltijos kraštų de jure pripažinimo atšaukimas. Sov. Sąjunga iš anksto žinojo naujosios vyriausybės tuo klausimu nusistatymą. Laukiant tos reakcijos, atrodo, žinia apie pripažinimo atšaukimą jau prieš Kalėdas buvo duota etninei Australijos spaudai, o oficialus pranešimas tik po N. Metų. Iki šiol jokios reakcijos iš Sov. Sąjungos nebuvo. Naujajį ministrų pirmininką Fraser iš užsienio ambasadorių Canberroje Sov. Sąjungos ambasadorius pasveikino antrasis (pirmiau už jį suskubo tik Kanados ambasadorius). Greičiausiai ir toliau Sov. Sąjunga ignoruos tą faktą.

Nors Helsinkio konferencijos šešėly šis Australijos naujosios vyriausybės gestas realios naudos neturės, bet baltam tokie įžūlus ir veidmainiški buv. vyriausybės veiksmai, dėl kurių jaudintasi ir prieš kuriuos taip vieningai kovota, tautos pasmerkė ir vyriausybės atšaukti, suteikė paguodos ir ryžto kovoti.

-o-

Australijos parlamento rinkimai nėra vien krašto vidaus reikalas, bet laimėjusios partijos politikai pritarimas, lemtingas krašto ateičiai. Buv. vyriausybės ideologija, jos užsienio politikos pakrypimas didelei piliečių daugumai kėlė susirūpinimą. Kodėl Australijoj per trejus metus (normalus parlamento laikas) įvyko dveji rinkimai? Kas gi atsitiko, kad Whitlam ALP vyriausybė, kilusi kaip sakalas, buvo tautos pasmerkta ir gėdingai nustumta į mažareikšmę opoziciją? Verta trumpai žvilgtelti į tas priežastis.

Po 23 metų opozicijoj ALP, Whitlam vadovaujama, laimėjo 1972 gruodžio mėnesį atstovų rūmų rinkimus 9 atstovų dauguma. Senate betgi vyriausybė daugumos neturėjo — nepriklausomieji ir mažųjų partijų atstovai čia vaidino lemiamą vaidmenį.

Eidama į rinkimus šūkiu "Jau laikas!", ALP užsibrėžė tokį tikslą: pertvarkyti visuomenę ir išlyginti jo esančius nelygumus, o tarptautinėje srity — suteikti Australijai nepriklausomą pagrindą. Šiuos tikslus vykdyti griebtasi visu ryžtingumu: pakeisti Australijos santykius su draugais ir sąjungininkais — aštriai kritikuota JAV, silpninti ryšiai su Anglija. Užmegzti diplomatiniai santykiai su Kinija, Rytų Vokietija, su Šiaurės Vietnamu, su Šiaurės Korėja, pripažinti de jure Baltijos kraštų ir Sov. Sąjungą inkorporavimas;

butą įstaigos atsisako jį registruoti.

Aliejų eksportuojančios valstybės (OPEC) numato savo būstinę iš Vienos perkelti kitur, gal būtų į Paryžių.

JAV kongresui sutikus, Izraelis pirsks iš JAV 4 radaro lėktuvus, kurie iš anksto galėtų pastebėti kariuomenės ar šarvuotųjų koncentracijas. Tokius lėktuvus JAV pradėjo naudoti tik 1974 Viduržemio jūros laivuose.

Angolaj jau yra apie 10,000 Kubos karių. Fidel Castro tvirtina, kad jo kariai Angolaj pasiūlys tol, kol to norės populiarius išlaisvinimo sąjūdį.

Iš Saigono 350,000 gyventojų buvo perkelti į provinciją.

atitrukta kariniai daliniai iš Malaisijos ir Singapore (ten jie buvo pagal regionalinę sutartį); pasisakyta už Šiaurės Vietnamo siekimus Pietų Vietname; pakeisti prekybiniai santykiai su Rodezija, pasiūsta parama Afrikos revoliuciniam judėjimam, remta daugelis 3-ojo pasaulio siūlymų Jungtinėse Tautose, smerkta Prancūzijos atominiai bandymai Ramiajame vandenyne (bet tik pašnibždomis prasitarta dėl Kinijos bandymų) ir t.t. Nauji regionalinio pergrupavimo planai nevyko, bet pasiekta laimėjimų prekybos srityje.

Vidaus politikoj — visuomenės išlyginimas, užsimotos socialinės reformos nebuvo įmanomos be mokesčių didinimo ir infliacijos pavojaus. O prieš rinkimus buvo prieš tai pasisakyta. Pirmieji metai betgi prasidėjo gana sklandžiai: panaikinta privilegija karinė tarnyba, atšaukta kariuomenė iš Vientamo, pravaista mažiau reikšmingos reformos sveikatos srity. Bet, prieš priėmiant visuomenės pertvarkymo, viskas pradėjo painingai. Pažadėjusi nedidinti mokesčių ir laikyti žemus procentus, vyriausybė pakėlė dolerio paritetą ir sumažino kai kuriuos įvežamuosius muitus iki 25%. Netrukus jau teko atsisakyti nuo pažado nedidinti mokesčių ir nekeikti procentų. Antrą kartą pakeltas dolerio paritetas, pradėta varžyti kreditas; prasidėjo firmų bankrotai, atlyginimų didinimo reikalavimai.

IŠ LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS NR. 19

(atkelta iš 1 psl.)

dirbti ekskursijų vadovais. Povilionis kreipėsi, prašydamas darbo, tačiau partinės organizacijos sekretorė Grigienė pasakė, kad Povilionio atveju reikia atsižvelgti į Vilniaus. Po kelių dienų Grigienė paaiškino, kad Ekskursijų ir kelionių biuro direktorius Šiaučiukenas pareiškęs, kad apie priėmimą nėra ir kalbos. "Pas mus net po blaivyklos neprimama", — kalbėjo sekretorė. — Aš juk blaivykloje nebuvau. — Tai blogiau!

-o-

Lietuvos TSR Prokurorui pil. Vidmanto Povilionio, Jono s. gyv. Kaune, Basanavičiaus al. 40-1,

P s r e i š k i m a s

1975 rugpjūčio 5 apie 15 val. 30 min. mano namuose buvau KGB darbuotojo Aleinikovo sumintas ir su apsauga nuvežtas į Kauno Lenino rajono Vidaus reikalų skyrių (VRS). Ten Aleinikovas pareiškė, kad aš nedirbęs, todėl prašiau paaiškinimą, nurodydamas, kur ir ką dirbu. Po to Aleinikovas liepė man palaukti, nes su manimi norįs pasikalbėti VRS viršininkas. Kadangi oficialiai nebuvo paskelbta apie mano suėmimą, man pareiškus norą gauti paaiškinimą, buvau įmestas į kamerą kartu su sulaikytais kriminalistais. Po kokių dviejų valandų buvau nuvestas į kabinetą, kuriame sėdėjo Aleinikovas ir dar kaskoks milicijos majoras, užsiuopkęs mane vietoj pasisveikinimo klausimu: "Kodėl juokiesi?", nors tuo metu mano veidas buvo visai rimtas. Išrėkęs dar kokius tris kartus šį klausimą, jis pradėjo klausinėti apie tai, ką jau buvau surašęs prieš tris valandas Aleinikovui. Iš jo klausimų matėsi, kad jis visai nesiorientuoja apie ką kalbama, nors supratu, kad jis yra tiesiogiai atsakingas už mano suėmimą. Tuo tarpu Aleinikovas vaidino pašalinio stebėtojo vaidmenį.

Į mano klausimą, kodėl aš nebuvau iškviestas į VRS, o atvesdintas į jėgą, man buvo pareikšta, kad man jau daug kartų siūsti iškvietai, bet manęs nebuvę namie.

Mano tėvas, pastoviai gyvenantis tuo pačiu adresu kaip ir aš, teigia, kad jokio iškviatimo

Visi reformų sumanymai įklimpo. Ūkininkam buvo žalingas dolerio pariteto pakėlimas, o unijom — kai kurių muitų sumažinimas. Blogą įspūdį visuomenė padarė naujos vyriausybės vietomis aprūpinimas savų žmonių. Whitlam centralizmo siekimas susikirtė su atskirų federacijos narių tikslais. Imigrantai ir visiem geros valios australams blogą įspūdį padarė teisingumo ministerio Murphy su policija "užpuolimas" ant ASIO (Australian Security Intelligence Organization), ieškant kroatų teroristų bylų, ir naktinės kratos kroatų šeimose, ieškant Ustaši judėjimo narių. Atrodė, kad čia buvo stota į pagalbą Jugoslavijai, kurios ministras pirmininkas tuo metu atvyko į Australiją ir neregėtos iki šiol apsaugos globoj tarėsi su Australijos vyriausybe. Bet, matyti, nieko inkriminuojančio prieš kroatų nerasta, nes nebuvo iškelta bylų. Pažymėtina, kad tame pat laikotarpy keli kroatų kilmės asmenys, nuvykę į Jugoslaviją savųjų aplankyti, buvo nuteisti mirti ir sušaudyti kaip teroristai.

Antrieji ALP valdymo metai — konsolidacijos metai. Pradėta rengti Medibank (panašu į Kanados Medicare), įsteigta naftos ir mineralų įstaiga, įvairios subsidijų komisijos ir t.t. Bet prasidėjo susidūrimai su senatu — senatas nepraleido 12 įstatymų, kuriuose ryškiai reiškėsi socialistinės centralistinės tendencijos.

(Bus daugiau)

DOVANA — I. VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, specialus įpakavimas, žemos kainos. Siuntiniai gali būti įvairaus dydžio (net ir vokuose — banderolėmis). Negalint atvykti, gavę užsakymą, sudarome pageldajamų daiktų siuntinį. Mūsų įstaigoj gaunamos visos siuntiniam prekės žemomis kainomis. Darbo valandos nuo 12 iki 6, šeštadieniais nuo 10 iki 5. Sekmadieniais ir pirmadieniais patarnaujama iš anksto susitarus telefonu. Tel. 296-5250. DOVANA, 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų — vakarais — (516) 757-4296.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A.J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

AN ANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdėdant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuviams. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — imptuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Uželkite ir įsitiikinsite!

DALĖ POVILASKAITĖ-SELLEI, sav., "Friendly Spirits Wines & Liquors", 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, mažais ir dideliais kiekiais įvairiomis progoms. Nuolaidos daromos pagal imamą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalui esant pristatoma į namus be atskiros atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvių, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvių ir kviečia visus apylinkės lietuvius į patarnavimus pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y., 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiomis progoms. 846-5454-9527; vakare: 835-4149. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų valanda, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountinside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N. Y. 11364. Tel. 212) 229-9134.

BOSTON, WORCESTER, BOSTON, MASS.—WLYN 1360 BROCKTON, MASS. — WHIL ir FM 101.7 sekmad. 1-1:30. S. 1430 ir FM 107.9, sekmad. 11-12 Minkus, 502 E. Broadway, So. val. P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. JU 268-0489. 6-7209.

A i d a i žurnalų išėivioj. vienas geriausių kultūros Ar juos prenumeruoji?

GRUPINĖS KAINOS PAVINIAMS ASMENIMS 4 DIENŲ KELIONĖ Į

LAS VEGAS

VIEŠBUČIAI:	KAINA ĮSKAITO:
Stardust \$249	Skridimai lėktuvu
Flemingo 259	Viešbutis nuo ketvirtadienio iki sekmadienio
Aladdin 259	Pervežimai iš aerodromo į viešbutį ir atgal
Circus Circus 259	Visi lėktuvų ir viešbučių takasai
Hilton 279	Bagazų nešiojimai
Cesar's Palace 289	Dveji pusryčiai
MGM Grand 299	Sauja naktelių

Šių kelionių ir kitais kelionių reikalais kreiptis į

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE ROMAS KEZYS, SAV.

2129 Knapp St. Brooklyn, N.Y. 11229 Tel. (212) 769-3300

Rusiškos kelių rodyklės Vilniaus mieste. Parašyta Minsk. Kairė matosi Aušros Vartai.

DABININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$12.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DABININKA ir LIET. ŽINIĄS • Pre-
numerata metams \$12.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostoria •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Liet. Fondo premijos belaukiant

Siemet rengiama jau septin-
toji dailės paroda, kuri yra skirta
Lietuvos nepriklausomybės
šventei. Iš visų pusių
telkiamos įvairios premijos, kad
paroda būtų gyvatingesnė ir su-
keltų didesnį entuziazmą. Bus
skiriami aukso, sidabro, bron-
zos medaliai, teikiamos premi-
jos už tautinę tematiką, už tra-
dicinį-realistinį meną, bus duo-
dami ir atžymėjimo lapai. Visi
dabar laukia didžiosios Lietu-
vių Fondo — 1000 dol. premi-
jos.

Prieš ketvertą metų pirmoji
Lietuvių Fondo premija už dai-
lės kūrinius teko Chicagai. An-
roji buvo atiduota New Yorko
parodai. Trečioji — Chicagai.
Dabar, rotacine tvarka einant,
premija turėtų tekti New Yorkui.
New Yorkas šios premijos labai
laukia.

-0-

Jau balandžio mėnesį LB
New Yorko apygardos valdyba,
parodos rengėjai, paršę prašy-
mą Liet. Fondo administracijai,
kad skirtų 1000 dol. premiją
New Yorkui. Ilgai laukta bet ko-
kios žinėlės. Lapkričio mėnesį
buvo gautas pranešimas, kad
prašymas bus svarstomas. Buvo
atsiūsta net protokolo ištrauka,
kad prašymas įtrauktas į svarsty-
mus. Gi sausio 20 telefonu prane-
šė, kad prašymas atiduotas
specialiai Fondo meno komisi-
jai, kuriai vadovauja dail. A. Va-
leška. Ta komisija galinti premi-
ją skirti bet kam, kokiam nors
dailininkui už visą jo kūrybą.

Kodėl dabar Liet. Fondas su-
darė atskirą meno komisiją?
Tam pagrindo gal davė tai, kad
abi Fondo premijos Chicagoy
sukėlė daug triukšmo, nes buvo
premijuoti labai jau avangardiš-
ki kūriniai.

New Yorko toji premija
triukšmo nesukėlė. Premija teko
pažangiam ir geram dailininkui.
Gal dėl to L. Fondo v adovybė,
norėdama apsidrausti nuo sun-

kenybių ir priekaištų, ėmė ir su-
darė tokią komisiją ir jai pavedė
reikalus spręsti.

Suprantama, tokia komisija
vadovausis Fondo instrukcijo-
mis, gal ir patys surašys kokius
nuostatus, kam premiją skirti.
Tačiau, kaip ten bebūtų, reikėtų
atsižvelgti ir į New Yorko dailės
parodą. Ir štai kodėl.

New Yorko dailės paroda yra
vienintelė, kuri rengiama Lietu-
vos nepriklausomybės šventės
proga. Ir tai jau septintoji iš ei-
lės. Jau yra šioji tokia tradi-
cija. Yra ir kūrybinio entuziaz-
mo.

Buvo rengiamos panašios pa-
rodos Chicagoy, bet jos neišsi-
laikė. Siemet ten parodos nebus.

New Yorko parodoj visi
sparnus suglaudina ir visi sutel-
pa vieną parodą, po vienu sto-
gu. Yra čia ir darbininkų, orga-
nizatorių, technikų, kurie pa-
gelbsti rengimo darbe. Taip tos
parodos išsilaiko, sutelkia daug
dailininkų ir daug kūrinių. Liet.
Fondo premija šiai parodai
sukeltų dar didesnį entuziazmą,
sutrauktų dar daugiau dalyvių.
Tai būtų gražus lietuviškojo me-
no puoselėjimas. Drauge tai ir
Fondui suteiktų didesnį presti-
žą: štai Fondas buvo objektyvus
ir paskyrė New Yorko parodai
1000 dol. premiją. Fondui, kaip
tam sodininkui, tikrai rūpi puo-
selėti ir auginti visas gėles, ne
tik viename Chicagos darže. I.
kituose daržuose yra gražių gė-
lių, gražių meno kūrinių. Tai ge-
ram sodininkui privalu visur
apeiti, visur gėles gerai prižiū-
rėti.

New Yorko parodos turi daug
jaunatvės, visada per jas ateina
naujų vardų. Ir siemet jų bus.
Ar tai nedžiugina? Ar tokios pa-
rodos nereikia paremti premija?!

Tad visi New Yorko parodos
rengėjai ir visas New Yorkas lau-
kia, kad Liet. Fondas paskirtų
premiją šiai parodai.

Tegu šiandien ant teisingu-
mo ir objektyvumo dvasia besi-
vadovaujančio Tarptautinio aka-
demiko A.D. Sacharovo vardo
tyrinėjimo svarstyklę bus padė-
ti liudijimai apie visos tautos
persekiojimus — tik mažytė da-
lelė didelės karčios tiesos apie
dešimtmečius trunkančią trijų
milijonų valstybės ir tautos prie-
spaudą, okupaciją ir genocidą.

Štai jau 35-ri metai sovietinis
režimas visa savo propagandos
jėga mėgina nuslėpti nuo pasau-
lio sąžinės tiek prievartinio Bal-
tijos valstybių — Lietu-
vos, Latvijos ir Estijos — už-
grobimo faktą, tiek ir iš to iš-
plaukiančias pasekmes: teroru,
jėga ir klasta palaužti tautų lai-
sės ir tautinės nepriklausomy-
bės valių.

Šiandien iš šitos katedros,
kurios skelbiama tiesa viliamės,
nenuskambės tyruose, dera pri-
minti, kad Lietuvos, Latvijos ir
Estijos valstybingumo kapas
buvo iškastas 1939 rugpjūčio
23, kai slapta Ribbentropo-
Molotovo sutartimi buvo suda-
rytas smokslas pasidalinti įtakų
sferomis. Tuo pačiu buvo sulau-
žyta nepuolimo sutartis, kurią
Tarybų Sąjunga pasirašė su Lie-
tuva 1926 spalio 26 ir kuri po-
pieryje galiojo iki 1945.

Dar 1939 spalio m. Maskva
pareikalavo įvesti Lietuvon
30,000 savo karių ir įrengti karo
bazas neva jos saugumo tikslais.

1940 birželio 14 sekė Moloto-
vo ultimatumas sufabrikuotų
kaltinimų dviejų sovietinių ka-
rių dingimo dingtimi, reikalau-
jant perduoti teismui Lietuvos
vyriausybės narius, sudaryti
naują vyriausybę ir įsileisti pa-
pildomus sovietų kariuomenės
dalinius į svarbiausias krašto

TARPTAUTINIAM SACHAROVO VARDO
TYRINĖJIMUI KOPENHAGOJ

Lietuvių tautos persekiojimų klausimu

JONAS JURAŠAS

1975 spalio 17-19 Danijos
parlamento rūmuose Kopen-
hagoj vyko Tarptautinio A.D.
Sacharovo vardo tyrinėjimo
posėdžiai. To tyrinėjimo tiks-
las buvo nustatyti žmogaus
teisių pažeidimo faktus So-
vietų Sąjungoj.

Posėdžiuose dalyvavo įvai-
rių kraštų įžymūs politinio,
kultūrinio ir visuomeninio
gyvenimo veikėjai. Iš lietu-
vių ten savo liudijimus patei-

kė Simas Kudirka ir Jonas Ju-
rašas.

Jonas Jurašas štai sausio 20
atvyko į JAV. Jis yra gimęs
1936. Buvo Kauno dramos
teatro vyr. režisieriumi
1967-1972. Po Kauno įvykių
1972 atleistas iš darbo, dve-
jus metus negavęs jokio dar-
bo, 1974 metų gruodžio gale
su šeima emigravo iš Vil-
niaus. Per Vieną nukeliavo į
Miuncheną ir ten gyveno iki
šių metų sausio 20, iki savo

išvykimo į JAV. Iš Miunche-
no jis buvo nuvykęs į Ko-
penhagą ir ten Tyrinėjimo
posėdžiam pateikė šį raštą
Lietuvos tautos persekiojimų
klausimu.

Kad mūsų skaitytojam būtų
aiškiau, kas tasai naujas kovo-
tojas dėl Lietuvos laisvės, čia
perspausdiname jo raštą išti-
sai. Jis buvo paskelbtas "I
Laisvę" žurnalo 1975 rugpjū-
čio numeryje (nr. 63-64).

vietas. Pasiūlytas kandidatūras
Maskva atmetė, atsiuntė savo vi-
cekomisarą Dekanozovą.

1940 birželio 15 Lietuvos sie-
ną peržengė 12 divizijų (250,
000 karių). Dakanozovas pa-
skyrė premjeru savo statytinį
Justą Paleckį, paleido visas poli-
tines partijas, uždarė visus laik-
raščius, visuomenines, kultūri-
nes ir tikiškas organizacijas.
Vienintelė legali liko komparti-
ja, iki tol neturėjusi daugiau
kaip 700 narių — daugiausia ne
lietuvių tautybės.

Liepos 14 paskirti seimo rin-
kimai virto lietuviams pirmu ir
nenykančiu sovietinio rinki-
mų farso pavyzdžiu: devynios
dienos pasiruošti, kandidatų
tiek, kiek vietų, o trejetą dienų
prieš rinkimus masiškai suimti
ir išvežami vadovaujantys lietu-

vių tautos asmenys. Paralyžu-
tos Lietuvos kariuomenės vy-
riausiuoju vadu tampa svetimos
šalies pilietis (F. Baltušis-Že-
maitis).

1940 liepos 21 marionetinis
seimas paskelbė Lietuvą "sovie-
tine socialistine respublika" ir
antrąją rezoliuciją kreipėsi į
Maskvą su prašymu įjungti Lie-
tuvą į SSSR sudėtį.

Panašūs dalykai tomis dien-
mis vyko Latvijoje ir Estijoje.

Krašte kilo gaivalinga rezis-
tencijos banga, platinami atsi-
šaukimai, raginantys nebalsuoti
ir t.t. Sukilėlių vėliau paimti
NKVD dokumentai liudija tau-
tinio pasipriešinimo apimtį
(plg. Kersteno komisijos me-
džiagą, pateiktą JAV Kongresui
1954).

Lietuvos gen. konsulas A. Simutis sveikina atvykusius Aušrą ir Joną Jurašus sausio 20 vakarą
Kultūros Židiny. Iš k. Tėv. Paulius Baltakis, Paulius Jurkus, Aleksandras Vakselis,
Aušra ir Jonas Jurašai, Liet. konsulas A. Simutis, Romas Kezys. Nuotr. L. Tamošaitis

(Bus daugiau)

Vytautas

SUVALKIJOS ŪKININKO
ATSIMINIMAI

18

Karo padegėliai

1918 pavasarį grįžęs iš Rusi-
jos, radau artimuosius suvargu-
sius. 1914 rugpjūčio 1, prasidė-
jus rusų-vokiečių karui, sudegė
mūsų namai. Ir ne tik mūsų,
bet ir daugelio ūkininkų. Vok-
iečiai atiminėjo iš ūkininkų
gyvulius. Vieniems truputį mo-
kėjo, kitiems nemokėjo nieko;
tai priklausė nuo vokiečio šir-
dies.

Ūkininkam neturint namų nei
arklių suvežti į namus laukų,
viskas laukuose supuvo. Tokie
ūkininkai buvo vadinami karo
padegėliais.

Vokiečiai vykdė savo žiauriai
okupaciją viską iš gyventojų
atimdami. Mačiau ir supratau,
ir artimieji pasakojo, kaip liku-
siejai namuose vargo. Aš kariuo-
menė, kariaudamas prieš
vokiečius, vargau daug mažiau.

Ne be reikalo ir daina buvo
dainuojama:

Broliai iškeliavo į užsienius
rusų.

Vokiečiai prakeikti atė
smaugti mūsų.

Vai, diena rūsti, diena su-
graudintal

Dabar Lietuva visa sunaikinta.
Po metų laiko vienas kitas ūki-

ninkas stengėsi pasistatyti nors
mažą būdelę. Buvo ūkininkų,
kurių trobesiai buvo iš akmenų
arba iš molio; tokie užsidėjo tik
stogą ir gyveno. Buvo ir tokių,
kurie turėjo pinigų arba gavo jų
pasiskolinti iš pažįstamų.

Vienas žmogus, 1914 pavasarį
grįžęs iš Amerikos, mano tėvam
pasilė paskolą. Tėvai nusipirko
porą arklių, vežė iš miško me-
džiagą ir statėsi nedidelį gyven-
namą namą. Arklius tuoj atėmė
vokiečiai, nors truputį ir mokė-
jo, bet ne dešimtadalio to, kiek
reikėdavo už juos mokėti slaptojo
juodojo rinko. Taip vokiečiai per
visą karą atėmė 11 arklių. Tik
nusipirkus arklius su defektais,
vokiečiai jų neatėmė.

Taip vargo vadinamieji karo
padegėliai. Jie dirbo laukus ir
važinėjo jaučiais bei karvėm.

Labai negražiai atrodydavo,
kada vežime būdavo pakinkyti
kartu arklys ir karvė.

Tur būt, karas yra didžiausias
vargo ir nesantaikos nešėjas.
Tuos karo padegėlius pametė
net jų geriausi draugai. Anks-
čiau ne tik kaimuose, bet ir
miestuose žmonės vieni be kitų
negalėjo gyventi, buvo dažni
svečiai vienas pas kitą. Bet da-

bar tas, kuris jautėsi geriau į-
sikūres, net vengė susitikti savo
praeities didelį draugą. Net gi-
minė giminė nenorėjo pažinti,
o kaimynas apsimėdavo, kad jis
nepažįsta savo kaimyno.

Kurių namai buvo nesudegę,
tiem taip blogai nebuvo. Dau-
gelis jų net prasigveno. Ūkio
gaminiai ir gyvuliai buvo nepa-
prastai brangūs. Nors turgų tada
nebuvo, bet spekuliantai pirka-
vo viską iš namų. Tokie ūkinin-
kai buvo pasidaryę slėptuves
maistui, javam, net ir gyvuliam.
Jiem nereikėjo važinėti į miškus
pirkti medžių ir statyti namų.
Bet buvo kita nelaimė — tai
pavydas. Buvo žmonių, kurie
skundė vokiečių žandaram, kas
ką pasipiovė, ką pardavė.

Tėviškės ūkis ir tėvo mirtis

Man grįžus iš Lietuvos kariuo-
menės, po kurio laiko tėvas pra-
dėjo kalbėti, kad imčiau ūki-
ninkauti; jis norįs man pavesti
ūkį. Aš atsakiau, kad būtų ge-
riau kol kas jam pačiam būti
ūkio savininku; taip tvarkantis,
geriau jaustųsi visa šeima; jis ga-
lėtų nieko nedaryti, nedirbti ir
nesirūpinti, o mes viską padary-
tume.

Po kurio laiko, kaip savanoris,
gavau žemės. Tai sakydavau,
kad reikės kurtis gautojo žemė.
Tėvas sakydavo, kad mažoj že-
mėj gero gyvenimo nebus, nors
žemė būtų geriausia.

Man atrodė, kad būtų geriau,
jei tėviškę ūkininkauti pasilikytų

broliis. Jis čia per karą daugia-
sia vargo, namus statė, o aš bas-
čiausi po Rusijos plotus, kariau-
damas prieš vokiečius. Bet bro-
lis tėviškę ūkininkauti nenor-
ėjo. Jis dar galvojo išvykti į
Ameriką.

Visi artimieji nutarė, kad bū-
tinai aš turiu čia ūkininkauti.
Turėjau sutikti su jų noru. Bet
turėjau nemažą galvosūkių: jau
buvau susiradęs gyvenimo drau-
gę, kuriai tėvai paveda savo ūkį.

Ūkį tvarkiau kartu su broliu.
Tėvas į ūkio reikalus nežūrė-
jo. Sakydavo: "Jūs ūkininkaukit,
kaip jum patinka". Jis buvo na-
mų savininkas, ir visi gerai sugy-
venom. "Jau dabar ūkininkam
ūkininkauti bus sunku. Jau ne
taip, kaip pirmiau. Aš dabar vi-
siškai nenoriu turėti reikalų su
ūkio", — tokie būdavo jo žo-
džiai.

Vieną dieną tėvas mane
kviečia: "Važiukim pas nota-
rą. Aš tau užrašysiu ūkį." Tada
pradėjau su tėvu pasikalbėjimą
apie praėjusius laikus, apie
mokslą ir apie tai, kad dabar la-
bai gražiai gyvena tie žmonės,
kurie yra baigę kokius mokslus.
Tėvas prisipažino padaręs dide-
lę klaidą, neleiddamas vaikų į
didesnius mokslus. Niekas tada
nežinojo ir netikėjo, kad kada
nors Lietuva bus laisva. Ta tema
su tėvu pasikalbėjau labai pla-
čiai. Tas pasikalbėjimas jį labai
paveikė, ir jis tuoj susirgo, pra-
dėjo skustis krūtinės skausmais.
Tuoj ruošėmės parvežti daktarą.

Bet, skausmam atsileidus, pama-
nėm, kad viskas bus gerai, dak-
taro nevažiavom. Vakare apie 11
val. tėvas staiga pradėjo šaukti,
dideliem krūtinės skausmam
jį apėmus. Tuoj važiuojam pa-
rvežti daktaro. Bet tėvas staiga
miršta. Namuose didžiausia ne-
laimė. Tai buvo 1926 gegužės
17.

Negalėjom suprasti. Tėvas
niekada nesiskųsdavo krūtinės
skausmais. Buvo 74 metų am-
žiaus. Nebuvo nukritęs nuo gal-
vos nė vienas plaukas, ir mažą
turėjo žilų plaukų. Nežinojo, kas
yra dantų skaudėjimas. Tik va-
rtodavo dr. Šneiderio prirašytus
vaistus nuo reumatinio kojos
skaudėjimo. Jis tais vaistais koją
patrindavo.

Tėvo mirtį skaudžiai pergyve-
nom visa šeima, o aš to nie-
kada negalėjau pamiršti. Gal
būtų buvę geriau, jei nebūčiau
tėvui priminęs praėjusių laikų.

Namuose visi planai pasi-
keitė. Ūkis neužrašytas. Susita-
rėm. Brolis lieka tėviškę ūki-
ninkauti, man ir seserim atmoka
dalis. Aš išėinu, kur tėvai pave-
da ūkį savo dukrai ir man kartu.
Turėsiu atmokėti paskirtas dalis
trim žmonos broliam.

Tėviškės ūkis buvo nemažas.
Tik žemė nebuvo gera: kalnuo-
ta ir net šešiose vietose. Bet bu-
vo gerų lankų, kurios duodavo
gero šieno. Taip pat buvo daug
durpytų, o kuras buvo brangus,
ir kasmat buvo galima jo daug
eksploduoti. Tėvo apskaičia-
vimu, užteksią aštuoniasdešim-

čiai metų, o vėliau būsią gali-
ma kasti antrą eilę. Gylys buvo
nežinomas, didelis.

Pavyzdinčiai ūkininkavo

Po kokios pusės metų nuo
mano tėvo mirties susitikau Ky-
bartų miesto gyventoją mėsinin-
ką pirklį Blombergą. Jis man
kalbėjo:

"Kol tavo tėvas buvo gyvas, aš
to niekam nepasakojau. Bet
dabar tai bet kam, ypač ūkinin-
kam, nurodau kaip pavyzdį tavo
tėvo ūkininkavimą."

"Tavo tėvui mirus, aš su savo
tėvu susikačiavau, kad mudviejų
tėvai per 30 metų Berlyno loterij-
rijų pralošė po 3,800 rublių.
Tai anais laikais buvo dideli pi-
nigai. Tavo tėvas vieną kartą
išlošė 400 markių, o kitą kartą
tik per vieną numerį būtų iš-
lošęs 200,000 markių. Kada ma-
no tėvas pirkdavo loterijos bilie-
tą sau, jis nupirkdavo ir tavo
tėvui."

"Tavo tėvas užaugindavo gra-
žius arklius, tinkančius kariuo-
menei. 1911 Marijampolėje buvo
žemės ūkio paroda. Tavo tėvas
parodai pristatė porą arklių ir už
juos gavo piniginę premiją. O
kokius jaučius jis užaugindavo!
Aš daug iš jo esu nupirkęs.
Kai reikėdavo šabui avies mė-
sos, apvažiudavau daug ūki-
ninkų. Kai niekur negaudavau,
važiudavau pas tavo tėvą ir
gaudavau. Jis laikydavo daug
avių.

(Bus daugiau)

BERNARDAS BRAZDŽIONIS — KRITIKAS

V. KULBOKAS — 2

„Lietuvių poezijos kelias per 400 m. Lietuvių poezijos antologija“). Brazdžionis gerai pažįsta mūsų poeziją, kaip matyti iš dalykiško bei išmaningo „Lietuvių poezijos antologijos“ vertinimo.

Lietuvos išsiilgusio menininko akimis Brazdžionis žvelgia į Vaiciulaitis „Kur bakūžė samana“. Teisingai jį laiko estetu realistu, pereinančiu į klasinį objektyvumą. Jis ir tarptautinei fabulai sugeba duoti lietuvišką formą. Patriotas kritikas linki, kad ir kiti rašytojai, pasekdami Vaiciulaitis, savo prozoje duotų tikrus, ne pramanytus Lietuvos geografinius vardus: „Pagalvokite, ar kada jūs knygos nebus gyvieji jūsų krašto vadovėliai“ „Žodžiai ir žmonės iš tėvynės“, Aidai, 1947, 7, 326). Ypač vertina, kad Vaiciulaitis išvengia moralų, tendencijų, o nuoširdumu ir meile pagaua skaitytoją. Autorius čia savo asmeninius pergyvenimus iškelia meno plotmę. Jo veikėjų psichologija ryškiai individualizuota, mokamai susieta su aplinka, kitais žmonėmis, ypač gerai, kad Vaiciulaitis gausiai atskleidžia suvalkų kraštą ir jo žmones, senąjį kaimą, jo papročius ir senovės susidūrimą su naujove. Jo kūriniai lyg apysakų fragmentai, ne novelės. Šio stilius — be konkurencijos, pasakojimo būdas įvairus. Nedrįstas duoti pavyzdžių, kad „mėsinėdamas“ gabalus nenužudytų visumos grožio.

Kaip krikščionis prieina prie V. Alanto „Pragaro pošvaisčių“ („Seksapilis, pagonybė ir balanos gadyne“, Gabija, 1952, 3, 64-

73). Autorius kelią nekalto mūsų tautos kentėjimų problemą ir randas kad krikščionybė per 2000 metų nepajėgė pažaboti žmogaus žvėries, ir lietuviams liko kelias tik į senąjį lietuvių tikėjimą, kurio vyriausias propagatorius pagrindinis veikėjas Girkalnis vadovaujasi tik keršto principu. Bet ir Lietuvos priešai (naciai ir komunistai) juo tesivadovauja ir tai sadistiškiausiu būdu; autorius juos ne tiek kritikuoja. Galop pagoniškoji moralė priveda prie bedugnės — mirties. Bet kritikas turi galvoj, kad ne problemos ar idėjos nulemia veikalo vertę, o meninis jų iškėlimas — veikalo kompozicija (jis čia be pusiausvyros), veikėjai (nepsichologiški ir negyvenimiški), stilius (jis čia krypta į publicistiką).

Tautiniu bei auklėjamuoju požiūriu Brazdžionui mielas St. Budavo romanas „Varpai skambai“ (Aidai, 1952, 5, 225-226). Jis taip pat gyvai akimis permeta N. Mazalaitės kūrybinį kelią nuo vaizdavimo romantikų žmonių, kalbančių kaip iš knygų, bėgančių iš gyvenimo, neskiriančių realybės nuo pasakų, į tikrovę pakeltą legendų pasaulin, kiek pasinaršo po „Mėnuo vadinamas medaus“, veikėjų psichologiją ir be didesnių reikalavimų gana atlaidžiai priima... ištestą ir praskiestą psichologizuojančią apysaką. Teisingai įvertina A. Barono novelių „Žvaigždės ir vėjai“ vertinimą: sugriuvimo laikais augęs poetas visas tas painias problemas atsineša į savo novelę, jose painiojasi ir skaitytojai įpainioja. Kur atsideda intrigos toboliniui, charakterio gilinimui, —

rezultatas geresnis. Įspėja autorius dėl per gausaus aforizmų barstymo (Aidai, 1952, 1, 40-41). Taiklus P. Jurkaus „Pavasario prie Varduvo“ (Aidai, 1954, 6 ir Darbininkas, 1954, VI.29) bei P. Andriūšo „Sudiev, kvietkeli“ aptarimas (Gabija, 1952, 3, 71-72). Brazdžionius nepriimtinas ir J. Jankaus „Paklydusių paukščių“ per krantus besiliejęs seksas (ib.).

Apžvelgdamas 1951 m. literatūrą, jis džiaugiasi proza, net straipsnį pavadina „Balansas su beletristo pelnu“ (Gabija, 1952, 2, 81-86). Tematika jau išėjusi iš „šiaudinės pastogės“, o pačiame kaime rašytojas netikmą pilką kasdienybę, bet ir siekia buitės ir sielos gelmių. Pati novelės bei romano forma patobulėjusi. Kartais stilistinės priemonės paverčia prozą gryną poeziją (Baronas, Mazalaitė, Andriūšis); kitur jaučiamas didelė pasakojimo galia (J. Jankus, V. Ramonas), iškeliamas žmogus, čia besikankinąs dėl asmeninės laimės (Jankus), ar gyvenimo vertybės nuvertinę išskyla lietuviškų tartiufų (Ramono veikaluose), ar blaškosi netikrume (Barono žmonės). Pastebi ir A. Landsbergio, J. ir A. Mekų ir L. Lėto prozos bandymus. Jie tariais atrodė „amerikas“, nes neturėjo progos pažinti nepriklausomos Lietuvos nueito kelio. Bet neatmeta ir atlaidžiai siūlo „Pasmertti ar išskirti palikime laikui“ (Aidai, 1952, 5, 229). (Bet kritiko pareiga spresti ir vertinti dabar ir skaitytojai tai pateikti šiandien. — V.K.)

Bet 1952 m. kūrybos apžvalgoje Brazdžionis pesimistiškesnis: idealizmas mūyse sunykęs, o entuziazmas dar parodomas... idealams suniekinti. Tuo keliu eilę 1952 m. beletristai ir kritikai: „Neva atsiribodami nuo ideologinių, pedagoginių, visuomeninių, patriotinių ir panašių „nieko bendra“ neturinčių su kūryba aspektų, jie, dėdamiesi vertiną meniniais kriterijais, pirmiausiai atsiribojo ir nuo tų idealų, ir nuo tų veikalių, kuriuose būtų galima užtikti bent kokios pozityvios idealizmo pastangos“ (Gabija, 4,70). Tų metų beletristuose jis mato J. Savickio („Šv. Lietuva“) ir J. Jankaus („Paklydę paukščiai“) klaidžiojančius ir save žudančius paukščius. Kai kurie (L. Dovydeno „Per Klausučių ulytėlę“) pasakoja pasigardžiuodami „riebias“ neskoningas istorijas ir pasijuokia iš lietuvių tradicijų. Brazdžionis piktinasi ir gausybę vaizduojamų žudynių (Barono, Ramono, Jankaus ir kt. raštuose) („Penktas nežudyk“, Gabija, 1952, 2, 90-93).

Žemės antologija ir Literatūros Lankai nepatiko Brazdžionui. Žemė — kam nuošaly paliko daug jaunų poetų, o Literatūros Lankai ne tik dėl „susikirtimo“, bet ir dėl pavėluoto modernizmo pretenzijų sukėlė nereikalingas aistras („Rašytojo keliai ir skaitytojo kryžkelė“, Gabija, 1954, 5, 75-79). Jis galisi, kad „Atitolimas nuo lietuviškų tradicijų yra labai nublan-

Kultūros Židinio biblioteka. Knygą skaityti ima p. Remezienė. Už stalo sėdi A. Maceika. Nuotr. L. Tamošaitis

LITUANUS PRADEDA TREČIĄ DEŠIMTMETĮ

1954 rudenį pasirodė pirmasis Lituanus numeris, tada dar vadintas „informaciniu biuleteniui“. Žurnalas-biuletėnis tuomet buvo leidžiamas JAV Lietuvių Studentų Sąjungos, ir jo spiritus movens buvo dr. Vytautas Vygantas.

Metai slinko, lėkė, biuletėnis tapo žurnalu, pakeitė formatą (nuo 1964), keitėsi redaktoriai, leidėjų oficialiai tapo Lituanus Fundacija, kurios direktorius dabar skiria JAV LB Krašto Valdyba. Tačiau žurnalas nesustojo, o vis — kad kurį laiką ir kiek vėluodamasis — ėjo ir ėjo.

Jau keliolika metų žurnalas yra išmintingai administruojamas Jono Kučėno, kuris viską

kinę naująją laisvojo pasaulio mūsų poeziją, padaręs ją anemišką, kosmopolitinę, jokio ryšio neturinčią su ištakomis, taigi ir nebenešančią lobį savai tautai“ (Draugas 1967.XI.18). Jis pasigenda sąlyčio su okupuotąja Lietuva. Mano, kad į ten prasmukusi viena kita laisvosios lietuvių literatūros knyga ten padariusi įtakos (ib.). Tarp tarykščių jaunųjų rašytojų matęs net rezistencinę dvasią ir atėjimą prie nepriklausomos Lietuvos literatūros tradicijų, o to stokojanti tremties literatūra.

Brazdžionis sielojasi ir vaikų bei jaunimo skaityba. Jiems reikia lietuviško žodžio. Bet jaunimo literatūra „nebeeina“. R. Spalio „Gatvės berniuko nuotykių gerai“, bet P. Orntaitės „Viltrakių vaikai“ — žuvies taukai vaikams; J. Švaisto „Aukso kirvis“ geresnis. Taip pat geras dalykas P. Pilkos „Žvirbliai inkilėnuose“ („Balansas ir balansas“, Gabija, 1953, 4, 70-73).

Brazdžionis — didelio vardo poetas, ir jo žodis buvo daugeliui reikšmingas. Tad teko prie jo ilgėliau sustoti. Jautriai pažindamas ir kitų poeziją, davė vertingų vyresniųjų ir bendramamžių ar labiau tradicinės formos atstovų šiltų vertinimų. Filosofinė, egzistencinė poezija jam svetimesnė. Gerai daro, kad imasi vertinti daugiau sau artimų kūrinių. Jais jis žavisi, nuoširdžiai juos išgyvena, aiškina skaitytojui ir vertina. Ir čia jo žodis svarus. Prozos srityje vaduojasi visuomeninėmis, tautinėmis bei krikščioniškomis idėjomis. Vertinimai gilūs ir turiningi.

Vytautas buvo irgi dar mažas berniukas, ir abu vaikai gražiai žaidė. — Ilustracija iš naujosios B. Pukelevičiūtės knygos vaikam.

tvarko moderniais verslo metodais. Šiuo metu žurnalo pasirodymas jau išsilygino: pasirodo beveik reguliariai ir laiku. Dabar žurnalą normaliai redaguoja keturi redaktoriai: profesoriai Antanas Klimas, Jonas Račkauskas, Tomas Remeikis ir Bronius Vaskelis. Šie keturi redaktoriai tarsi atstovauja ir keturiom skirtingom sritim: kalbotyrai (Klimas), pedagogikai (Račkauskas), politiniam mokslam (Remeikis) ir literatūrai (Vaskelis). Paprastai redaktoriai redaguoja po vieną numerį metuose, nors kartais vieno kurio redaktoriaus sukaupia medžiaga panaudojama ir kito redaktoriaus numeryje.

1975 prieš Kalėdas Lituanus administracija išsiuntinėjo visiems savo prenumeratoriams ir rėmėjams bei būsimiems prenumeratoriams ir rėmėjams pranešimą — atsišaukimą, kuriame matyti, kad per tuos 20 metų — su 1975 metais keturiais jau išėjusiais numeriais tai būtų jau 21 metai — Lituanus paskelbė angliskai nemažą kiekį liuanistinės bei baltistinės medžiagos: 70 straipsnių iš literatūros, 57 — apie lietuvių menininkus, 14 — iš ekonomikos, 10 — iš pedagogikos, 38 — iš istorijos, 29 — iš kalbotyros, 11 — iš muzikos bei muzikologijos, 11 — iš filosofijos, 20 — iš sociologijos bei antropologijos, 15 — iš bibliografijos, 40 įvairaus dydžio dokumentų, neminint jau trumpesnių straipsnių bei pranešimų. Taip pat paskelbta virš 100 įvairių lietuvių rašytojų kūrinių vertimų. Recenzuotos 75 knygos.

Visi tie 21 tomai sudaryti dabar jau virš 6,000 puslapių dydžio veikalą, jau beveik enciklopedijos storio. Lituanus dabar galima rasti daugelyje universitetų bei kai kuriose viešosiose bibliotekose. (Pvz., vien Japonijoje penkių universitetų bibliotekos dabar gauna Lituanus pastoviai). Jame sukaupia

Atsiųsta paminėti

Birutė Pukelevičiūtė — RIMAS PAS KESTUTĮ. Dviejų dalių pasakiškas nuotykis. Išleido Darna Chicagoje. 1975. Lėlės — Birutės Pukelevičiūtės, nuotraukos — Algimanto Kezio, S.J. Piešiniai ir meninė priežiūra — Kazio Veselkos, 80 psl. Kaina 2.50 dol.

Tai eiliuotas vaidinimėlis, gabios autorės šeštoji knygutė vaikams. Ši knygutė, maždaug dvigubai storesnė už pirmąsias penkias, savo formatu tinka prie anų penkių gražios serijos. Toks pat sklandus eilavimas. Tik anos poemėlės pavadintos eiliuotom pasakom, o šis vaidinimėlis — dviejų dalių pasakiškas nuotykiu. Ilustracijos — lėlių nuotraukos ir piešiniai — skiriasi nuo anų poemėlių iliustracijų. Viena iliustracija spausdinama šiame Darbininko puslapyje.

Anksčiau išleistosios B. Pukelevičiūtės poemėlės: Peliukai ir plaukės, Daržovių gazužinė, Kalėdų dovana, Skraidantis paršiukas, Klementina ir Valentina.

medžiaga naudojasi mokslininkai, žurnalistai, studentai ir t.t.

Mūsų jauminėtame pranešime — atsišaukime Lituanus administracija nusiskundžia, kad mažėja nuolatinių prenumeratorių-rėmėjų skaičius: senesni prenumeratoriai „išskritus“, nesą kam jų pakeisti. Čia paskutiniaisiais metais mokslus baigiantieji kažkodėl nėra pilnai įsijungę į žurnalo prenumeratorių bei rėmėjų eiles...

Žinoma, žurnalo prenumerata per metų eilę gerokai pakilo: dabar Lituanus kainuoja 10 dolerių metam. Tai nėra jau taip pigu, bet daugelis tokio pobūdžio žurnalų kainuoja daugiau.

Kai kada kai kas pataria, kad Lituanus turėtų kaip nors susijungti su jau keleri metai einančiu Journal of Baltic Studies. Tačiau Lituanus yra daug vyresnis už JBS, jau turi susidarę tam tikrą tradiciją ir turi taip pat nemažą kiekį nuolatinių prenumeratorių, kurie renka šio žurnalo kompleksus. Be to, Journal of Baltic Studies nespausdina nei grožinės literatūros vertimų, nei meno kūrinių nuotraukų. Todėl Lituanus leidėjai bei redaktoriai galvoja, kad reikia bent šiuo metu leisti Lituanus kaip ligi šiol, nors Lituanus — ypač per paskutinius kelerius metus — yra išspausdinęs nemažai latvių ir estus liečiančios medžiagos.

Gražiai šio lietuvių žurnalo anglų kalba reikšmę ir svarbą įvertino Simas Kudirkas. Jis tame atsišaukime rašo:

„Žvelgdamas į 21 metų Lituanus komplektą, tetrokštu, kad jo leidėjai ir redaktoriai ir toliau nepavargtų, gi JAV Lietuvių Bendruomenę ir visą išeiviją prašau visomis išgalėmis remti šį žurnalą. Kiekvienas mūsų žodis ar leidinys, skirtas laisvojo pasaulio sąžinei pažadinti, yra geriausias taiklus ginklas, kuris skaldo Kremliaus tironiją, kuris žadina iš apgaulingo saugaus miego visus kurie dar tiki, kad hordos iš Rytų, sunaikinę Pabaltijį ir Rytų Europą, taps sočios, sustos.

Remdami Lituanus, remiame ir Lietuvos laisvės darbą, remiame mūsų brolių Lietuvoje daromas pastangas laisvei atgauti. Mes stojame ginti tuos, kuriuos pasmerkę veidmainiai kvalifikuoti prokurorai. Kurie kasdien aukojasi už Dievą, žmogiškąją teisę ir Tėvynę, tie žmonės Gulago salyne preisaiklaužio teismo akivaizdoje maskvianiam okupantui drąsiai sako Ne!“

Senas Lituanus pren.

PS. Lituanus adresas: Lituanus, 6621 S. Troy St., Chicago, Ill. 60629.

RŪPINAMASI TOMU VENCLOVA

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba laišku su dokumentuotais lydraščiais kreipėsi į Tarptautinės Rašytojų Draugijos (PEN) visų tautybių pirmininkus, prašydama užtarimo poetui Tomui Venclovai, kuris okupuotoj Lietuvoj yra patekęs į komunistų nemalonę dėl priešnimosi priespaudai. I visas pasaulio šalis išsiųsta 100 laišku Bijoma, kad Tomas Venclova nebūtų kankinamas ar sulikviduotas. Apie tai informuojama Tarptautinės Rašytojų Draugijos centro valdyba ir tautybių pirmininkai. Maldaujama, kad jie darytų atitinkamus žygius. Venclova nori išvykti į užsienį.

Petras Gudelis — JONIŠKĖLIO APSKRITIES PARTIZANAI. I dalis. Jų organizavimas ir slaptoji veikla prieš bolševikus (1918.XI.27 — 1919.III.22). Roma 1975. Kalbą taisė Elena Songinienė. 204 psl. Kaina 6 dol.

Ši knyga yra recenzuojama šiame Darbininko numeryje.

P. GUDELIO „JONIŠKĖLIO APSKRITIES PARTIZANAI“

1918.XI.27 — 1919.III.22

Lietuvių tauta, išgyvenusi 120 metų Rusijos carų priespaudą, nepaprastai tautinės sąmonės ir gyvybės, nes iš prastuomenės kilę šviesuoliai žadino ir ragino ją kovoti už laisvę. Pagaliau, pirmojo pasaulinio karo pabaigoje, tauta išsilaisvino per kovas, aukas ir pasišventimą, atgaudama nepriklausomybę ir atstatydama Lietuvos valstybę. Tačiau tam tikslui pasiekti didžiausios reikšmės turėjo jo patriotinis nusistatymas ir lemiamasis savanorių kovos 1918-1919. Tuo metu pagal Maskvos komisarų numatytus tikslus ir planus į besikeliančią Lietuvą išvakarų kryptim veržėsi bolševikų divizijos. Bet nepajėgi raudonoji armija, kurios priedangoj veikė subolševikėję lietuviai, buvo sumušta. Bolševikai buvo išvyti iš Lietuvos.

Kaip buvo kovojama su didžiausiu Lietuvos priešu, komunistinės santvarkos nešėju 1918-1919, vaizdžiai, dokumentų šviesioj aprašoma knygoj „Joniskėlio apskrities partizanai“. Jos autorius yra atsargos majoras Petras Gudelis, anuo metu buvęs aktyvus partizanų organizatorius, veikėjas ir kovų dalyvis.

Dar gyvenant Lietuvoj, jo atsiminimai buvo spausdinami Trimitė, Kary ir Karo Archyve. Iš knygos įžangos matyti, kad aną parą paskatintas kovos draugų. Rašydamas atsiminimus, ne galėjo remtis vien savo atminimais, kaip senam veteranui ir prižiūrėdama. Turėjo taktininkų ir patarinko medžiagą, naudojo įvairių asmenų Lietuvoj spausdintus straipsnius ir kitus šaltinius. Pats pasisako, kad tas jo darbas yra santrauka buvusių partizanų nepriklausomybės laikais parašytų atsiminimų ir jo ilgų tyrimų vaisius. Knygos pasirodymui pagrindas buvo tas, kad okupuotoj Lietuvoj komunistai naikina nepriklausomos Lietuvos spaudą ir klastoja praeitį savo raštais, klaidindami lietuvių jaunąją kartą ir visą laisvąjį pasaulį.

„Joniskėlio apskrities partizanai“ savo turiniu bešališkai ir

aiškiai atskleidžia visuomenės pasipriešinimą komunistinės santvarkos įvedimui ir sugriaua visus bolševikų nepagrįstus teigimus. Rašoma, kaip, vokiečių okupacijai dar nepasibaigus, kūrėsi pirmosios valdžios Joniskėlio ir kaimyninėse Biržų, Šiaulių apskrityse. Aprašoma bolševikų antplūdis, jų įsistiprinimas valdžioj, komunistinės santvarkos įvedimas, slapta priešbolševikinė veikla ir bolševikų okupacijos žlugimas šiaurės Lietuvoj.

Anuo metu Joniskėlio apskrities centrinė valdžia pasižymėjo ypatinga iniciatyva, savarankiškumu ir ryžtingumu, organizuojant partizanus ir slaptai veikiant prieš bolševikus. Čia minimas vaidmuo buvusio Klaipėdos krašto gubernatoriaus Jono Navako, kuris reikšėsi nepaprastai aktyviai, drąsiai ir sumaniiai. Taip pat minimi ir kiti pasižymėję asmenys: karininkai, inteligentai, ūkininkai, darbininkai ir subolševikėję veikėjai.

Skaitant šią knygą, vaizdžiai prisimena anie istoriniai įvykiai, kai kėlėsi Lietuva laisvam ir nepriklausomam gyvenimui.

Knygos pabaigoj duota knygos trumpa santrauka anglų ir vokiečių kalba, asmenvardžiai ir vietovardžiai.

Knyga turi 201 pusl., minkštais viršeliais, spausdinta Pontificia Universita Gregoriana spaustuvėj, Romoj. Kalbą taisė Elena Songinienė. Kaina nepažymėta, bet yra žinoma — 6 dol. Pagrindinis platintojas yra Šv. Antano parapijos spaudos kioskas: 1984—25th St., Detroit, Mich. 48216, tel. (313) 554-1361. Knyga yra vertinga, todėl patartina įsigyti ir perskaityti.

P. Gudelis yra paruošęs ir II knygos dalį, kurioj bus liečiamos kovos su raudonąja armija. Kadangi dabar knygų išleidimas brangiai atsieina ir yra nepelningas, tai kiekviena auka paremti naujos knygos išleidimui yra laukiama šiuo adresu: A. Repšys, 1016 Linden St., Beilwood, Ill. 60104.

Juozas Navakas

IŠVYKA Į TREČIĄ JAUNIMO KONGRESĄ

Pietų Amerikos lietuviai kartą metuose ar rečiau rengiamuose suvažiavimuose ir kongresuose sulaukdavo ir svečių — JAV lietuvių. Tai būdavo labai jau negausios lankytojų grupelės; pvz., prieš aštuonerius metus vykusiam IV Pietų Amerikos lietuvių kongrese dalyvavo vos 10 JAV lietuvių.

Trečiuoju Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresu ryžtasi sujungti Pietų Amerikos lietuviškąjį jaunimą — stengtis veiklą JAV ir Kanados jaunimą bent trumpam nuvežti į P. Ameriką, kad ten pavyktų sujungti ramiau besilinsčią lietuvių. Ar tai tikrai pavyko — atsakys tik kelerių ateinančių metų lietuviško gyvenimo įvykiai. Šiuo metu galima bent tiek tvirtinti, kad ir Pietų Amerikoje yra daug lietuvių, lietuviškai kalbančių ir jaučiančių. Svarbiausia — ir jų jaunimas stipriai lietuviškai nusiteikęs ir šiam kongresui tikrai nuoširdžiai ruošiasi. Tad neturi pagrindo baiminąs teigimas, kad su dabartine suaugusių kartą pasibaigs ir išeivijos lietuvių bė.

Jau iš anksto buvo garsinama, kad į šį jaunimo kongresą iš JAV vyks pilnas lėktuvas, išnuomotas tai progai. Iš viso 252 keleiviai! Keliaujama tik iš Chicago. Teko iš anksto susitaikyti su rmtim, kad reikės vykti į Chicago prisijungti prie bendro lėktuvu keliaujančių.

Artėjant kelionės laikui, keleivių kandidatų užsiras tiek daug, kad buvo pripildytas ir lėktuvas iš Chicago ir dar sudarytos atskiros grupės: iš New Yorko 38, iš Los Angeles ir iš Toronto irgi panašios grupės. Iš viso iš Š. Amerikos į P. Ameriką kongreso proga išskrido apie 400 lietuvių.

Pirmausia pakilo New Yorko grupė, išlėkusi iš New Yorko tarptautinio aerodromo lapkričio 18, ketvirtadienio vakarą. Skridę be trupinio 10 valandų, penktadienio rytą nusileidom Rio de Janeiro. Teko persėsti į mažesnę lėktuvą, skirtą skridimui į Buenos Aires.

Rio de Janeiro aerodrome turėjom pirmą susitikimą su Pietų Amerikos ramybe ir lėtumu. Ir tarnautojų, ir darbininkų perteklius. Visi tik vaikšto, juda po

Kai pirmadienį, gruodžio 22, atskrido Chicago lėktuvas, jaunimo stovyklą jau buvo prasi-dėjęs. JAV jaunimas tuoj prisidėjo prie bevykstančių programų, bet rimtą darbą dirbančių ne tiek daug. Vis dėlto brazilai džiaugiasi, kad pas juos nėra bedarbių.

Po dviejų valandų skridimo nusileidom Buenos Aires kiek po 11 val. prieš pietus. Čia mūsų grupę sutiko Argentinų gimus, tobulai lietuviškai kalbanti lietuvaitė Izabelė Bičiūnienė. Keleiviai tuoj buvo surūšiuoti į dvi grupes — atstovai išvyko į jaunimo stovyklą, vykstančią už Buenos Aires, Villa Marista patalpose, o svečiai vyko į viešbutį Buenos Aires miesto centre.

Jau Rio de Janeiro, belaukiant lėktuvo į Buenos Aires, vienas kitas paleido gaudą, kad Argentinų prasidėjusi revoliucija. Anksčiau vienas draugas rašė man iš Argentinos, kad jie labai laukia svečių iš JAV. Visi stengsis kuo geriausiai priimti ir viskuo aprūpinti. Tik neprižadėjo revoliucijos, nes vasaros metu, o dar ypač per Kalėdas, revoliucijų nedaroma.

1975 buvo išimtis — revoliucija buvo padaryta per pačius karščius ir tik kelias dienas prieš Kalėdas. Mūsų lėktuvui nusileidus, pastebėjom, kad virš aerodromo sukiojosi daug kariškų lėktuvų. Keleivinių lėktuvų nusileidimas kuriam laikui buvo labai sumažintas.

Gruodžio 20, šeštadienį, laikraščiai, rašė apie nepavykusią revoliuciją, bet karo aviacija budėjo aerodrome. Tik popietę priėmė kiek keleivinių lėktuvų. Per vieną radijo stotį sukėlė aviacijos karininkai vis dar reikalavo Peronienę atstatyti.

Gruodžio 21, sekmadienį, popietę sulaukėm telefoninio pranešimo iš Chicago, kad lėktuvas su jaunimo kongreso atstovais ir svečiais vėluojasi. Paskambinta autobusų bendrovei, kad nevyktų į aerodromą svečių paimti, bet autobusai jau išvažiavę. Nuvykom į aerodromą ir radom nemažą lietuvių, belaukiančių sutikti JAV lietuvių. Teko išsiskirstyti, nes Chicago didysis lėktuvas atskrenda tik pirmadienio ankstyvą rytą.

my. Apie jaunimo stovyklą rašys jaunimo atstovai, nes svečiai į stovyklą buvo įleisti tik Kalėdų pirmą dieną mišiom ir pietum.

Svečiai iš viešbučio ir kitų vietų popietę buvo autobusu nuvežti į La Plata miestą — provincijos sostinę. Pravažiavom pro garsų paleontologijos muziejų, zoologijos ir botanikos sodus, kiek sustojom prie katedros. Pastatas labai didingas, bet nustebo vitražų stoka — tik kai kurie langai jais papuošti. Dauguma langų uždengta tik eiliniu stiklu.

Vėlesnė popietė sustojom Berisso mieste, kur gyvena dau-

giau lietuvių. Čia buvo pirmas platesnio masto susitikimas su vietos nuoširdžiais lietuviais. Svečius labai meiliai priėmė, vaišino kiek beįmanydami. Mindaugo klubas remontuoja savo salę, bet šiltame ore buvo galima vaišintis ir kieme.

Nors kolonija ne tokia jau didelė, bet turimas ir antras klubas. Sustojom ir Nemuno klubo, kurio patalpos jau seniau įrengtos. Turi prie salės ne tik barą, bet ir biblioteką. Jaunimo atstovų buvo abiejuose klubuose, o Mindaugo klube svečiam jaunimas net ir padainavo, pri-tardami gitaromis.

(Bus daugiau)

Kornelijus Bučmys

III-ojo PLJ kongreso atidarymo garbės prezidiumas. Iš k. V. Kiaušas (Australija), A. Mažeika (Venecuela), R. Kaspars (PLB-nės v. vicepirm., N. Zavickaitė (Argentina), kun. A. Saulaitis (III PLJK pirmininkas), M. Kamandulytė (Urugvajus), E. Bareišytė (Brazilija), V. Radzivanas (JAV), N. Burbaitė (Argentina).

PO CHICAGOS DANGUM

Jaunimo vakaronė sausio 16 Jaunimo Centro kavinėje sutraukė daug jaunimo. Jaunimo kongreso atstovai — R. Kaspars ir E. Pakštaitė — papasakojo apie kongreso eigą. R. Kaspars parodė ir skaidrį. Bendras įspūdis, kad kongresas buvo Pietų Amerikos lietuvių jaunimo atgimimas.

Lietuvių Fondo naudai sausio 18 Marijos aukštesniosios mokyklos salėje buvo suruoštas nepaprastas koncertas. Gražių arijų, duetų ir tercetų atliko solistai S. Baras, D. Stankaitė ir J. Vaznelis. Solistam akomponavo A. Vasaitis. Solistai buvo šiltai sutikti. Koncerto klausėsi 1000 su viršum asmenų. Susirinkusiems trumpą padėkos žodį tarė koncerto rengimo komiteto pirm. Marija Remienė. Po koncerto Jaunimo Centro kavinėje susirinko LF darbuotojai ir solistų gerbėjai. Sveikinimo žodį tarė dr. A. Razma.

Balfo Chicago apskrities vaikus baigtas darbuotojų susirinkimu Chicago Savings and Loan Ass. patalpose sausio 18. Apskrities pirm. V. Šimkus pirmininkauti pakvietė A. Dzironą. Sudarytas garbės prezidiumas: Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė, Chicago Altos pirm. K. Oksas, Draugo redaktoriaus Br. Kvilyks, Liet. Žurnalistų Sąjungos atstovas J. Janušaitis, Balfo darbuotojai J. Evans, A. Daukienė, K. Čepaitis ir J. Mackevičius. Visi pasveikino. Pagerbti mirusieji Balfo darbuotojai. Skyrių pirmininkai padarė pranešimus. Visose senitūnijose aukų surinkta daugiau negu praėjusiais metais. Apskrities valdybos išd. K. Kasakaitis pranešė, kad vajuas metu surinkta 33,690 dol. V. Šimkus dėkojo Balfo darbuotojams, aukų rinkėjams, lietuvių visuomenei už dosnumą, spaudai už radijų už garsinimus. Sugiedotas Lietuvos himnas. Vajaus popietė baigta pietumis, kurių išlaidas apmokėjo laidotuvių direktorius Jonas Evans.

Jaunimo Centro dramos studija sausio 18 Jaunimo Centre pastatė inscenizuotą A. Liobytės pasaką "Ramunė". Vaidintojai pasirodė su spalvingais tautiniais drabužiais, gera vaidyba ir taisyklinga lietuvių kalba. Tai

duotuvės savininkė yra Dalė Sellei-Povilauskaitė. Tad pagal teisingą lietuvių patarlę — savi pas savuosius!

Jonas Bernotas

rež. Z. Numgaudaitės nuopelnas. Scenos vaizdai persunkti pasakų nuotaikomis: buvo vaizduojamas kaimas, šaltis, įvairūs vėjai ir jų tėvynė. Be to, įpinti sklandūs tautiniai šokiai. Pasakiškos būtybės parodytos su vaizdingais ir ryškiais kostiumais. Į šią žavią popietę prisirinko pilna salė jaunimo.

J. Kaunas

Hartford, Conn.

Ruošiamės Vasario 16 minėjimui

LB Hartfordo apylinkė ruošiasi Vasario 16-tos šventei. Sudarė planą, kaip gyviau ir prasmingiau ją švęsti. Šiam svarbiam įvykiui paršinti sudaryta tokia tvarka: paskirtu laiku, prieš minėjimą, L. Bendruomenės atstovai eis pas miesto burnistrą George Athanson ir įteiks jam Juozo Dauranto (a.k.) knygą Lietuvos partizanai. Bus paskelbta Lietuvos nepriklausomybės diena. Bus priminta žiauri sovietų okupacija. Bus kreiptasi į įtakingus JAV pareigūnus. Jau išsiųsti pakvietimai Conn. gubernatorei Ella Grasso ir miesto merui George Athanson dalyvauti bažnyčioje ir minėjime.

Mišios už Lietuvą ir kenčiančią tautą bus aukojamas vasario 22 d., 10.15 v. r., Švč. Trejybės bažnyčioje. Į šventės iškilmes pakviestos organizacijos ir bendro likimo draugai — latviai ir estai. Turėsime mielą ir brangų svečią Simą Kudirką.

Tą pačią dieną, vasario 22, 3 v. popietį, lietuvių klubo salėje, 227 Lawrence St., Hartford, Conn., įvyks Lietuvos nepriklausomybės minėjimo oficialioji dalis. Pagrindinis kalbėtojas bus Simas Kudirka, kuris nuosekliai papasakos apie komunistinį terorą ir mūsų tautiečių kančias. Meninę programą atliks įžymioji New Yorko tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja Jadvyga Matulaitienė.

Po minėjimo — pabendra-vimas su Simu Kudirka ir vieša šeimyniška vakarienė lietuvių žemutinėje didžiojo salėje. Ją paruošė pats klubas. Vietas užsakyti pas LB pirm. Steponą Zabulį, visus valdybos narius ir klube iki vasario 16. Įėjimo au-ka už vakarienę — 2.50 dol.

Kviečiama visuomenė iš Hartfordo ir kitų apylinkių gausiai dalyvauti.

LB valdyba

OLIMPINIAI ŽIEMOS ŽAIDIMAI Innsbrucke

1976, olimpinį metų, pirmasis spektaklis — olimpiniai žiemos žaidimai Innsbrucke, Austrijoje (vasario 4-15). Jie buvo sutarti Denveryje, Colorado, bet tenyščiai gyventojai pabūgo to komercinio balagano bangos, kuri būtų užliejusi, todėl nubalsavo: — Ačiū, ne pas mus. Beje, kas pasidarė su JAV 200 metų sukaktimi? Ne veltui antrojo JAV prezidento John Adams palikuonis pareiškė, jog tai ne respublikos, bet amerikinio biznio šventė. Jau ir karstus siūlo — išmargintus sukakties ženklais...

Ir taip sportininkai turėjo darytis kitos vietovės. Į pagalbą šoko Innsbruckas, kur buvo žaidimai 1964, tad dėl daugio įren-gimų galvos suklikti nereikėjo. Be to, austrai pažadėjo, kad šis sportininkų saskrydis bus kuklių rūmų ir nesvarbios jokios komercinės etiketės.

Innsbrucke dalyvaus 1650 sportininkų su vadovais (iš 38 valstybių). Rūpesčio kelia apsauga, atsiminus nelemtus įvykius olimpinuose vasaros žaidimuose Muenchene 1972. Kiekvienam dalyviui atiteks daugiau nei pora saugų (policininkai ir kariai). Šalmus užsimauks-linę, stipriai ginkluoti sargybiniai neatrodys labai taikingai, bet austrai mano, jog tai geriau, nei duoti laisvas rankas tarptautiniam teroristam.

Šiemet sukanka 52 metai nuo olimpinį žiemos žaidimų prad-žios. Pirmą kartą susibūta 1924 Chamonix, Prancūzijoje (293 sportininkai iš 16 valstybių). Idomu, kad tąsyk žaidimus stebėjo sporto Lietuvoje pradininkas Stepas Garbačiauskas. Jau 70 metų slenkstį peržengęs Garbačiauskas ir šiemet netoliese — gyvena Zueriche.

Slidžių rungtyse Chamonix pirmavo norvegai, užsikabinę visus aukso, sidabro ir bronzos medalius (18 ir 50 km, šiauriečių rungtį ir šuoliuose). Greitai-ai čiuožime išnirio suomiai, norvegai, tiksliai 500 metrų nuotolį laimėjo amerikietis Jew-traw, o vyrų dailiajam čiuožime nepralenkiama Grafstroem (Svedija). Prisimintinas Peer Gynto tėvynainis Haug — šis norvegas nuskynė tris aukso medalius, o šuoliuose dar gavo bronzinį. Ilgai reikėjo laukti, kol

Dvi dienos su dailininku Kazimieru Žoromskiu

Paroda, kuri tęsėsi nuo gruodžio 6 iki 7, Hartfordo visuomenės buvo gražiai lankoma. Žmoniai atvyko net iš artimesnių apylinkių. Parodą atidarė Audronė Dragūnėvičiūtė-Pakštienė, kuri pati studijavo meną ir baigė Philadelphia Museum College of Art. Ji susirinkusiems išsamiai paaiškino Kazimiero Žoromskio išeitas meno studijas, būtent, pradedant Vil-niui, išgyjant magistro laipsnį Austrijoje, Vienoje. Nenuilstamai bedirbdamas meno srityje, išgi-jo įvairių muziejų pripažinimą.

Jei ligi šiol Kazimieras Žoromskis kai kuriem buvo žinomas tik iš peisažų, dabar jis parodė dviejų krypčių kontrastus: realūs piešiniai — gėlės, ir abstraktai, kurie parodė didelį meistriškumą atlikime ir gražų spalvų derinimą. Čia realybė kovoja su vaizduote.

Už atvykimą Hartfordo Klubu vardu dėkojame.

E.M.

— Australijos Lietuvių Kata-likų Federacijos suvažiavimas vyko gruodžio 28-31 Melbourne, Lietuvių namuose. Programa susidėjo iš iškilmingų pamaldų, darbo posėdžių, pietų, meninės dalies. Šalia kitų Australijos katalikų atstovų suvažiavime dalyvavo ir Melbourne arkivyskupas dr. Little. Federacijos pirmininku dabar yra Viktoras Laukaitis. Šia proga federacija paminėjo 25 metų veiklos sukaktį.

K. Čerkeliūnas

R. Sakadolskis, II PLJK pirmininkas, pristato kun. A. Saulaitį, III PLJK pirmininką. Sėdi iš k. E. Bareišytė, V. Radzivanas ir N. Burbaitė.

NEW BRITAIN, CONN.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas rengiamas vasario 15, sekmadienį, Šv. Andriejaus parapijos salėje, 396 Church St., New Britain, Conn. Pradžia 2 v. popiet.

Programoj dalyvauja Šv. Andriejaus parapijos choras, vadovaujamas Roberto Kelly. Dainuos ir jaunimo grupė. Pasirodys ir tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja Aldona Stasiukevičienė.

Rengėjai yra pasiuntę kvietimus miestui merui Matui Avitabile, JAV kongreso atstovui Tony Maffet, Conn. valstybės gubernatorei Ella Grasso ir JAV senatoriui Lowell Weiker. Miesto meras jau atsakė, kad jis minėjime dalyvaus.

Kalbą pasakys dr. Alfonsas Stankaitis iš Wethersfield, Conn. Lietuvos vėliava bus iškabinta miesto centre, Central Park, vasario 14 ir 15. Pamaldos

Sv. Andriejaus bažnyčioje bus minėjimo dieną 10:30 v.r.

Minėjimą rengia New Britaino Altos skyrius, Lietuvių Bendruomenės apylinkė. Pirmininku yra Juozas Balčiūnas, programai vadovaus Juozas Raskys. Komiteto nariai yra: Vincas Vilčinskas, Algirdas Dūda, Jonas Valengavich, Jonas Matulis, Bernardas Vilčinskas, Juozas Leibis, Kazys Zavickas ir Elzbieta Ona Liudžiuvienė. Po programos bus vakarienė.

Kviečiami visi kuo gausiau šiame minėjime dalyvauti.

Juozas Balčiūnas

Nauja lietuvių parduotuvė

New Britaino ir apylinkių lietuviams žinotina, kad 146 East Main Street, New Britain, Conn., atsidarė didžiulė gėrimų parduotuvė — Package Store — Friendly Spirits, Wines and Liquors. Čia rasite ne tik vietinių, bet ir užsieninių importuotų gėrimų: konjakų, likerų, vynų — kas tik jūsų pageidaujama. Reikalui esant, pristatoma į namus. Šios krautuvės telefonas: 224-4808.

Šios didžiulės ir švarios par-

JAV LB AŠTUNTOS TARYBOS RINKIMŲ KOMISIJOS

Bostono apyg.: pirm. Aleksandras K. Lapšys, 64 Fisher Rd., Dedham, Mass. 02026, tel. (617) 326-6512, nariai — Kazys Šimėnas ir Juozas Stašaitis.

Connecticut apyg.: pirm. Albina Lipčienė, 50 Livingston St., New Haven, Conn. 06511, tel. (203) 776-0161, nariai — Jonas Šaulys ir A. Ramanauskas.

Floridos apyg.: pirm. Kazys Palčiauskas, 4121 Moody St., St. Petersburg Beach, Fla. 33706, tel. (813) 360-4113, nariai — Vanda Gruzdienė ir Leonas Kačinskas.

Michigano apyg.: pirm. Stasys Garliauskas, 1949 Hubbard, Detroit, Mich. 48209, tel. (313) 554-1384, nariai — dr. Vytautas Majauskas, Stepas Smalinskas, Angelė Šukienė ir Arūnas Udrys.

New Jersey apyg.: pirm. Alfonsas Jarmas, 249 Ripley Pl., Elizabeth, N.J. 07206, tel. (201) 289-5033, nariai — Emilija Jurevičiūtė ir Rimas Bitėnas.

New Yorko apyg.: pirm. Vincas Rastenis, 86-06 86th Ave., Woodhaven, N.Y. 11421, tel. (212) 849-8831, nariai — Vincas Padvarietis ir Ignas Gasiliūnas.

Ohio apyg.: pirm. Nijolė Balčiūnienė, 18712 Arrowhead Ave., Cleveland, Ohio 44119, tel. (216) 486-0283, nariai — Jonas Vyšnionis ir Juozas Biliūnas.

Pietryčių apyg.: pirm. Aloyzas Aidis, 5809 Johnson Ct., Bethesda, Md. 20034, tel. 1 (301) 530-0449, nariai — Regina Liogienė ir Algis Lukas.

Vakarų apyg.: pirm. Julius Raulinaitis, 1502 El Rito Ave., Glendale, Calif. 91208, tel. (213) 244-0654, nariai — Liucija Zaičienė ir Irena Tamošaitienė.

Vidurio Vakarų apyg.: pirm. Algis Kazlauskas, 11617 W. 139 St., Orland Park, Ill. 60462, tel. (312) 349-1911, nariai — Stasys Rauckinas, Jonas Rugelis, Romualdas Račjūnas ir Juozas Ivanauskas.

Vyr. rinkimų komisija

Spaudos vjaus eigoj

JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybai paskelbus lietuviškos spaudos vaju, renkamos naujos prenumeratos. Kai kurios organizacijos šio vjaus proga prisideda ir vienkartinę auką. Su aukomis gauta ir palankių laiškų, įvertinančių Darbininko atliekamą lietuviško spausdinto žodžio puoselėjimą. Paskutiniu

laiku aukų atsiuntė šios organizacijos: Hartford, Conn., Lietuvių Bendruomenės apylinkė — 40 dol.

Brighton Park, Ill., Lietuvių Bendruomenės apylinkė — 25 dol.

Palm Beach Lietuvių Klubas — 20 dol.

Lemont, Ill., Lietuvių Bendruomenės apylinkė — 10 dol.

Visiems aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Baltimorės žinios

Lietuvių svetainės šėrininkų svarbus metinis susirinkimas įvyko sausio 25 svetainės kambaryse. Daug šėrininkų dalyvavo susirinkime, kuriam vadovavo pirm. Bernardas Karpers Karpavičius. Buvo įteikta finansų ir pereinamųjų metų veiklos pranešimai. Visos kalbos baigėsi su skaniais užkandžiais.

Sodaliatės, kurios per metus ištikimai ėjo prie komunijos

kiekvieną pirmą mėnesio sekmadienį, vasario 1, sekmadienį, per 8:30 val. mišias bus apdovanotos ištikimybės dovanomis. Mišias aukos jų kapelionas kun. A. Dranginis. Po mišių bus svarbus susirinkimas ir metiniai pusryčiai. Visos sodaliatės raginamos gausiai dalyvauti.

Jautienos kepsnių balių rengia Šv. Vardo draugijos vyrai. Balias bus vasario 8 Šv. Alfonso mokyklos salėje. Skatinama iš anksto įsigyti bilietus pas narius arba klebonijoje. Be jautienos bus ir kitų valgių. Šokių Music Makers orkest-

ras. Bus ir loterija. Pradžiai v., baigsis 6 v.v. Pelnas skiriamas Šv. Alfonso mokyklos naudai. Visi kviečiami.

piet bus paskaita ir meninė dalis. Visi kviečiami atsilankyti ir dalyvauti pamaldose, bankete ir paskaitoje.

Jonas Obelinis

PAS LENKIJOS LIETUVIUS

Lenkijoje daugiausia lietuvių gyvena Punsco krašte, Suvalkų trikampyje. Būrelis gyvena ir Varšuvoje.

Nuo antrojo pasaulinio karo susitelkę lietuvių ir Wrocław mieste, kuris vokiškai vadinasi Breslau. Tie lietuviai turi savo chorą ir tautinių šokių grupę. Vienetas pasivadinęs Vilnelės vardu. Praėjusiais metais grupė minėjo savo veiklos 10 metų sukaktį. Čia dedamos nuotraukos iš Vilnelės veiklos.

Wroclawo lietuvių choristų ir šokėjų grupė Vilnelė, praėjusiais metais atšventusi 10 metų sukaktį

Vilnelės merginos apžiūrinėja lietuvišką rankšluostį

Vilnelė šoka suktinį

Valdybos narių ir kitų veiksmų grupė. Iš k. Vincas Marcinkevičius, A. Glušauskas, dr. V. Markavičius — pirmininkas, A. Sarančius ir A. Žukauskas (sekretorius).

BROTHERHOOD WEEK GREETINGS

BROTHERHOOD WEEK GREETINGS SOUTH SHORE OPTICIANS INC. 225 W. 34th Street New York, New York Call LA 4-6340	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS CLOCK FACTORY OUTLET Finest of Clocks Route 211 East Middletown, N.Y. Call 914 342-2894	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS SKIS'N THINGS OPEN 6 DAYS A WEEK FASHION AND EQUIPMENT 421 ESSEX STREET MILLBURN, N.J. CALL 201 379-5500	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS BROOK HAVEN FUNERAL HOME 1167 MONTAUK HIGHWAY MASTIC, L.I. FOR INTEGRITY — DEPENDABILITY & ETHICS CALL 516 281-3000
BROTHERHOOD WEEK GREETINGS DOG DOM HEALTH SPA PROFESSIONAL GROOMING ALL BREEDS PICK-UP & DELIVERY BY APPOINTMENT TUES. — SAT. 9-5 GRADUATE OF N.Y. SCHOOL OF DOG GROOMING N.Y.C. 1025 FT SALONGA ROAD NORTH PORT, L.I. ROUTE 25-A CALL 516 261-5707	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS ELMERS FRIENDLY SERVICE INC. OIL, TIRE & BATTERIES EAST SADDLE RIVER ROAD & LAKE ST. UPPER SADDLE RIVER, N.J. CALL 201 327-6778	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS CLARE SHERLOCK REALTY, INC. 537 Kinderkamack Road Oradell 07649 Phone: 201 967-9100	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS J & M SERVICE CENTER COMPLETE REPAIRS FRONT END BRAKES TUNE UPS TOWING SERVICE 882 CONEY ISLAND AVE. COR. DITMAS CALL 941-6274
BROTHERHOOD WEEK GREETINGS LONG ISLAND RUBBISH REMOVAL 410 Livingston Ave. West Babylon, L.I. Call: 516 665-7555	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS DOMESTICARE OF SADDLE RIVER WILLIAM FINK PRESIDENT (BILL'S MAINTENANCE INC.) 300 WYCKOFF AVENUE, RAMSEY, N.J. 07446 (201) 825-1620	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS STAMP IMPRESSIONS UNLIMITED, INC. PRE INKED XL STAMPERS WHITE BOARDS AND MARKERS ARISTO CALCULATORS 744 BROAD STREET SUITE 423 NEWARK 07102 PHONE 623-8882	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS CIPPITELLI BROTHERS TOWING & COLLISION INC. 175-16 Liberty Ave. Jamaica 291-6600 Body & Fender Work
BROTHERHOOD WEEK GREETINGS RUDOLPH E. SPAGNOLA AGENT STATE FARM INSURANCE COMPANIES AUTO LIFE FIRE HOME OWNERS U.S. HIGHWAY 46 LEDGEWOOD, N.J. TELE: (201) 548-5888	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS NINO'S RESTAURANT Finest of Cuisine Route 21 Bedford Village, N.Y. Call 914 BE 4-3374	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS WOERNER'S 852-6431 German cooking... with an American Flair! 151 Ramsen Street Brooklyn, N.Y.	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS MARY JANE LUNCHEONETTE OPEN 7 DAYS A WEEK 146 BOONTON ROAD WAYNE, NEW JERSEY PHONE (201) 694-9747
BROTHERHOOD WEEK GREETINGS K & K FUEL OIL 24 HOUR SERVICE INSTALLATIONS 30 McKinley Avenue EAST HANOVER, N.J. PHONE (201) 884-1150	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS ITALIAN DELI AND SPECIALTIES CATERING SMALL PARTIES U.S. HIGHWAY 9 WARETOWN PLAZA WARETOWN, N.J. PHONE (609) 688-3892	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS WAY-SAFE SUBARU NEW & USED CARS 720 AMBOY AVE. WOODBRIDGE, N.J. CALL 201 636-3550	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS GUUS'S AUTO BODY COMPLETE BODY WORK PAINTING TUNE UPS FRONT END BRAKES FREE TOWING IF WE DO THE JOB 800 E. 27TH STREET PATERSON, N.J. PHONE: (201) 742-2478
BROTHERHOOD WEEK GREETINGS FUNG HEE Chinese & American Restaurant ORDER TO TAKE OUT TEL: (201) 742-6949 87 BROADWAY PATERSON, N.J.	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS NEW PARKER'S COFFEE SHOP DELICIOUS SANDWICHES 37 COMMERCE STREET NEWARK, N.J. CALL (201) 643-4281/1578 FREE DELIVERY	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS VILLA PARMA EAST 849 Walt Whitman Road Route 110 Melville, N.Y. FINEST OF CUISINE CALL (516) 271-1194	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS FRONTIER WINES & LIQUORS We Deliver 487 HUDSON ST. HACKENSACK, N.J. Phone: (201) 440-2383
BROTHERHOOD WEEK GREETINGS HARRY ALTER COMPANY INC. INTERNATIONAL DISTRIBUTORS OF AIR CONDITIONING & REFRIGERATION SUPPLIES 212 HILLSIDE AVE. HILLSIDE, NEW JERSEY DIAL (201) 923-4100	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS CASALANA RESTAURANT 703 HADDON AVENUE COLLINGSWOOD, N.J. OPEN 7 DAYS A WEEK 7 AM TO 9 PM SPECIALS BREAKFAST LUNCH DINNERS TAKE OUT SERVICE & FULL MENU ALSO CATERING FOR ALL OCCASIONS	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS PLAZA CLEANERS 966 PORT WASHINGTON BLVD. PORT WASHINGTON LONG ISLAND ONE DAY SERVICE FREE PICK UP & DELIVERY CALL (516) 767-9722	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS ED'S AUTO BODY COLLISION & TOWING PAINTING EXPERT COLOR MATCHING INSURANCE PROBLEMS 67 KENNEDY BLVD., BLUE POINT, L.I. CALL: (516) 363-7155
BROTHERHOOD WEEK GREETINGS CONCRETE CAST PRODUCTS COLOR PATIO BLOCK — CURBING BLOCK SPLASH BLOCK — COPING — CUSTOM CAST SLABS — CONCRETE SPECIALTIES ROUTE 31 HAMPTON, NEW JERSEY CALL (201) 537-4858	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS M & S SPORTING GOODS INC. 280 CLOSTER DOCK ROAD CLOSTER, N.J. CALL 201 767-0542	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS MIDTOWN FLOWER SHOP FLOWERS FOR ALL OCCASIONS 113 BROADWAY NORTH SOUTH AMBOY, NEW JERSEY CALL: (201) 721-9207	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS ANA'S BEAUTY SALON FOR THE ULTIMATE IN STYLING COLORING & HAIRCUTTING 5 NORTH BERGEN ST. DOVER, NEW JERSEY CALL: 201 366-9607
BROTHERHOOD WEEK GREETINGS TOWN & COUNTRY GULF SERVICE RE-INSPECTION SERVICE MECHANIC ON DUTY PICK-UP & DELIVERY AMERICAN & FOREIGN CARS OPEN 7 AM TO 10 PM JUNCTION OF ROUTE 80 & 46 BUDDLAKE, NEW JERSEY TELE — (201) 347-3343	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS CASA HOFBRAU OPEN DAILY LUNCHEON 11-3 DINNER 5-11 LONGER ON WEEKENDS 214 KINDERKAMACK ROAD EMERSON, N.J. YOUR HOSTS WALTER & HERTHA STRELZYK	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS B & B JANITORIAL SERVICE HOME & INDUSTRIAL JANITORIAL SERVICES RUG SHAMPOOING 7 ROCKWOOD AVE., TRENTON, N.J. PHONE: (609) 586-4618	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS BETA RECORDS DIST. INC. 599 10th Ave. New York, N.Y. Call: 239-0440
BROTHERHOOD WEEK GREETINGS FAIRFIELD FARMS 113 HOLLYWOOD AVENUE FAIRFIELD, N.J. BOSTON FERN GROWER WHOLESALER AND RETAIL CALL (201) 227-1011 226-1614 MR. SAL FRANCAVILLA	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS SPEEDWAY CUSTOMS Autobody Collision Repairs Insurance Estimates Phone 201 478-0594	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS HOWARD LUKERT REALTORS 378-A FRANKLIN AVENUE P.O. BOX 282 WYCKOFF, NEW JERSEY PHONE 201 891-1700	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS WHITES AUTO BODY EXPERT WORK AT COMPETITIVE PRICES YOU'VE SEEN THE LIGHT WHEN YOU DEAL WITH BILL WHITE OLD BROADWAY & GILBERT AVE. WESTVILLE, N.J. TELE: (609) 848-4550
BROTHERHOOD WEEK GREETINGS MAIN SHELL SERVICE STATION GENERAL AUTO REPAIRS ROAD SERVICE TIRES BATTERIES AND ACCESSORIES 528 MAIN ST. & JEFFERSON ORANGE, N.J. CALL (201) 674-9515	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS ALFONS F. VAURA VIOLIN MAKER RESTORING AND SALE OF VIOLINS, VIOLAS AND CELLOS PRODUCTION STUDIO 2147 HUDSON TERRACE FORT LEE, N.J. PHONE: (201) 461-6144	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS H.M.D. TIRE REPAIR SHOP, INC. NEW AND USED TIRES SOLD FLATS FIXED — TIRES RE-CAPPED 208 W. Bigelow Street (cor. Badger Ave.) Newark, N.J. 07108	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS BLACK BULL SPECIALIZING IN: STEAK — SURF & TURF PRIME RIBS OPEN SALAD BAR COMPLETE SELECTION OF WINES & COCKTAILS LUNCH FROM 11:30 DINNER FROM 4:30 168 PASSAIC AVE FAIRFIELD, N.J. 201 227-5888
BROTHERHOOD WEEK GREETINGS PATRICIA'S COIFFURES LATEST IN CREATIVE HAIR STYLING LATE NITE THURS. — CLOSED MONDAY 8 GODWIN PLAZA — GODWIN AVENUE MIDLAND PARK, N.J. PHONE (201) 652-9608	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS CAROLIER PRO-SHOP FINEST IN BOWLING EQUIPMENT ALL ACCESSORIES DRILLING GUARANTEED AMP BRUNSWICK COLUMBIA EBONITE PROFESSIONAL INSTRUCTION CARL LEONE MEMBER P.B.A. LOCATED IN CAROLIER LANES ROUTE 1, NORTH BRUNSWICK, N.J. 201 828-6677	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS SUN CHEMICAL CORPORATION Edward J. Pletrowicz Controller SUNCURE SYSTEMS DIVISION 200 ANDERSON AVE. MOONACIE, N.J. 07094 (201) 930-2800	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS P J & A (PETE, JIMMY & ANTHONY) GARAGE 532-538 WEST 122ND STREET TELEPHONE 866-5671 OPEN 7 TO 12 7 DAYS A WEEK TOMMY'S REPAIR WORK — STORAGE
BROTHERHOOD WEEK GREETINGS NICK AND JOE'S PIZZERIA ITALIAN DELIGHT PIZZA & ITALIAN RESTAURANT WESTMONT SHOPPING CENTER CUTHBERT BLVD. AND MAC ARTHUR DRIVE HADDON TOWNSHIP, N.J. CALL (609) 858-0077	BROTHERHOOD WEEK GREETINGS NANA'S TOY SHOP FEATURING DOLL HOUSE ACCESSORIES 3RD FLOOR MAIN HOUSE 22 WHITE STREET RED BANK, N.J. CALL (201) 842-4411		

LB PHILADELPHIJOJ RUOŠIA POLITINIŲ-VISUOMENINIŲ STUDIJŲ SAVAITGALĮ

Po daugiau kaip trejų metų pertraukos Philadelphiaj sausio 31 — vasario 1 vėl įvyksta JAV LB krašto valdybos ruošiamas politinių — visuomeninių studijų savaitgalis. Juo rengėjai siekia sudaryti galimybę vėl pažvelgti į smarkiai besikeičiančią politinių įvykių raidą, pajusti lietuviškosios visuomenės nuotakas laisvinimo darbo klausimais, nustatyti gaires ir surasti sėkmingiausius metodus politinės srities veiklai.

Šeštadienio posėdžiai, pradedant 11 val. ryto, vyks miesto centre esančiam Sheraton viešbuty (1725 J.F. Kennedy Blvd.), Independence salėje.

Studijų dienų programa bus pradėta žvilgsniu į šiuolaikinę valstybės departamentu nusiteikimą Lietuvos atžvilgiu. Tai aktualioji problema, dr. H. Kissingerio valstybės departamentui vadovavimo laikais stipriai pakitusi mūsų nenaudai. Po Helsinkio konferencijos ši politika mūsų visuomenės ir veiksmų yra stipriai kritikuojama, nors vienas laisvinimo veiksnys ją bando teisinti bei ginti.

Kalbant apie valstybės departamentą, negalima pamiršti pirmajam studijų savaitgali Philadelphiaj tuometinio Pabaltijo skyriaus viršininko Doyle Mar-

tin mum tartų atvirų žodžių. Jis savo kalboje tada pareiškė, kad "JAV nėra už pilną ir kategorišką Lietuvos nepriklausomybę", o tik už teisę jos gyventojams "laisvai pasisakyti", kokia jų ateitis turėtų būti. Tada mūsų spaudoj D. Martin buvo kaltinamas reikalo nežinojimu, JAV politikos nesupratimu. Buvo barama ir LB, siekusi valstybės departamentą politika išaiškinti, už jo pakvietimą į studijų dienas. Deja, reikėjo Helsinkio konferencijos daugeliui mūsų, kad patirtų valstybės departamentą politikos pragmatiskumą ir įsitikintų, kad net ir "laisvės sargyboj" stovįs veiksnys gali tapti valstybės departamentu peršamos detente politikos nesąmoninga auka ir tos politikos propaguoju. Darbininko redaktorius prof. J. Brazaitis šią kontroversiją tada interpretavo kaip toli pramatą politikas. Šių eilučių autoriui rašytame laiške (1972.IV.12) jis pareiškė: "Aš pats tikin, kad ir tiksliai buvo atpasakota ir kad tai yra vyriausybės linija, kuri nieko gero mums nežada".

Tikėjimo pavergto Lietuvos klausimu kalbės katalikiškoje akcijoje sėkmingai besireiškias ALRKF darbuotojas dr. Vyt. Vygas. Prieš keletą mėnesių

jo dalyvauta audiencijoje pas Amerikos Katalikų Vyskupų Konferencijos pirmininką arkivysk. J. Bernardin. Savo žody jis palies, kas mum darytina, kad Lietuvos katalikų skundas laisvajam pasauly būtų stipriau išgarsintas.

JAV 200 metų nepriklausomybės sukakties proga simpoziumo forma trys jaunosios kartos mokslininkai žvelgs į Amerikos lietuvių kaip etninę, politinę, pavergtą Lietuvai padėti siekiančią grupę. Šio simpoziumo dalyviais bus istorikas dr. Algirdas Budreckis, švietimo darbuotoja ir publiciste dr. Elona Vaišnienė ir politinius mokslus M. Washingtono kolegijoje dėstęs trečiosios kartos lietuvis dr. Ričardas Krickus. Visų trijų sėkmingai reiškiamasi lietuvių ar amerikiečių spaudoj. Dr. A. Budreckio veikalas, Amerikos lietuvių chronologija, šiuo metu yra spausdinamas Oceana leidyklos. Dr. E. Vaišnienė, turinti nuolatinį skyrių New Haven amerikiečių laikrašty, prieš Kalėdas ilgu straipsniu apie mūsų, kaip tautinės grupės, siekimus supažindino New York Times skaitytojus. Dr. R. Krickui tenka būti aktyviai įsijungusiam į amerikietiškojo etninį sąjūdį. Tačiau jis randa laiko ir lietuviškiems klausimams. Per paskutiniuosius du mėnesius Washington Post buvo išspausdinti jo du išsamūs straipsniai tikėjimo Lietuvoj persekiojimo klausimu.

Pažymėtina, kad simpoziumas ruošiamas talkinant federalinei National Endowment for Humanities ir Philadelphiaj veikiančiam Franklino institutui. Šių institucijų suteikta stipendija yra finansuojamas simpoziumo surengimas bei jo nufilmavimas.

Studijų dienos baigiamos sekmadienį, vasario 1, Šv. Andriejaus parapijos salėje, kur 12 val. vidudienį Vliko naujai išrinktos valdybos narys Bronius Bieliukas skaitys paskaitą "Laisvinimo veiksmų sąrangos ir jų susiklausimo siekiant". Tai ypač aktuali tema dabarties išeivijos gyvenime.

JAV LB visuomeninių reikalų taryba studijų dienose dalyvauti kviečia visus laisvinimo darbu besidominčius asmenis.

Alg. Gečys

ST. PETERSBURG, FLORIDA

Atnaujinta klubo vadovybė

St. Petersburgo lietuvių klubo patalpose sausio 17 įvyko klubo narių metinis susirinkimas. Susirinkime dalyvavo 144 nariai. Susirinkimą sklandžiai pravedė pirmininkas A. Karnius.

Pranešime apie klubo veiklą priminė, kad buvo sudaryta klubo statybos komisija, kuri klubo praplėtimo planavime žengia pirmyn. Įstatų pakeitimo komisija po ilgo ir kruopštaus darbo paruošė naujus klubo įstatus, kurie klubo narių yra jau priimti.

Prie klubo gražiai veikia choras, vedamas A. Mateikos, moterų oktetas, vedamas E. Rūkštelienės, pramoginių šokių grupė, ved. S. Velbasio, tautinių šokių grupė, ved. A. Karnienės.

Sėkmingai veikia moterų sekcija, daug talkinanti klubui. Išreikšė padėką valdybai, rūpestingai ir sunkiai dirbusiai, klubo direktoriam, įvairių vienetų vadovams, moterų vienetei ir daugiau ar mažiau prisidėjusiems prie sėkmingos klubo veiklos. Šiais metais vasario 28 — kovo 6 klubas globos suvažiavusius Inžinierių-Architektų sąjungos narius. Taip pat perdavė informaciją, kad nuoširdi lietuvių Viktorija Jacobson išrūpino, kad Šv. Jono bažnyčioj vasario 15 būtų atliktos už Lietuvą pamaldos, pakviečiant prel. J. Balčūną pasakyti anglų kalba pamokslą.

Apie St. Petersburgo Bicentennial rengianį tarptautinį festivalį pranešimui padarė A. Karnienė, kuri yra lietuvių atstovė ir tarptautinio festivalio draugijos sekretorė. Lietuvių yra sudarytas platus komitetas, bus val-

Amerikos veteranų spaudos sąjungos Chicago pamininkas St. Balzekas už nuopelnus spaudai apdovanoja žymenį kun. P. Činiką ir kun. J. Prunskį.

WORCESTER, MASS.

Vasario 16-tos minėjimas

Worcesterio Lietuvių Organizacijų Taryba Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 58 metų sukakties minėjimą rengia vasario 15. 11 val. ryto iškilmingos mišios už Lietuvą ir kenčiančius lietuvių Aušros Vartų parapijos bažnyčioj. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. 10:00 val. ryto Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj ta pačia intencija bus aukojamos skaitytos mišios.

3 val. p.p. minėjimas Lietuvių Piliečių Klube. Pagrindinis kalbėtojas dr. Algirdas Budreckis iš Bostono. Meninę dalį atliks vyrų choras, vad. muz. Z. Snarskio, Šv. Kazimiero mokyklos mokinių choras, vad. seselės M. Bernice, tautinių šokių sambūris "Žaibas" vad. I. Markevičienės ir N. Prancevičienės.

Tarybos valdyba prašo organizacijos dalyvauti su vėliavomis pamaldose, minėjime ir suteikti auką.

Aukos bus skiriamos pagal aukotojų pageidavimą: Altui, Vlikui ar Lietuvių Bendruomenei. Aukos galima įteikti per minėjimą ar pasiųsti Lietuvių Organizacijų Tarybos išdinininkui adresu: Kostas Podolskis, 275 Massachusetts Road, Worcester, Mass.

Po minėjimo tarybos valdyba ten pat Lietuvių Piliečių Klube rengia visiem užkandžius. Auka 3 dol. Bilietai gaunami iš anksto pas valdybos narius.

Nauja Maironio Parko valdyba

Maironio Parke sausio 11 įvyko Lietuvių Labd. Maironio Parko draugijos naujosios valdybos priesaika ir pietūs.

gių ir tautinio meno paviljonai, kuriuos parengia dail. J. Juodis. Festivalis įvyks vasario 20-22 Bayfront centre, taip pat bus atlikta lietuvių meninė programa. Prieš tai lietuvių pasirodys su menine programa vasario 8 Williams parke. Sausio 29 per televizijos 13 kanalą ir kitus bus prarastas pasikalbėjimas apie Lietuvą, pasirodys oktetas ir tautinių šokių šokėjai.

A. Ragelis pranešė, kad klubo knygynas turi 364 knygas, daugumoje vėlesnės laidos, kvietė daugiau jomis pasinaudoti.

Per praėjusius metus įstojo 30 naujų narių, 4 mirė, 1 išvyko, viso sausio 1 buvo 353 nariai. Vėliau, svarstant Vasario 16 minėjimą, atsiradus nuomonių skirtumui dėl aukų, išaiškinta, kad klubas apima visus šios apylinkės lietuvių, nemanoma, kad būtų tikslu, kad kuri grupė dominuotų kitom. Klubas laikėsi neutralumo, jo laikysis ir toliau. Aukos priklauso nuo pačių aukotojų apsisprendimo.

Slaptu balsavimu dauguma balsų išrinkti: A. Karnius — pirmininkas, K. Jurgėla — vicepirmininkas, A. Urbonas — sekretorius, B. Skorupskis — išdinininkas ir E. Mazolienė — finansų sekretorė. Klubo direktoriai: P. Zelba, V. Ugenas, K. Kleiva, V. Jakušovas, D. Staupienė, S. Bakutis ir V. Jomanienė. Kontrolės komisija: K. Palčiauskas, L. Jakušvienė ir A. Plepys.

Klubu vadovybę sudaro tvirtas sąstata. Ji, vadovaujant daugelio metų didelės patirties pirmininkui A. Karniui, ir toliau tęs vieningą ir sėkmingą darbą.

A.P.

IŠ VISUR

— Visuomenininko premijai skirti vertinimo komisija šiais metais sudaryta Kanadoj. Jos pirmininku yra Kazys Manglicas, sekr. dr. Ona Gustainienė, nariai — kun. dr. Pranas Gaidas, dr. Silvestras Čepas ir Jonas Kšivickas. Kandidatų siūlymus siųsti adresu: dr. Ona Gustainienė, 179 Cassandra Blvd., Don. Mills, Ont. M3A 1T4 Canada. Premijos mecenatas yra kun. dr. J. Prunskis.

— Dr. K. J. Valiūnas, Vliko valdybos pirmininkas, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimo proga vasario 15 kalbės Toronte.

— Juozas Audėnas, Vliko tarybos narys ir reikalų vedėjas, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimuose kalbės vasario 8 Palm Beach, Fla., ir vasario 22 Rochestery, N.Y.

— Boleslaw Biega, žymus lenkų veikėjas, gimęs 1896, sausio 19 mirė Chicagoj. Lenkijoj buvo darbo partijos narys, laikraščio Wiecez Warszawy redaktorius. Prancūzijoje baigė Ecole des Sciences Politiques, tarnavo Lenkijos ambasadoj Londone. Amerikoj per eilę metų pirmininkavo lenkų Tautinės Vienybės Tarybai (Rada Jednosci Narodowej). Buvo ilgametis Pavertųjų Europos Tautų seimo narys ir jo politinės komisijos pirmininkas. Buvo geras Lietuvos draugas.

— Kun. W. Valkavičius, Šv. Mato parapijos klebonas, Marlboro, Mass., parašė dokumentuotą straipsnį katalikų savitraščiui apie lietuvių Amerikoj. Straipsny tiksliai duodamos įsikūrimo, veiklos ir kultūros įnašo Amerikos gyvenimui žinios. Straipsnis išspausdintas Chicago arkivyskupijos laikrašty "The New World" sausio 16. Paminėti Draugas ir Darbininkas.

— Marijonas Daujotas, ilgametis Lietuvos miškų darbuotojas, išgyvenęs 84 metus, 1975 gruodžio 13 mirė Lietuvoj. Prieš II-jį pasaulinį karą laisvoji Lietuvoj ėjo įvairias miškininko pareigas, buvo Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijos dėstytojas, Alytaus miškininkystės mokyklos direktorius ir kt. Prieš I pasaulinį karą dirbo Saratovo gubernijos (Rusijoj) smiltynų melioracijoje ir želdinime. Nuo 1950 okupuotoj Lietuvoj pradėjo tyrinėti Lietuvos smiltynas, jo rūpesčiu maždaug 200,000 ha smiltynų buvo apželdinta miškų naujokynais. Daujotas gimė 1891 liepos 20 Liepojoj. Čia baigęs gimnaziją, 1911 miškininkystės mokslus pradėjo Novoaleksandrijsko Žemės Ūkio Miškų Institute ir baigė 1915 Pulavuose, Lenkijoj. (E)

— Hartford, Conn., jaunimo kongresui rinktų aukų sąrašė, atspausdintame Darbininke 1976 nr. 1, praleista aukotoja M. Galdikienė, aukojusi 20 dol. Rinkėjai atsiprašo.

— Philadelphiaj įvyksiančiam 41-jam Eucharistiniam kongresui parinkta tema "Eucharistija ir žmonių alkis". Lietuvių sekcijos šūkis bus "Lietuviai alksta žmogaus teisių!" Kongrese laisvieji lietuviai atstovaus pavergtai Lietuvai.

"Sala", dokumentinis filmas apie Los Angeles, Calif., lietuvių kolonijos kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą, bus rodomas Chicagoj, Jaunimo Centre, vasario 1.

— Nauji Darbininko skaitytojais: S. Adamonis, Los Angeles, Calif., M. Tomkus, Great Neck, N.Y., E. Laukys, Smithtown, N.Y., J. Gurinskas, Woodhaven, N.Y. Užsakę kitiem: V. Baltakienė — K. Radzevičiui, abu La Salle, Que., Canada, O. Abromaitienė, Toms River, N.J. — jos dukte. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant prenumeratą — višiem 12 dol. metam.

J.M.

MAŽOS PARAPIJOS DIDELĖS AUKOS

SIoux CITY, IOWA

Šv. Kazimiero parapija yra vienintelė lietuvių parapija visoj Iowos valstijoj. Ji jungia 102 šeimas, 380 asmenų. Parapičiai — paprastai darbininkai ir daugiausia pensininkai. Anksčiau atėivių liko tik keturios šeimos, naujųjų — aštuonios, iš kurių dvi mišrios.

Klebonas kun. Simonas Morkūnas paruošė metinę aukotojų knygą. Už išspausdinimą 250 sumokėjo J. Rutledge-Gulrsrud laidotojų namai.

1975 turėta 58,953.41 pajamų, 41,360.43 išlaidų. Sausio 1 parapijos pinigų bankuose buvo 255, 198.52, iš kurių 234,000 statybos fonde. Didėsnes išlaidas: 11,016.86 centrinei aukštesniajai katalikų mokyklai išlaikyti (ją lanko 5 parapijos mokiniai), 18,184.23 parapijos nuosavybei pagerinti, apdraudai, algom, parapijos salei atnaujinti, diecezijai, misijom.

Praeitais metais stambesnes sumas apkojo: neturtinga našlė, gyvenanti mažam kambary, pensininkė R. Hamilton — 1,406 dol., J. Pirog — 1,420, M. Adams — 1,205, naujas parapietis J. Ukns — 821, R. Mahon — 821, kun. S. Morkūnas — 750, G. O'Day — 680, C. Katinienė — 601, J. Meckenis — 548, M. Naryka — 541, B. Vizintis — 537, P. Šaputis — 522, W. Dodson — 446, P. Walsh — 430, D. Donovan — 410, B. Zebus — 410, J. Walsh — 375, J. Naryka — 363, M. Kuncienė — 321; be to, kun. S. Morkūnas aukojė Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijai ir Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai po 1,000 dol., pavergtai Lietuvai laisvinti, spaudai, siuntiniam, misijom — 12,500 dol.

Mažytė Šv. Kazimiero parapija diecezijos išspareigojimų vajuje laimėjo pirmą vietą.

Praeitų metų spalio 5, sekmadienį, buvo vykdomas diecezijos išspareigojimų rinkimo vaju. Tikslas buvo surinkti 650,000 dol. Surinkta 1,248,348 dol., iš jų 740,268 grynais pinigais. Pasizadėjimų laikas — 10 mėnesių.

Vajuje dalyvavo 137 parapijos. Šv. Kazimiero parapijai buvo paskirta surinkti 2,500 dol. Visų diecezijos parapijų 6,716 vyrų ir moterų vykdė išspareigojimų rinkimą, taip pat ir Šv. Kazimiero 42 parapičiai turėjo patys atlikti tą sunkų uždavinį. Vietoj pasauliečių kun. S. Morkūnas ryžosi tai atlikti vienas; tris sa-

waites kiekvieną dieną nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro lankė parapičius. Jau prieš vajuos pradžią, sekmadienį, spalio 5, jis buvo surinkęs keturis su viršum kartų daugiau išspareigojimų — 11,461 dol., iš jų 7,563 dol. grynais pinigais. Iš šio vajuos parapija gaus atgal pusę sumos.

Iš 169 išspareigojimų kortelių tik du atsisakė dalyvauti vajuje. Jų vietą užpildė nauja kortelė, ir vienas nekatalikas. Taigi ir šiuo atveju laimėtas rekordas, kai amerikiečių parapijų 30% atsisakė dalyvauti vajuje, nieko neaukodami.

Šv. Kazimiero parapija labai daug prisidėjo prie vajuos pasisėkimo. Patirta, kad, kai mažytė parapija, ypač tautinė, pirmąją prieš vajuos pradžią, tai turtingų parapijų parapičiai, nenorėdami atsilikti, savo aukas padidina.

Ketvirtadienį, spalio 2, prieš vajuos pradžią, diecezijos savaitinis laikraštis The Globe išdėdė pirmam puslapy Šv. Kazimiero bažnyčios ir klebono nuotrauką, o vakare vietos televizija pranešė, kad mažytė Šv. Kazimiero parapija jau yra surinkusi keturis kartus daugiau išspareigojimų, negu jai skirta surinkti, ir pirmąją savo dosnumu. Laikraštis pabrėžė: "Šv. Kazimiero parapija yra pavyzdys kiekvienai diecezijos parapijai; nors ji yra maža narių skaičiumi, bet didelė savo dosnumu ir pasiaukojimu diecezijai."

Vajui pasibaigus, kampanijos direktorius, kuris vajų organizavo, asmeniškai atvyko kun. S. Morkūnui padėkoti už didelį pasiaukojimą vykdamą vajų, įteikdamas brangią, gražią dovaną, laikrodį, su įrašu: "Kun. Simonui Morkūnui, pirmojo diecezijos vajuos Dievui ir žmonėm laimėtoju — 1975".

Kun. S. Morkūnas jau antrą kartą laimėjo pirmą vietą, patirindamas išspareigojimus.

1958 buvo renkami išspareigojimams vietos katalikų aukštesniajai mokyklai padidinti. Šv. Kazimiero parapijai buvo skirta surinkti 30,000 dol. Kun. S. Morkūnas surinko 46,634 dol., 150%, taip pat laimėdamas pirmą vietą. Tada iš minėtos sumos parapija gavo atgal 29,000 dol.

Vietos klebonui talkina komitetų direktoriai H. DeMarest, B. Zebus ir kolektorių pirmininkas S. Osteen su 37 kolektoriais.

Korespondentas

A.a. kun. Pranas Lingys 1904.VI.17 — 1975.VIII.23

Žiniomis iš Lietuvos, rugpjūčio 23 Kauno klinikoje mirė kun. Pranas Lingys. Paskutiniu laiku buvo Pakuonio klebonas. Palaidotas rugpjūčio 26 savo gimtosios Sintautų parapijos kapinėse, netoli a.a. poeto Prano Vaičiūčio kapo.

-0-

Mudviejų pažintis siekia 1918 rudenį. Šakių gimnazijoje buvome bendraklasiai. Artimiausiu draugavome nuo V klasės per veiklą ateitininkuose. Tais metais, 1921-22, jis buvo dramose sekcijos pirmininkas. Pats gerai vaidindavo ir gražiai piešdavo. Padėdavo piešti vakarų dekoracijas, būdamas šalia nuolatinių mūsų dekoratorių Juozo Kondroto (mirusio 1953 JAV-bėse), Česlovo Šukaičio (mirusio 1959 Lietuvoje) ir Antano Tamošaičio (dailininko, dabar gyvenančio Kanadoje).

VI klasėje Pranas įstojo į literatūros sekciją, bet kaip literatas nesirėiškė. Jo rašiniai buvo daugiau žurnalistinio pobūdžio. Tačiau daugiausia jo iniciatyva buvo suorganizuota ir išleista keli numeriai satyros, arba, jo posakiu, šaipos, laikraščio "Papliauskos".

VII klasėje Pranas susidomėjo tautosaka — dainomis, mįslėmis, patarlėmis, kurių daugybę turėjo prisirašęs iš savo močiutės (motinos motinos), jam ir seseriai šeimininkavusios. Tuo nesitenkino. Literatūros sekcijoje suorganizavo tautosakos laikraštį "Tautos Žiedai". Išėjo jo, rodos, du stori numeriai, daugiausia jo paties ir prirašyti.

VIII klasėje ateitininkuose suorganizavo moksline lavinimosi būrelį, į kurį suvo susipietęs — vėl jo paties posakiu — kuopos originalus. Iš to būrelio "mokslineinkų" tik vienas iškilo į mokslineinkus — buvo dėstytojas Kauno universitete.

-0-

Baigęs gimnaziją, Pranas 1925 rudenį atvyko į Kauno universitetą. Įstojo teologijos-filosofijos fakultetan studijuoti filosofijos

sistemos, filosofijos istorijos ir lietuvių literatūros. Dirbo rimtai, bet prasikišęs studijose nebuvo. Atrodė, kad ruošėsi būti gimnazijos mokytoju.

1929 pabaigoj, išlaikęs baigiamuosius universiteto egzaminus, atėjęs pas mane, pasisakė, kad dabar manęs kiek pasilsėti, pasimokyti daugiau lotynų kalbos, o paskui stosiąs kunigų seminarijon, sieksiąs kunigystės.

Tas "poilsis" tęsėsi pusantų metų. 1931 rudenį įstojo Vilniaus kunigų seminarijon. Kaip baigęs universitetą filosofiją, buvo priimtas į IV kursą ir po trejų metų, 1934 birželio 17, savo 30-tą gimtadienį, buvo įšventintas kunigu.

Neteko jo iš arčiau stebėti kunigavimo metais. Bet mūsų draugystė nenutrūko, ir jis mus aplankydavo tiek Kaune, tiek vėliau Marijampolėje. Nuoširdžiai pasikalbėdavome ir apie dabartį, ir apie praeitį. Tik 1944 vasara galutinai mus atskyrė: jis liko tėvynėje, mes atsidūrėm svetimaj padangėje...

-0-

Savo galvojimu Pranas daug kuo skyrėsi nuo kitų. Buvo daugiau proto, ne jausmo žmogus. Gimnazijoje labiau už kitus domėjosi filosofija, pasaulėžiūriniais klausimais ir dėl to buvo vadinamas filosofu.

Originalas, liaudies sūnus nuo pat jaunystės. Nepaisė priimtų elgsenos formų, nes visokie mandagumai dažnai esą veidmainiški. Svarbiausia esą, kad žmogus būtų nuoširdus.

Nevengdavo savo mintį viešai pareikšti ir ją ginti. Kiek buvo nuolankus žemesniesiems, tiek kietasprandis aukščiau stovintiems, reikalaujantiems pagarbos.

Kaip kunigas, turėjo savyje kažką strazdeliško, kas kitiems kunigam anuo laiku nepatikdavo. Išvengė bolševikų tremties, buvo klebonas, o jo laidotuvsė dalyvavo ir liaudies, ir vyskupas, ir apie 50 kunigų.

M.J. Adomaitis

A.A. AGRONOMAS VLADAS TIŠKUS

Iš Lietuvos artimi draugai pranešė apie netikėtą agr. Vlado Tiškaus mirtį šiais žodžiais:

"Šiandien, lapkričio 3 d., amžinam poilsiui buvo palydėtas mūsų brangusis Vladas. Jis mirė spalio 31 d. 4 val. p.p. Mirtis ištiko jį staiga, besidrabuojant kieme. Norėjo patręšti rožes žiemai. Taip ir rado suknubusį prie vežimėlio su kompostine žeme. Jis gyveno vienas, todėl ir pirmąjį patarnavimą suteikė svetimi žmonės. Iš senų draugų nieko nebuvo, nes jūs, visi gerieji draugai, esate taip toli toli... Praneškite visiems, kurie širdyse nešioja jo brangų atminimą."

Tai žodžiai, kurie sukrėtė buvusius jo draugus ir pažįstamus, išblaškytus po visą pasaulį. Tik prieš pat mirtį rašydamas laiške Vladas su giliu širdies skausmu išreiškė savo beviltišką svajonę: "Kaip man norėtųsi dar bent kartą pasimatyti su jaunystės draugais! Bet... tai tik svajonė..." Dabar ir ta svajonė užgeso amžinai.

Kaip buvęs vienas iš Vlado artimesnių ir intymesnių draugų, šiomis eilutėmis noriu pareikšti jam gilią pagarbą ir painformuoti kitus apie ištikusią nelaimę.

Vladas Tiškus gimė 1906 Būdų vieniemy, Betygalos valsčiuje, Raseinių apskrityje. 1931 baigė Žemės ūkio Akademiją Dotnuvoje diplomuoto agronomo — ekonomisto vardu. 1932 pradžioj pakviestas į Žemės ūkio Rūmų tarnybą jaunųjų ūkininkų ratielių instruktorium. Vėliau buvo paskirtas Žemės ūkio Rūmų vicedirektorium, o nuo 1937 gruodžio 31 — Žemės ūkio departamentu direktorium. 1940 liepos mėn. buvo suimtas, nuvestas į ištremtas į Sibirą. Ten išvargęs apie 20 metų, grįžo į Lietuvą ir dirbo Šiaulėnų K. Požėlos kolchoze. Čia ir mirė.

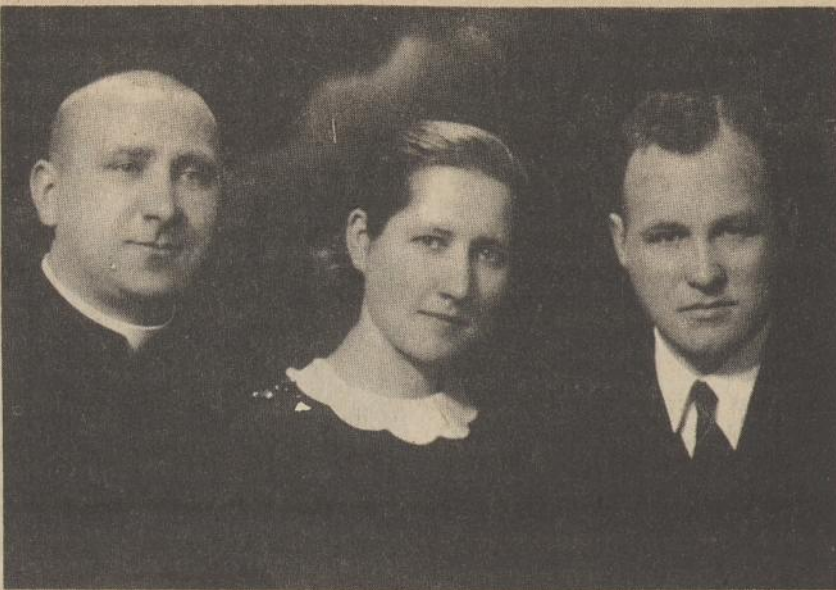
Nuo 1932 įsijungęs į žemės ūkio kultūros kėlimo darbą, Vladas visas savo jaunas jėgas ir energiją paskyrė pakelti lietuvių ūkininko gerovei ir iš jauniosios ūkininkų kartos išugdyti naują modernų Lietuvos ūkininko tipą. Čia jis ir surado savo nepaprastam užmojui puikiausią dirvą, kurioj, kad ir per trumpą laiką, paliko gilius ir neišdildomus pėdsakus.

Savo užsibrėžtų tikslų siekė per jaunųjų ūkininkų ratielius, kurių veiklai jis ir vadovavo nuo 1932 iki 1940. Jo sumanios pastangomis 1936 kovo 28 prezidentas Antanas Smetona paskelbė jaunųjų ūkininkų ratielių (JŲR) sąjungos įstatymą ir tuo būdu užtikrino finansinę paramą ratielių veiklai. Respublikos prezidentas, kaip JŲR šefas, remdamasis sakytu įstatymu, jį paskyrė vyriausiuoju JŲR s-gos vadovu.

Vladas Tiškus, vadovaudamas JŲR s-gai, daug rašė tais klausimais spaudoj ir redagavo savaitinį Jaunąjį Ūkininką, ėjusį Ūkininko Patarėjo priedu, ir JŲR Vadovą, neperiodinį leidinį, skirtą ratielių vadovams ir žemės ūkio specialistams. Be to, papildęs savo diplominį darbą, 1936 išleido jį atskiru leidiniu, pavadintu "Naujo kaimo kūrėjai".

Aktyviai reikiškėsi ir organizacijoje. Priklausė prie Jaunosios Lietuvos korporacijos, Tautininkų S-gos, Paramos ir Marginių kooperatyvų ir kitų ekonominių organizacijų.

Komunistinė propaganda Lietuvoje 1972 bandė Vladą Tiškų panaudoti savo tikslams ir privertė jį parašyti du straipsnius užsienio lietuviams skaldyti. Vienas, "Vardan teisybės", buvo įdėtas į Gimtąjį Kraštą 1972 rugpjūčio 10, o antras, skirtas išėjimo jaunimui, "Pažinkite Lietuvą, kokia ji yra", įdėtas į tą

Kun. P. Lingys, Z. Adomaitienė ir M. J. Adomaitis Kaune 1934 metais. 1975 rugpjūčio mėnesį Lietuvoje mirė kun. P. Lingys, o Brooklyne mirė Z. Adomaitienė.

WORCESTER, MASS.

Mirė M. Yakutienė

A. a. Margarita Brazauskaitė-Yakutienė, solisto Kazio Yakučio motina, gruodžio 13 mirė savo namuose. Gruodžio 5 ji buvo atšventusi savo 79 gimtadienį.

Velionė buvo gimusi Punske, Suvalkų srityje, Lietuvoje. Savo tėviskę prisimindavo kaip šventą žemę, papuoštą gegužių kukavimu ir lėlių. Jos tėvai buvo Kazimieras Brazauskas ir Katarina Brogus. Į Worcester, Mass., ji atvyko 1914 ir su Antanu Yakučiu 1919 sukūrė šeimą. Susilaukė net aštuonių anūkių.

Velionė buvo pašarvota Diršos laidotuvių koplyčioje. Jos karštą aplankė daug vietos lietuvių ir išreiškė meilų atsisveikinimą.

Laidotuvių koncelebracinės mišios buvo aukojamos Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje. Jas aukojė klebonas kun. Antanas Micūnas, MIC, kun. Benjaminas Uždavinys, MIC, prel. Vytautas Balčiūnas, Thompson, Conn. Pamaldose dalyvavo ir Marijos Nekalto Prasidėjimo serys Dolores ir Palmira iš Putnamo. Jos atsisvežė iš Matulaičio namų net buvusią 1919 a.a. Margaritos Yakutienės vedybų pirmąją pamergę.

Kažnyčion kūną palydėjo 8 anūkai ir Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos 10 narių, vadovaujamų pirmininkės Julijos Mack. Auką prie altoriaus nešė aštuoni anūkai. Septyniolikmetis anūkas John Perednia grojo vargonais ir akomponavo velionės sūnui, o savo dėdei solistui Kazimierui Yakučiui. Jis mišių metu pagiedojo Haendelio "Where'er you walk", Mozarto Aleliuja ir Sasnausko Marija, Marija.

Velionės kūnas po pamaldų buvo išlydėtas į Notre Dame kapines. Lydėjo 30 automobilių su viršum. Po laidotuvių užkandžiai buvo Maironio Parke. Maldą sukalbėjo prel. V. Balčiūnas.

A. a. Margaritos Yakutienės pagėdaviu prie karsto nebuvo siunčiamos gėlės. Aukos jai prisiminti buvo siunčiamos Šv. Kazimiero parapijos statybos fondui, Matulaičio namam ir Boston College katalikų televizijos programos centrui, iš kur transliuojamų mišių mėgo klausyti a.a. Margarita ir Antanas Yakučiai.

Jos vaikai ir anūkai žiūrėjo į motinos ir senelės gyvenimą

patį laikraštį 1972 rugsėjo 28. Jau iš tų straipsnių stiliaus buvo aišku, kad jie nėra paties Tiškaus laisvai parašyti. Vėliau iš paties Tiškaus buvo patirta ir patvirtinta, kad jie buvo parašyti Gimtojo Krašto propagandininkų. Vienam turistui jis atvirai pasakė: "Bent kelis kartus perrašiau užsakytus straipsnius, bet vis tiek nepataikiau. Tada jie patys juos parašė, palikę tik porą mano sakinių."

Tikrai su gilia pagarpa ir pasididžiavimu reikia pabrėžti, kad Vladas Tiškus pasitraukė iš mūsų tarpo nepalūžęs, nors ir labiausiai iškankintas. Jis iki paskutinio atodūsiu išlaikė šviesią lietuvišką dvasią ir paliko paveldą tiems, kuriems buvo paskyręs savo gražiausią gyvenimą. Lietuva ir Lietuvos kaimas buvo jo stiprybės šaltinis.

Balys Vyliadus

STATOMAS PAMINKLAS S. KAIRIUI

Inžinierius, politikas, publicistas, profesorius Steponas Kairys lietuvių tautinio atgimimo metais buvo vienas pirmųjų tautos budintojų ir skatintojų atsikratyti svetimo rusų jungo. Jis buvo 1905 Didžiojo Vilniaus Seimo atstovas, 1918 veiklus Lietuvos Tarybos narys, Vasario 16-os Nepriklausomybės Akto signataras, aktyvus Lietuvos valstybės kūrėjas. Antrojo pasaulinio karo metu jis buvo vienas iš didžiųjų kovotojų prieš bolševikų ir vokiečių okupacijas. Visą savo gyvenimą pašventė mūsų tautos ir Lietuvos valstybės reikalams.

Neseniai minėjome jo mirties dešimties metų sukaktį. Gilesniam atminimui ir šio didžio tautos vyro atminimo įamžinimui visuomenės iniciatyva sudarytas prof. Stepono Kairio paminklui statyti komitetas. Užsibrėžta, visuomenės pastangomis, pastatyti jam paminklą Lietuvių Tautinėse kapinėse, Chicagoje.

Vykdomasis Komitetas yra tokios sudėties: pirm. — dr. Jonas Valaitis, 5204 Ellington, Western Springs, Illinois, 60558 (tel. 312 246-2775), sekr. — inž. G.J. Lazauskas, išd. — inž. Jonas Krutulis, 7225 So. Richmond Ave., Chicago, Illinois, 60629 (tel. 312 476-2929), vicepirmininkai inž. K. Burba, inž. A. Didžiulis, J. Petniūnas, prof. Jonas Puzinas ir žurn. A. Pužauskas.

Lešų telkimo komitetas: pirm. Juozas Skorubskas, sekr. Janina Vienužienė, vicepirm. — Valdas

Adamkus, Pranas Andrijauskas, dr. Gediminas Balukas, Stasys Baras, Algirdas Didžiulis, Faustina Mackevičienė, Aldona Markelienė, Mykolas Pranevičius, Irena Rimavičienė.

Šiuo metu sudaromas ir garbės komitetas.

Aukos siunčiamos išdininko Jono Krutulio adresu.

Visuomenė kviečiama prie paminklo statymo prisidėti.

KVIETIMAS DALYVAUTI KONKURSE

-0-

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos centro valdyba, susitarusi su prof. Stepono Kairio paminklui statyti vykdomuoju komitetu, skelbia konkursą a.a. prof. Stepono Kairio paminklui suprojektuoti.

Komitetas skiria konkurso laimėtojui 500 dolerių ir 150 dol. antro tinkamiausio projekto autoriui.

Konkursas yra atviras visiems, t.y. konkurse gali dalyvauti bet kas, sugebąs paminklo projektu simbolizuoti prof. Stepono Kairio asmenybę.

Projektas turi atitikti nustatytas taisykles ir būti atsiųstas paštu ne vėliau kaip iki 1976 vasario 16 žemiau nurodytu adresu.

Dėl konkurso ir projekto taisyklių ir dėl prof. Stepono Kairio biografinių duomenų prašoma kreiptis į PLIAS — CV narį inž. Bronių Masioką, 6033 N. Sheridan Rd. 44 M., Chicago, Illinois 60660. Tel. (312) 271-4333.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, prisijungdami prenumeratos mokestį, prisidėję savo aukomis už kalendorių ar šiaip spaudą padėmė:

Po 13 dol. — Kun. V. Karalevičius, Newark, N.J., A. Matušas, Shaker Hts., Ohio, A. Liutas, Stamford, Conn., J.G. Shukys, Chatham, N.J.

12 dol. — T. Magolengo, Northampton, Mass.

Po 11 dol. — K. Kaminskas, Ansonia, Conn., A. Mačionis, E. Northport, N.Y.

Po 8 dol. — J. Simen, Scarsdale, N.Y., A. Gečys, Bronx, N.Y., S. Baranauskas, Schenectady, N.Y., J.A. Skobeika, Richmond Hill, N.Y., V. Kuzmickas, Waterbury, Conn., J. McGowan, Clarks Summit, Pa., J. Narvydas, Seaford N.Y., K. Kalvaitis, Greenbelt, Md., R.A. Shatas, Huntsville, Ala., A. Žvinys, Great Neck, N.Y., P. Turulis, Hollis, N.Y., A. Davis, Linden, N.J., kun. J. Grabys, Watervliet, N.Y., Dr. A. Janačienė, Yonkers, N.Y.

Po 7 dol. — J. Bagdanavičius, Hot Springs, Ark., K. Krutinskis, Brooklyn, N.Y.

Po 6 dol. — S. Mažtavičius, E. Ramančionis, Brooklyn, N.Y., J. Landsbergis, V. Vasikauskas, Richmond Hill, N.Y., L. Vitėnas, Hartford, Conn., J. Skudziński, Colonia, N.J.

Po 5 dol. — P. Gagas, S. Paulionis, Brooklyn, N.Y., M. Kalvaitis, Centerville, Mass., O.J. Bičiūnas, Chicago, Ill., A. Raulinaitis, Woodhaven, N.Y., L. Gudelis, Hot Springs, Ark., Dr. S. Ankudas, Baltimore, Md., B.

ir užprašymą mišių už a.a. kuopos narės M. Yakutienės sielą. Gautas laiškas iš Balfu skyriaus pirmininko P. Babicko, kuris prašo aukų. Susirinkimas nutarė paaukoti Balfui 50 dol.

Dvasios vadas padėjo visom, kurios prisidėjo rengiant seneliam kūčias. Ypatingą padėką išreiškė Elenai Lindstrom ir Ritai Baranauskienei už sutikimą būti rengimo komiteto vedėjomis.

Po susirinkimo buvo kavutė, kurią praturtino skanios vicepirm. A. Garsienės keptos ašytės.

J.M.

Girčys, Worcester, Mass., V. Kiukys, Somerville, N.J., J. Augius, No. Arlington, N.J.

Po 5 dol. — R. Masiliūnis, Buffalo, N.Y., dr. K.N. Varnas, Oxon Hill, Md., G. R. Mironas, Philadelphia, Pa., J. Juška, Hohokus, N.J., N. Danilevičienė, Chicago, Ill., J. Gečas, Dayton, Ohio, kun. A. Baltrušinas, So. Boston, Mass., K. Vainius, Maspeth, N.Y., P.V. Jurgėla, Uniondale, N.J., dr. Z. Kungys, Cherry Valley, Calif., E. Bačanskas, Derwood, Md., H. Kulber, Brooklyn, N.Y.

Po 3 dol. — J. Malinauskas, Woodhaven, N.Y., S.M. Sirutis, Hot Springs, Ark., J. Shestak, Brooklyn, N.Y., dr. D.S. Kasaitis, A. Radžius, Baltimore, Md., H. Idzelis, Cleveland, Ohio, A. Kysavy, Queens V., N.Y., dr. J.C. Urbaitis, Kane, Pa., O. Balčiūnienė, Newark, N.J., J. Mikėliūnas, E. Chicago, Ind., Z. Švitra, New Britain, Conn.

Po 3 dol. — P. Gaubys, E. Treimanis, Woodhaven, N.Y., K. Kaspariūnas, M. Schwed, Elizabeth, N.J., A. Svalbonas, Richmond Hill, N.Y., E. Baliūnas, Bethpage, N.Y., J. Urbanavičiūtė, Spring Valley, N.Y., Dr. B. Budreika, Wellesley Hills, Mass., R.M. Molis, Shrewsbury, Mass., A. Fedronas, New Hyde Park, N.Y., J. Anelauskas, Cambridge, Mass., J. Jasukaitis, Newark, N.J., D. Vaičius, Hudson, N.Y., J. Zuras, Rochester, N.Y., V.A. Sužiedėlis, Brockton, Mass., kun. A. Račkauskas, Brooklyn, N.Y., kun. V. Dabušis, Paterson, N.J.

Po 2 dol. — A. Gražulis, Pittsburgh, Pa., A. Paštenis, Philadelphia, Pa., A. Vitkauskas, So. Boston, Mass., kun. C. Batutis, Derby, Pa., R. Smetona, Canton, Mass., kun. A. Naujokas, Columbus, Ohio.

Po 1 dol. — V. Chenis, Providence, R.I., H. Januškevičius, Yonkers, N.Y., G. Janson, Union, N.J., G. Vidmantas, Rochester, N.Y.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Amžiais pavergta kelias tėvynę;
Jos atgimimą jaučia dvasia.
Ginkim, ką mūsų protėviai gynė!
Žadinkim brolius meile drašiai!

Maironis

LIETUVĖS KATALIKĖS MOTERYS TARPTAUTINIAME GYVENIME

Jungtinių Tautų Moterų statuso Komisijos dėka šiuos metus Jungtinės Tautos paskelbė Tarptautiniais moterų metais. Pasaulio Katalikių Moterų Unija turi prie Jungtinių Tautų savo atstovę, kuri rūpinasi įvairiais moterų klausimais. Unijos centras visu stropumu dirbo, kad tų metų minėjimas būtų prasmingas. Unijos veikla apima 62 tautų katalikių moterų organizacijas. Geresniam Moters metų išryškinimui Unija prašė atskirti kraštų Unijos nares-organizacijas ruošti savo suvažiavimus, studijų dienas, minėjimus ir giliai išsivystyti kelius į teisingesnę bei geresnę visuomenę.

Pasaulio Lietuvių Katalikių Moterų Organizacijų Sąjungos centras New York'e, kuris jungia visų kontinentų lietuves katalikes moteris, stipriai įsijungė į Moters metų minėjimus ir jų prasmingą išryškinimą.

Jau 1922 Katalikių Moterų

Draugija savo šūkiu pasirinko

"Tiesa ir Meilė". Tie du žodžiai

yra pagrindiniai ir šių dienų

geresnės visuomenės siekime

pasauliniu mastu, o taip pat

ieškojime išeities iš didžiosios

mūsų epochos kryžkelės.

Tą šūkį turėdami galvoj, Tarp-

tautinių moters metų proga PLKMO Sąjungos centras ir Kanados Katalikių Lietuvių Moterų Draugijų centras sutarė sušaukti PLKMO Sąjungos tarybos suvažiavimą Kanadoje. Suvažiavimas įvyko spalio 26 Toronte. Jo šūkis — "Į teisingesnę ir geresnę visuomenę". Tarybos narės susirinko gausiai. Jos uoliai svarstė atliktus darbus iki šiol ir veiklos gaires ateičiai.

Suvažiavimas pradėtas mišiomis, gausiai dalyvaujant torontiečiams.

Po pamaldų torontiečių katalikių rūpesčių atstovė ir viešniom buvo patiekti kruopščiai paruošti pietūs.

Po pietų prasidėjo pirmutinis darbo posėdis. Jį atidarė PLKMO pirmininkė dr. Aldona Janačienė. Sveikino atvykusias atstoves ir viešnius, reiškė nuosirdžią padėką Toronto katalikėms už jų didelį prielankumą ir rūpestingą šio suvažiavimo globą. Atskirą padėką pareiškė Kanados Lietuvių Katalikių Moterų centrų pirmininkei dr. Gustainienei už nuosirdžią iš JAV atvykusių atstovių priėmimą bei globojimą.

Į garbės prezidiumą pakvietė Lietuvos generalinį konsulą Kanadoje dr. J. Žmuidziną su žmo-

na, Priskelimo parapijos kleboną Tėv. A. Simanavičių, OFM, Lietuvių Bendruomenės atstovą dr. J. Sungailą, Moters žurnalo redaktore N. Kulpavičienę ir buvusias Kanados LKM Draugijos centro pirmininkes dr. A. Lukienę ir A. Sungailienę. Darbo prezidiumui pirmininkauti pakvietė dr. Gustainienę iš Toronto, o sekretoriauti E. Vilimaite iš Chicago.

Dr. Gustainienė prezidiumo vardu pasveikino posėdžio dalyvius ir pakvietė Tėv. A. Praskapą, OFM, sukalbėti invokaciją.

Po invokacijos buvo sveikiniai. Sveikino visi garbės prezidiumo nariai ir p. Keršienė skautų vardu. Raštu sveikino vysk. V. Brizgys, garbės pirm. M. Galdikienė, Lietuvos atstovas Washington'e J. Kajeckas, Vliko pirm. dr. J.K. Valiūnas, Altos pirm. dr. K. Bobelis, Lietuvos gen. konsulė Chicagoje J. Dauzvardienė, prel. J. Balkūnas, Ona Bačkienė ir Airijos Katalikių Moterų Centras.

Po sveikinimų buvo darbo posėdis — pranešimai.

Pirma kalbėjo PLKMOS pirm. dr. A. Janačienė, nupasakodama Sąjungos veiklą. Toj veikloj skatinta ir koordinuota katalikės moters darbas katalikiškoj, tautinėj ir kultūrinėj srityse. Dary-

ta pastangų atkreipti pasaulio dėmesį į komunistų daromas skriaudas mūsų sesėm ir broliam pavergtoj Lietuvoj, juos laikant po žiauriausia priespauda. Nusistatyta 1976 turiningai paminėti PLKMO Sąjungos įsteigimo 30 metų sukaktį ir ta proga dar labiau suaktyvinti lietuvių katalikių moterų veiklą tarptautiniu mastu. Palaikytas glaudus ryšys su PKM Unijos centru.

Toliau išklaustas mūsų atstovės tarptautiniam reikalui Birutės Venskuvienės pranešimas. Ji iš Paryžiaus prisuntė išsamų pranešimą raštu. Birutė Venskuvienė yra Unijos valdybos narė ir dalyvauja tarptautiniuose kongresuose, suvažiavimuose, studijų dienos, kur keliama ir svarstoma moters asmenybės ugdymo problemos, jos kultūrinis bei visuomeninis pajėgumas, moters teisių klausimas ir socialinių reformų reikalai. Čia jai susidaro gera proga iškelti tikėjimo ir Kat. Bažnyčios persekiojimo kančias pavergtoj Lietuvoj ir Katalikų Bažnyčios Kronikos pavyzdžiais pavaizduoti visų žmogaus asmens teisių ir laisvių atėmimą. B. Venskuvienė atstovavo Unijai Vokietijos katalikių moterų suvažiavime Freiburge ir Berlyne su gausia informacija apie realų gyvenimą pavergtoj Lietuvoj. Visi Unijos darbai, siekiai bei problemos yra formuluojami ir pateikiami raštu Jungtinėm Tautom.

Kanados centro atstovė A. Sungailienė pažymėjo, kad jų organizacijos rūpinasi katalikiškų organizacijų jungimu į katalikiškų idėjų ugdymą ir plėtimą, socialinę veiklą, labdarybės darbus, spaudos rėmimą, įvairius minėjimus ir simpoziumus kultūros bei įvairiais moteris liečiančiais klausimais.

Gautas Melbourne ir Adelaidės katalikių moterų sveikiniai ir kartu platus pranešimas apie jų veiklą. Adelaidės katalikės moterys kruopščiai dirba praktiškai labdarybės ir socialinėje srityje, savo darbais remia lietuvišką mokyklą ir parapiją. Melbourne dirbama katalikiškoj akcijoj, ruošiami įvairiais klausimais simpoziumai ir remiama spauda.

Giedros korporacija Chicagoj dirba kultūrinėje srityje ir rūpinasi visuomeniniu veikimu. Dalyvauja LB ir Altos veikloj, remia pinigais vargo prispaustus našlaičius, ruošia elgesio, o taip pat ir kosmetikos kursų estetikos sumetimais. Daug pastangų ir darbo įdėta į PLKMOS garbės pirmininkės M. Galdikienės nufilmavimą.

Darbo posėdis baigtas pasaulio katalikių moterų malda, kurią paskaitė A. Sungailienė.

Antroji šio tarybos suvažiavimo dalis vyko specialia tema — "Tarptautiniai moters metai". Tema gvildenta pokalbio forma. Pradėjo dr. Gustainienė, o moderatore buvo dr. A. Lukienė.

Pokalbiui kryptį davė trys referentės: dr. A. Janačienė — Lietuvos katalikės asmenybės ugdymas, A. Garbaliuskienė — Lietuvė katalikė šeimoj, ir A. Dumbrienė — Lietuvė katalikė visuomenėj. Kiekviena kalbėjo po 15 minučių. Po to buvo diskusijos.

Marija Lušienė

ir daug pasiekti. Bet Adelė Rapsytė tai padarė būdama be mokslo ir svetimam krašte...

Kaip ji susitvarkė su žemiškąja buhalterija, man yra mįslė. Bet velionė neturės jokių sunkumų su savo apyskaita danguje. Kaip evangelija reikalauja, už kiekvieną jai Dievo duotą talentą A.G. sugrąžino dangaus Apvaizdai šimtą procentų ir dar su kaupu.

Velionė paliko sūnų dr. James Z. Gailun, dantų gydytoją; dukterį Mrs. John Grelak; penkis anūkus, vieną proanūkį.

Šiuo nekrologu tebūna pagerbti visi ankstesnės kartos mirę ar dar gyvi lietuviai, kurių šimtai turėjo tokią pat pionierišką dvasią, kaip Adelė Rapsytė-Gailiūnienė.

Nina Gailiūnienė

LB Vakarų apygardos suvažiavimo garbės prezidiumas. Kalba LB Los Angeles valdybos narys Nelsas. Sėdi iš k.: A. Mažeika, JAV LB krašto valdybos atstovas Alg. Gečys, Australijos jaunimo atstovas dr. K. Zdanis, dr. J. Žmuidzinas ir Alg. P. Raulinaitis. Nuotr. L. Kanto

LB Vakarų apygardos suvažiavimo sausio 11 Los Angeles Tautiniuose namuose dalis atstovų. Nuotr. L. Kanto

ADELĖ GAILIŪNIENĖ TURĖJO PIONIERIŠKĄ DVASIĄ

Vieni patenka į istoriją. Kiti į enciklopedijas. Treti iškeliauja į amžinybę, lyg nebuvę. O žmogaus didybei matuoti yra tik vienas matas: "Būkite tobuli, kaip jūsų dangiškasis Tėvas". Tas pats popiežius, prezidentui, mokslininkui, beraščiui, milijonieriui ir elgetai. Pasiekiančių tos tobulybės bent šešėlių yra tiek maža, kad tauta yra laiminga, jei turi bent vieną. Jie yra šventieji. O visi kiti tik lygūs mirtingieji... Tai kas, kad vienam buvo lemta nužudyti žemiškąsias dienas ramunės žiedu pakelėj, o kitam — rožės krūmu kultivuotame darže...

Rugsėjo 25 mirė Adelė Rapsytė-Gailiūnienė, 83 metų. Ją verta prisiminti, kaip vieną iš tų ankstesnės kartos lietuvių, kurie buvo tikri pionieriai. Ne mažesni, kaip tie, kuriuos amerikiečiai jam žinojo savo filmuose.

-o-

Kartais amerikiečiai nusistebėdavo mano "drąsa", kaip aš jauna, viena, be šeimos, išdrįsusi palikti savo kraštą ir atvykti į svetimą. Ar reikia daug drąsos išbėgti iš degančio namo? — jiems atsakau klausimu. Mes palikom savo kraštą karo ugnį, gelbėdami savo kailį. Jie važiuavo ieškoti geresnio gyvenimo.

Susidarius geram tuzinui klientų, už riebių užmokesčių žydelis vedė juos per sieną į Vokietijos pusę. Naktis buvo tamsi, bet sargybinis žvalus. Žygis nepavyko: Klijentai praktiškai pinigus. Iš visos grupės tik viena Adelė Rapsytė, dvidešimties metų mergaitė, išdrįso išreikalauti iš vadovo įmokėtus pinigus, nors jis grasino iškisti ją į kalėjimą. Adelė suprato, kad žydas negali bėglių įskysti rusų žandarui, pats neįkūšęs savo uodegos. Reikėjo laukti kelias savaites pasieny, kol pasitaikė gudresnis vadovas, o gal kyšių žandaras.

Adelė atvažiavo į Amsterdam, N.Y., pas savo pusbrolius Rapsčius (vienas dar ten tebegyve-

na). Ten buvo didelė kilimų audimo ir tekstilės pramonė, kurioj dirbo jau gana daug lietuvių.

Adelė persikėlė į Hartford, Conn. Išmokusi siuvimo amato Lietuvoj, gavo darbą siuvykloj. Ištekėjo už Vinco Gailiūno, kuris dirbo fabrike. Viskas klostėsi gerai, kol atėjo didžioji depresija. Vyras išbuvo ketverius metus be darbo. Ji pati čia dirbo siuvykloj, čia vėl ne.

Kai, pasibaigus depresijai, vyras grįžo į darbą, Gailiūnienė nutarė pasidaryti savarankišką — atidaryti restoraną.

Įsivaizduokit! Bemokslė... Kalbanti tik "broken English"... Dar silpnai skaitanti ir rašanti... Neturinti jokio supratimo apie restoranų biznį... Mokanti gaminti tik lietuviškus kaimo valgius... Neturinti jokio kapitalo... Negalinti gauti leidimo laikyti svaigiuosius gerimus savo vardu (išėmė draugo vardu), nes dar nebuvo Amerikos pilietė...

Su tokiu pasiruošimu eiti į biznį tai lyg atsidurti džunglėse be vadovo ir kompos. Up-ton Sinclair 1926 išleido savo garsų romaną "Jungles", kuriame atvaizdavo lietuvių Chicago skerdyklėse. To romano herojai, nors ir kaip sunkiai dirbo ir taupė, žuvo skurde. Bemoksliai, be kalbos, jie dažnai buvo visokių išnaudotojų aukomis.

Gailiūnienėi teko susidurti su pinklėmis, kliūtimis, provokatoriais, skundikais, neteisėtais ir neteisingsiais "revizoriais", kurių tikslas buvo tik vienas: išvaryti iš biznio "užsienietės" restoraną, kuris darė konkurenciją tikriem amerikiečiams. Bet ji, dirbdama 18-20 valandų per parą, apdovanota didele drąsa ir dar didesniu pasitikėjimu Dievo pagalba, išėjo ne tik praturtėjusi finansiskai, bet ir su dideliu gyvenimo patyrimu.

-o-

Visą gyvenimą A.G. buvo didelė Lietuvos patriotė. Skaitė

lietuvišką spaudą. Aukojo lietuviškiems reikalams.

Hartforde įsikūrė gausi grupė aršių komunistuojančių lietuvių. Kartą velionė sutiko vieną pažįstamą.

"Atsimeni, Adelie, kokie tamsūs buvom Lietuvoj? Kelia klupsčiais eidavom aplink bažnyčią per atlaidus Krekenavoj", — užsiminė komunistuojančioji moteris.

"O dabar, kai apsišvietei Amerikoje, tai eini keliaklupsčiais į Maskvą", — atrėžė Gailiūnienė.

Ji buvo lojali ir Amerikai. Kartą per Vasario Šešioliktosios minėjimą kalbėtojas patetiškai užbaigė: "Mes visi iki vieno grįšim į nepriklausomą Lietuvą!"... "Chal... Jie grįš į Lietuvą! Po kelerių metų ne su lazda ne, išmuši jų iš Amerikos", — atsiliepė velionė pusrasais. (Ji buvo teisi. Po kelerių metų pats asmuo pradėjo save vadinti kosmopolitu...)

Velionė buvo reto religingumo moteris. Priklausė prie tretininkų, maldos apaštalavimo ir rožančiaus draugijų. Sekmadieniais išsklaidavo kelerias mišias. Jokie darbai nesulaikė jos nuo bažnyčios penktadieniais. Aukojo vienuolynam dideles aukas. Kalbėjo nesibaigiančias įvairiausias novenas. Aukojo mišiom be skaičiaus. Nors, iš šalies žiūrint, atrodė, kad daug maldų buvo neįsklaidyta (dvidešimt penkerius metus buvo našlė, turėjo dvi sunkias operacijas), bet ji niekada nerūgojo Dievui. Tik iš naujo ėmė į rankas maldaknygę ar rožančių.

Tolima giminaitė iš Lietuvos paprašė velionę siuntinio, žadėdama jai už tai "išbučiuoti rankas ir kojas". Velionė siuntinį pasiuntė ir parašė: "Esi jauna. Žinau, kad nori pasiredyti. Siuntinį išsiunčiau, bet bučiuok rankas ir kojas Dievui, o ne man". Ji nemėgo saldžiųjų patiekalų.

Gavusi tris kartus smūgį, ta stiprios sveikatos ir neišsemiamos energijos moteris pavirto į vegetuojančią, sunykusią žmogystą, nereaguojančią į aplinką. Išgyveno autuonerius metus paligėlių karščių namuose. Velionė laikė didele Dievo malone žmogui "išsipakūtavoti" šiame pasaulyje. Atrodė, kad ji tą malonę gavo.

-o-

Kilusi iš Krekenavos parapijos, Panevėžio apskr., velionė turėjo garsių giminaičių Rapsčių. Prieš juos ji jautėsi žema, nemokytą moteris. O iš tiesų ji buvo didelė. Su aukštu mokslu ir savam krašte lengva yra iškilti

LOS ANGELES, CALIF.

— Vasario 16-sios minėjimas Los Angeles Altos pastangomis vyks vasario 15. Po iškilmingų pamaldų Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioj masinis lietuvių minėjimas bus Marshall aukštesniosios mokyklos salėj. Pagrindinis kalbėtojas bus dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas iš Chicago.

— LB Vakarų apygardos suvažiavime sausio 11 krašto valdybai atstovavo A. Gečys. Naujon valdybą išrinkti: dr. Vl. Juodeika, Danguolė Razutytė, Irena Žukaitė, Jonas Činga, Julius Raulinaitis, Ant. Adomėnas, Kazys Prišmantas ir Vyt. Vidugiris.

— Los Angeles Lietuvių operetės ansamblis sausio 31 ir vasario 1 Immaculate Heart kolegijos salėj (Western Avenue ir Franklin Avenue kampas) stato J. Štrauso operetę "Čigonų baroną" lietuvių kalba. Gros Valley Youth simfoninis orkestras,

kurį diriguos dr. T. Osborne. Muzikinę dalį ruošia komp. P. Metrikienė, režisuoja — akt. A. Žemaitaitis, drabužius projektuoja D. Barauskaitė. Solo partijas dainuoja Janina Čekanauskienė, Birutė ir Rimtautas Dabšiai, Antanas Pavasaris, Jonas Petronis, R. Ringytė, Bronius Seliukas ir Liucija Zaikienė. Viso dalyvauja 100 solistų, choristų, orkestro dalyvių, jaunimo ir techninio pastatymo personalo.

— Dr. Zigmąs ir Regina Kunčiai gruodžio 23 susilaukė trečio sūnaus, kuriam duotas Jono Vytauto vardas.

— Tėv. Leonas Zaremba, SJ, dirbęs Cleveland, Ohio, lietuvių parapijoje, pakviestas ir sutiko praveisti Los Angeles lietuvių gavenios kolektyvas balandžio 7-11.

-L.Ž.K.

LITHUANIAN TRAVEL NEWS

WE ARE PLEASED TO OFFER TWO NEW COMBINATION TRAVEL PROGRAMS FOR THE SUMMER 1976

ITINERARY 1 — LITHUANIA AND NORWAY
LENINGRAD 2 DAYS, VILNIUS 5 DAYS, MOSCOW 2 DAYS, TOUR OF NORWAY 4 DAYS.

DEPARTURE DATES FROM THE U.S.A. AND CANADA:
JUNE 16, JUNE 30, JULY 14

THE JUNE 16TH DEPARTURE WILL BE ESCORTED BY THE NOTED THEATER PERSONALITY, MR. VITALIS P. ZUKAUSKAS.

AND
ITINERARY 2 — LITHUANIA AND POLAND
WARSAW 3 DAYS, KRAKOW 2 DAYS, VILNIUS 4 DAYS, DRUSKININKAI 2 DAYS, VILNIUS 1 DAY, WARSAW 1 DAY.

DEPARTURE DATES FROM THE U.S.A. AND CANADA:
MAY 30, JUNE 20, JULY 4, JULY 18, AUGUST 8,

SEPTEMBER 5, SEPTEMBER 19
FOR RESERVATIONS AND FURTHER DETAILS,
PLEASE CONTACT:

**BALTIC-AMERICAN
HOLIDAYS**

BY

ROBERT J. ELLYN TRAVEL, INC.

501 FIFTH AVENUE (AT 42ND STREET)

SUITE 1605

NEW YORK, N.Y. 10017

TEL. (212) 687-0250

PASINAUDOKITE PROGA!

MAŽOJI LIETUVA III tomas pasirodys spaudoje šių metų pavasarį ir kainu bus \$15.00. Iš anksto užsisakiusiems jis tekauos tik \$10.00. Knyga turi virš 300 puslapių, joje yra 6 studijos apie Mažąją Lietuvą su žemėlapiais, kurių dalis dar niekur nebuvo paskelbta. Knygą redagavo prof. Martynas Brakas. Neatidėliodami siųskite knygos užsakymus, \$10.00.

LITHUANIAN RESEARCH INSTITUTE
29 West 57th Street
New York, N.Y. 10019

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

— **Hastingso turnyre** po 14-
kos ratų (belikus tik 1-nam ratui)
pirmavo vokietis Uhlmann ir
sovietų Bronšteinas, turėdami
po 9,5 taško, čekas Hort—9(1),
Korčojus — 8,5, islandas Sigur-
jónsson ir sovietų Taimanovas
po 7,5 taško. Paskutiniame rate
susitiks Uhlmann su Taima-
novu, Bronšteinas su Hortu,
Korčojus su angliu Mills.

— **Filipinai nugalėjo Kiniją**
šešių ratų rungtynėse Pekine,
Šanhajui ir Hangšove, žaisdami
prie 10 lentų, santykiu 35:25,
tačiau kinietis Chih Ching-
hsuang sudorėjo didmeisterį
Torre 5-1 (!). Nuostabi naujiena.

— **Turkijoje (Istanbul)** įvyko
pirmosios tarptautinės šachmatų
varžybos — VII Balkaniada. Lai-
niėjo Jugoslavijos komanda —
17 tš. iš 24, 2. Bulgarija —
15,5, 3. Rumunija — 13,5, 4.
Turkija — 8 ir 5. Graikija — 6
tš. Jaunių varžybose (2 lentos)
Bulgarija — 5,5, Graikija — 5,
Rumunija — 4, Turkija — 3,
Jugoslavija — 2,5 (1). Pas jau-
nus pasižymėjo graikas Kikinos,
laimėjęs visas keturias partijas
II lentoje.

— **Sport Illustrated** No. 2 —
76 įdėjo Ray Kennedy didžiulį
astuonių puslapių straipsnį
„Making the Recht Moves“ su
JAV dabartinio čempiono Wal-
ther Browne nuotrauka prie
šachmatų lentos per abu pusla-
pius. Straipsnis, lyg Amerikos
šachmatų apžvalga, pradėtas nuo
pereito šimtmečio meteoro Paul
Morphy iš New Orleans ir šio
šimtmečio sanvartos galiūno
Harry N. Pillsbury iš Bostono
priemiesčio Somerville, Mass.,
kuris laimėjo pirmąjį Hastingso
turnyrą Anglijoje 1895. New Yor-
ko miestas gali vadintis šachma-
tų sostine, nes davė pasaulines
įžymybes: R. Fine, F. Marshall,
I. Kashdan, Sam Reshevsky ir
kitus. JAV komanda yra laimė-
jusi keturias šachmatų pasaulio
pirmenybes (olimpiadas). Ne-
mažai vietos paskirta Bobby
Fischeriui, laimėjusiam pasaui-
lio pirmenybes Reykjavike, ir jo
pernykšiam nestojimui į kovą
prieš sovietų didmeisterį A. Kar-
povą. Pasirodo, JAV šiuo metu
gali didžiulis naujai iškiliusiom
jaunųjų pajėgom, kaip Ken Ro-
goff, 22, Rochester, N.Y., James
Tarjan, 23, Calif., John Grefe,
Hoboken, N.J., Kim Commons,
23, Calif., John Peters, 24, Mass.
Apibūdinti jų stambieji pasie-
kimai. Labai įvertintas didmeis-
teris Walther Browne, kuriam
sausio 10 suėjo 27 metai. Deda-

ma daug vilčių, jog jo asmenyje
sulauksime antrojo Bobby
Fischerio, kuris sugrąžins pa-
saulio titulą į JAV.

— **Naujametinių žaibo turnyrą**
Vilniuj, kuriame dalyvavo 30
žaidėjų trijose grupėse, laimėjo
G. Piešina, baigmėję surinkę
7 taškus iš 9. II-IV vietas pasi-
daliųo H. Zemaitis, D. Lapie-
nis ir R. Survila, atsilikę dviem
taškais.

— **Bostono MET lygos** varžy-
bose vasario 20 paskirtos run-
gtynės: Boylston C.C. at Lithua-
nian, t.y. So. Bostono LPD patal-
pose.

— **Chess Horizons** (MSCA
organas) šių metų Nr. 1 įdėjo

NAUJOS KNYGOS SUAUGUSIEM

Puzinas — liuksinė spalvota
monografija — 25 dol.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
Kronika II dal. minkštais virš. —
3.50 dol., kietais — 5 dol.

Petras Jurgėla, Lietuviškoji
Skautija — 12 dol.

Kun. Petras Urbaitis, Kinija—
Azijos Milžinas — 15 dol., prie-
das — 5 dol.

Rudenys ir pavasariai, A. Ba-
ranausko, 6 dol.

Bukolikos — Georgikos, P.
Vergilijaus Marono, 6.50 dol.
Paguoda, B. Railos, I tomas —
5 dol., II tomas — 5 dol., III
tomas — 6.50 dol.

Kelionė aplink pasaulį, J.
Kaributo, 5 dol.

Lithuanians in America, dr. A.
Kučo (anglų kalba), 6 dol.

Šviesa tamsoje, A. Grauslio,
premiuota, 8 dol.

Lietuviškoji skautija, P. Jurgė-
los, 12 dol.

Fragmentai iš praeities miglų,
kietais virš., 15 dol.

B. Sruoga atsiminimuose, 10
dol.

Anglų novelė, sudarė P.
Gaučys, 7 dol.

Samokslas prieš žmoniją, V.
Bražėnas, 2.50 dol.

Vyno stebuklas, A.N. Niliū-
nas, 5 dol.

Hestera, V. Kavaliūnas, 4.50
dol.

Pėdos mirties zonoje, E. Ju-
ciūtė, 10 dol.

VI. Putvinskio gyvenimas ir
raštai, 10 dol.

Lietuvių literatūros istorija,
Pr. Naujokaičio, I tomas — 10
dol., II tomas — 10 dol.

Šios bei kitos naujai išleistos
lietuviškos knygos ir lietuviškos
plokštelės gaunamos adresu:
Darbininko administracija, 341
Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.
11207. Persiuntimui pridėdama
50 c.

Bostono MET lygos direktoriaus
Steven Fryman straipsnį „In
Memoriam: Algis Makaitis
1945-12 Dec. 1975“. Suteiktos
biografinės žinios, išėiti teisių
mokslai Harvardo ir B.U. uni-
versitetuose ir kariuomenėje —
kapitonas. Įvardinta jo veikla
Lietuvių šachmatų klube ir
MET lygoje. Kaip asmuo, neturė-
jęs priešų; kam teko su juo sun-
kia kovoti prie šachmatų lentos,
dabar turės liūdėti, netekę tau-
raus šachmatininko, baigia
straipsnį S. Frymer.

— **Tarpanygardinės šachmatų**
rungtynės paskirtos gegužės 2-3
Rochestery, N.Y. Pernai tarp-
apygardines laimėjo Rytų apy-
garda (7,5-2,5), nes, neatvykus
nei Vakarų nei Kanados koman-
dom, teko rungtis prieš vietos
lietuvių, kurie atstovavo Kana-
dos apygardai. ŠALFAS vadovy-
bė turėtų paraginti apygardas iš
anksto sudaryti komandas ir jas
paruošus pasiųsti į Rochesterį.

Vyresniųjų talka

Devynių vaikų šeimoje vyres-
nieji broliai ir seserys turi pa-
dėti mažesniesiems. Vieną rytą
tėvas labai nustebė, kai prie
pusryčių atėjo apsirengęs ketve-
rių metų sūnelis.

— Kaip tu taip greit apsi-
rengei? — paklausė.

— O, jie manęs vakar nebuvo
nurengę, — atsakė berniukas.

KNYGOS VAIKAMS

Rimas pas Kęstutį, Pukelevičiū-
tės — 2.50.

Mano Žodynas, paveiksluotas,
spalvotas, liet. ir anglų kal-
bom 5.00

Peliukai ir plaštakės — 1.50,
Skraidantis paršiukas — 1.50

Daržovių gegužinė — 1.50
Kalėdų dovana — 1.50

Lineliai — 1.80
Rūtėlės aivaras — 1.50

Mūsų žvirblis — 1.00
Lietuvių istorija I ir II-ras tomas
po 5.00 — 10.00

Saunus penketukas — 3.00
Labas rytas, voverė — 3.00

Meškiukas rudnosiukas — 3.00
Aušrelė — 2.00

Vaikų knygelė — 1.50
Du broliukai — 2.50

Stovi pasakų pilis — 2.50
Baltasis stuburas — 3.75.

Persiuntimas 50 c.
Rašyti: Darbininkas, 341
Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.
11207.

ACCOUNTING AND INCOME TAXES
INDIVIDUAL OR BUSINESS AS LITTLE AS \$5
AND UP IN OUR OFFICE. SLIGHTLY MORE IN
YOUR HOME. NOTARY PUBLIC 23 YEARS
EXPERIENCE IN PREPARING INCOME TAX
SCHUMACHER & ASSOC. (201) 278-5903

**NEW HOMES
DANBURY
BROOKFIELD
CALL BUILDER
(203) 775-3808**

**LITTLE FERRY NEW 2 FAM. HOMES ONLY
15 MIN. N.Y.C.**
6 over 6. Full bths each apt. Lrg. plots low, low
taxes. For info call (201) 473-8080. Also Apts
For Rent.

SAM'S HARDWARE
AN AMERICAN HARDWARE STORE RED DEVIL
PAINT PARAGON PAINT PLUMBING ROOFING
LOCKS KEYS TOLLS MASONRY ELECTRICAL
HOUSEWARES BUILDING
95 COURT ST. 858-5250

ADOLF SCHRAGER'S BALDŲ IŠPARDAVIMAS 10%-40% NUOLAIIDOS

PIRMOS RŪŠIES GAMYBOS GERIAUSIOS KOKYBĖS

Salionų ir Miegamųjų Komplektai, Dinetės, Bufetai,
Atverčiamos Sofos, Foteliai, Atlošiami Foteliai, taip pat
Kilimai, Lempas, Matracai, Vieniški Baldai

SCHRAGER'S

366 EAST 86TH ST. (tarp 1 ir 2 Aves.)
NEW YORK CITY TEL. TR 9-0400

Atidara kasdien iki 8 val.
antradi. ir šeštadi. iki 6 val.
Mokėjimo sąlygos pagal pirkejo pageidavimą

KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lith-
uanian — 9 dol.

Lietuviškų pokalbių plokštelė
su tekstu — 6 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas
— 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas
— 8 dol.

Lietuvių kalbos žodynas, pa-
veiksluotas — 6 dol.

Persiuntimas 50 c. Graži dova-
na jaunimui ir suaugusiems viso-
kiomis progomis. Darbininkas,
341 Highland Blvd. Brooklyn,
N.Y. 11207.

Neužmiršk lietuviškos
spaudos!
Skaityk ir platink ją!

\$12 Per Person
Dble. Occy.
Children
Under 12
Free
— In Same Room

**Indoor Pool
Sauna
Game Room
Rest.
Lounge**

Ice Skating (weather permitting)

AMERICAN MOTOR LODGE

Rt. 20
Sturbridge, Mass. 01566
617-347-9121

CARPENTRY AND HOME REPAIRS
BATHROOMS, KITCHENS, BASEMENTS, BOOK-
CASES WINDOWS, DOORS, CLOSETS, DECKS
AND PANELING, HOMES, BUSINESS OR
INDUSTRY FREE ESTIMATES. CALL (201) 339-4242

MADISON FLORIST
BILL GIANOPOULOS PROP.
WE TELEGRAPH FLOWERS EVERYWHERE
BEAUTIFUL CHRISTMAS DESIGNS
1514 KINGS HIGHWAY BROOKLYN, N.Y.
212 ES 5-6171

IF YOU WANT A GOOD BUY SEE US
75 Yrs Experience
30% to 50% off on everything. Highest prices
paid on gold & diamonds. Bank Americard &
Master Charge accepted. Watches, bracelets,
earrings from estates

KALIN JEWELERS
70 Lexington Ave., Passaic
201 777-5727

ABLE CONTRACTORS
HOMES, BUSINESS, INDUSTRIES REPAIRS,
ADDITIONS, CARPENTRY WORK MASON WORK
— PAINTING, INTERIOR OR EXTERIOR, ETC.
ALL WORK EXPERTLY DONE, FULLY INSURED.
GOOD RATES, CALL FOR FREE ESTIMATES
(201) 939-8755

MARK MOVERS
LOW HOURLY RATES ALL TYPES NO
JOB TOO SMALL OR LARGE EXPERT
MOVERS HOME OR BUSINESS.
FULLY INSURED — CALL NOW
(201) 473-2420

SUNNYDALE HOME FOR ADULTS
A LOVELY VACATION HOME
A beautiful Inviting Home Away from Home for
Senior Citizens. Recreation, private rooms
available. 24 hour service. Nurse on duty. Special
diets. Weekly rate or monthly rates. German
cooking. Licensed by N.Y. State
809 STUART AVE., MAMMARONECK, N.Y.
DAYS: 914 OW 8-2824; EVS. 914 OW 8-9472

**RAISE MONEY! IDEAL FOR FUND
RAISERS, CLUBS, SCHOOLS REAL
MONEY MAKER**
In 13 bicentennial states. An excellent opportunity
to make extra money selling outstanding bi-
centennial items, including unique License Plate.
Must have patriotic motivation. Call or write:
RODGERS CO., 29-38 Lodi St. Hackensack, N.J.
07601.

MASTER ROOFERS

**EXPERTS IN LEAK
PROBLEMS — ADD NEW
ROOFS — ALSO
EXPERTS IN LEADER AND
GUTTER WORK**
FREE ESTIMATES AND GIFT WITH
EVERY AGREEMENT
CALL 894-1806

ELDERLY PERSONS BOARD Wayside Residence

2 MILES FROM ASBURY PARK, IN WAYSIDE,
N.J. NEW BUILDINGS — ALL MEALS "PRIVATE
BATH IN EACH ROOM" LAUNDRY AND CARE
RATES — \$62.00 PER WEEK FOR INFORMATION
PHONE: MRS. JENSEN (201) 493-3096
STATE APPROVED

**Dexter Park
Pharmacy**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

CAPITAL HOME IMPROVEMENT
EXPERT ROOF REPAIRS GUTTERS AND
LEADERS ROOFING AND SIDING FOR HOMES
COMMERCIAL & INDUSTRIAL PLACES — CALL
212 939-0636

EXPERT PAPER HANGING
TRIMMED AND UNTRIMMED PAPER, VINYL,
SANITAS, FOIL, CORK, ALSO INTERIOR AND
EXTERIOR PAINTING HOME OR BUSINESS
FULLY INSURED CALL (201) 278-1527

A. ROBERT & SON PAINTING
Interior exterior expert paperhanging we sell
wallpaper all types free home shopping service
CALL (212) 898-7587

**BLUE FARE REST. &
CATERING**
165-01 NORTHERN BLVD.,
FLUSHING — FL 3-2244
Complete Dinner Free Parking
BEST DEAL IN QUEENS
SHRIMP COCKTAIL, HERRING OR SOUP
BROILED LOBSTER TAIL OR HALF LOBSTER
STUFFED WITH CRABMEAT \$6.95
MANY OTHER ENTREES — FROM
\$4.95 — \$9.75
SERVED WITH STUFFED BAKED POTATOE,
SALAD, HOMEMADE DESSERTS COFFEE

FOR PARTIES LUNCHEON OR DINNER
SERVING 30-100 \$3.95 & UP PER PERSON

TRUMPAI IR AIŠKIAI — KURLITAS GALI JUM PATARNAUTI?

Investuojant,
taupant,
perkant ar parduodant namus,
apdraudžiant,
keliaujant,
visuose finansiniuose reikaluose.
KUR LITAS NEGALI JUM PADĖTI?
Dar nebuvo tokio atsitikimo, bet vienok kreip-
kitės, ir mes prisipažinsime, kur ne mūsų
sritis.

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114th Str., Richmond Hill, N.Y. 11418
(212) 441-6799

LITAS TRAVEL SERVICE

87-18 Lefferts Blvd.

Richmond Hill, New York 11418

Tel. (212) 846-1650

V.W. Engines Perfectly Rebuilt in my
Own Shop Engines Guaranteed
Satisfaction Guaranteed and the
Price is Right Call 788-5910

CAPRI AUTO SCHOOL
239 Sand Lane
South Beach, Staten Island
BEGINNERS, ELDERLY & NERVOUS DRIVERS
FREE PICK UP IN BROOKLYN & QUEENS
AREA TELE: 212 448-6407 OR 729-8650

**WHEATLY HEIGHTS
SERVICE CENTER**
GENERAL AUTO REPAIRS ROAD SERVICE
TIRES BATTERIES & ACCESSORIES STRAIGHT
PATH OLD COUNTRY ROAD WYANDANCH, N.Y.
TELE: (516) 843-9610 ASK FOR JOE

QUICK MOVERS
Household and Commercial
Realistic estimates Reasonable rates
Insured 673-5341

JELAINE'S SKIN & BEAUTY SALON
FACIAL TREATMENTS FOR ALL SKIN TYPE
PROBLEMS ELECTROLYSIS MANICURES MAKE
UP WAX METHOD PEDICURES COSMETICS
BODY MASSAGE FOR WOMEN ONLY SCALP
TREATMENTS HAIR STYLING FREE ANALYSIS
CONSULTATION BY APPT. 77-08 164 STREET
FLUSHING, N.Y. 369-1184

J.P. PIZZERIA
3682 — A NOSTRAND AVENUE BROOKLYN,
NEW YORK OPEN FROM 11 A.M. TO 11 P.M.
WE DELIVER CALL: 891-1659

HAPPY TALK TRAVEL INC.
"START YOUR HONEYMOON HERE!" FOR THAT
VERY SPECIAL OCCASION LET US MAKE YOUR
PLANS TO ANY DESTINATION YOU WISH!
2103 BELLMORE AVE., BELLMORE
(516) 785-7455

**BRIDAL SALONS
LA COUTURE BOUTIQUE LTD.**
RESIDENT BRIDAL CONSULTANT
ONE OF OUR STORY BOOK WEDDING GOWNS
WILL SEND YOU UP THE AISLE RADIANT AND
HAPPY. YOUR ATTENDANTS AS WELL
169 MAIN STREET COLD SPRINGS HARBOR
(1 FLIGHT UP) (516) 892-4577

**IN MERRICK SEE
TRAVEL A PLENTY**
"WORLD WIDE TRAVEL PLANNING"
2221 JERUSALEM AVE., MERRICK (516) 785-0022

DI LORETO'S FLORIST
FLOWERS FOR ALL OCCASIONS EXCLUSIVE
DESIGNS AT MODERATE PRICES SPECIALIZING
IN WEDDINGS FUNERALS TROPICAL HOUSE
PLANTS OPEN 7 DAYS GREENHOUSE ON
PREMISE 358-1636 57-24 164 ST. FLUSHING
NEW YORK

RECOMMENDED ROOFING
We Are Specialists
In Shingling & Flat Roofing for Homes
Call 526-8466

CONTEMPORARY INTERIORS
MFGS. OF WINDOW & SHUTTER TREATMENTS
SLIDING DRAPERY PANELS LOUVERS HAND
CARVING SHOP AT HOME SERVICE
3071 CROSBY AVE. BKLYN.
CALL (212) 373-0535

**MARIO'S
AUTO INSPECTION SERVICE**
MARIO DE SANTIS PROP. COMPLETE BRAKE
REPAIRS FRONT END WORK ELECTRICAL WORK
TUNE UPS OUR SPECIALTY AUTO REPAIRS
SKILLED MECHANICS, SHELL BAY ROAD
MAYVILLE, OPP. EXIT OF STATE INSPECTORS
PHONE 609 465-5607 CAPEMAY COURT HOUSE

**FRANK MANCINI AND SON
CONTRACTOR**
INDUSTRIAL & COMMERCIAL AND HOMES
WE TAKE PRIDE IN OUR WORK
441 GRAHAM AVE. BROOKLYN, N.Y.
CALL (212) 388-3465

BALCO LAMP COMPANY
55-50 Metropolitan Ave. Ridgewood,
Queens 10-6 M-S 212-456-1709
Manufactures on premises. Discounts up to
50% on floor samples. Complete line of lighting
fixtures, lamps and replacement silk shades.

**Are ROACHES or WATERBUGS
YOUR PROBLEM?**
— USE —

SURE KILL

• CLEAN
• ODORLESS
• NO SPRAYING

**Moneyback Guarantee
Against Re-infestation**

Roaches eat SURE KILL greedily, then return to their
nests to die. These dead roaches contaminate other
roaches and eggs. This chain reaction KILLS THEM
ALL! One can is sufficient for an average infested six
to eight room dwelling. SURE KILL is a powder that
never wears out. If left in place, Re-infestation will
not occur.

All You Can Lose Is Your Roaches
Send only \$3.98 plus 50c for postage and handling
New York State Residents add applicable Sales Tax
H M INDUSTRIES, INC.
Dept. 1501 • 2900 Erie Blvd. E. • Syracuse, N.Y. 13224

Lietuviško stiliaus paminklų
sukurti ir velti pristato-
mi į visas kapines New York,
New Jersey ir Connecticut
valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAVENPORT — 3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta
Gausi parodų salė

WASHINGTON, D.C.

Rūta Penkiūnienė-Krivickaitė, bibliotekininkystės magistrė
Rūta Penkiūnienė-Krivickaitė 1975 prieš Kalėdas gavo M.L.S. — Marylando universitete bibliotekininkystės magistro laipsnį.

1960 Rūta baigė George Washington universitetą B.A. laipsniu iš pedagogikos su prancūzų ir vokiečių kalbomis. Gavusi Krašto apsaugos ministerijos stipendiją (National Defense Fellowship) studijom testė, 1963 įgijo M.A. — magistro laipsnį George Washington universitete iš prancūzų kalbos, parašiusi tezė tema "Fantazija Prosper Merimee apysakose". Čia kitų apysakų tarpe buvo nagrinėtas ir šio prancūzų klasiko veikalas — Lokys, vaizduojas lietuvių mitologiją.

Pedagoginę praktiką Penkiūnienė įgijo dėstydamą prancūzų ir vokiečių kalbas amerikoniškose mokyklose ir 10 metų mokytojaudama Washingtono lituanistinėje Kristijono Donelaičio

Rūta Penkiūnienė - Krivickaitė, bibliotekininkė ir pedagogė.

mokykloje. Aštuonerius metus ji buvo tos mokyklos vedėja. Jos vaikai ne tik su tėvais, bet ir tarpusavyje kalbasi (ir barasi) taisyklinga lietuvių kalba.

Turėdama nemažą mokytojos patirtį, ji matė trūkumus

nevienodai mokančių lietuvių kalbą vaikų, esančių toje pat klasėje, ir tuo būdu sunkumus išieiti nustatytą mokyklai programą. Praeitą vasarą ji paruošė Washingtono lituanistinei mokyklai pergrupavimo programą, vadinamą grupine sistema, pagal kurią dabar ši mokykla veikia.

1975 lapkričio 22 Rytinio pakraščio šeštadieninių lietuviškų mokyklų mokytojų suvažiavime New Yorke ji skaitė ta tema paskaitą ir sulaukė gyvo susidomėjimo. To pasekmėje (kaip kad "Darbininkas" 1975.XII.26 paminė) mokytojų konferencija prašė Svetimo tarybą, kad ji susipažintų su Rūtos Penkiūnienės Washingtono mokyklai paruošta mokinių pergrupavimo programa, vadinama grupine sistema. — M.

LB TARYBOS RINKIMAI
NEW YORKE

Kai Lietuvoj Kalanta, Sadūnaitė, Tamonis ir eilė kitų balsavo ir balsuoja už lietuvių gyvybinius reikalus savo drašiais poelgiais — iš mūsų tokių aukų nereikalaujama, tik tikimasi, kad pasirodysime esą savai tautai gyvi ir besirūpiną jos reikalais.

JAV LB taryba, aukščiausias Lietuvių Bendruomenės organas, yra renkama kas treji metai. Balandžio 24-25 įvyksta aštuntosios tarybos rinkimai. Šiai datai artėjant, laikas visiem apie tai pradėti galvoti ir ruoštis.

Woodhaveno apylinkė jau pradėjo pasiruošimus rinkimų pravedimui. Išrinkta Woodhaveno rinkimų komisija: pirm. inž. Vladas Sidas, 120-21 81st Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418, tel. 849-8250, nariai —

SPORTAS

Nesėkmė krepšiny

Pereitą ketvirtadienį N.Y. jauniai krepšininkai pergavė juoda dieną. Turėdami progą laimėti prieš Gate of Heaven varžovus, mūsiečiai nesugebėjo išlaikyti įprasto žaidimo lygio ir pralose 33:36 pasekme. Pirmam ketvirty jie vedė trim taškais ir puslaikį baigė 18:15. Trečiam ketvirty priešininkas išlygino 25:25 ir laimėjo trijų taškų persvara. Nors mūsų eilėse nebuvo Šimkaus, bet ir G. of H. komanda žaidė silpnėsiu sąstata. Liko neišnaudota daug progų, metimai buvo netikslūs ir deriniai neužbaigti. Atrodo, kad komandai reikia daugiau pamokų, kad įgautų didesnį pasitikėjimą savo jėgomis. Rungtynėse žaidė: Birutis 9, Česnavičius 4, Gvildys 2, Lora 4, Matulaitis 6 ir Naronis 8.

Sekmadienį buvo sužaistos draugiškos rungtynės prieš St. Thomas Aquinas parapiją Brooklyne. Čia mūsiečiai kovoję neblogo, bet pralaimėjo prieš daug stipresnį priešininką 37:56.

Kitos CYO lygos rungtynės bus ketvirtadienį su St. Bene-

Janina Gerdvilienė, tel. 296-0288, Snieguolė Liaukutė, tel. 847-6811, Bronius Bobelis, tel. 647-6637.

New Yorko apygardai yra skirti keturi kandidatai. Kandidatu tampa tas, kurio kandidatūrą paremia ne mažiau kaip 10 asmenų. Siūlyti kandidatus gali kiekvienas, gyvenąs New Yorko apygardos ribose. Siūlymo terminas — kovo 1.

Atsiradusiais klausimais kreiptis į suminėtus asmenis.

dict Joseph komanda, prieš kurią mūsiečiai pirmam rate lengvai laimėjo.

Stalo tenisas

Pereitą sekmadienį Kultūros Židinys įvyko jaunių stalo teniso turnyras, kurio šeiminkais buvo LAK stalo teniso sekcija. Dalyvavo 25 žaidėjai, kurių dauguma svečiai iš vietinių amerikiečių klubų. L.A. Klubui atstovavo tik 9 žaidėjai. Tenka apgailėti, kad nors sąlygos yra geros, bet stalo teniso entuziastų skaičius gerokai sumažėjęs. Šios rūšies turnyras K. Židinys pravedamas jau trečią kartą, bet dalyvių skaičiumi šį kartą pats mažiausias. Turnyrą rūpestingai organizavo ir pravedė Tadas Jasaitis ir Pranas Gvildys.

Geriausia turnyro dalyvė buvo Lora Ng, laimėjusi tris pirmąsias vietas skirtingose klasėse. Iš lietuvių žaidėjų Paulius Gvildys laimėjo I vietą berniukų iki 15 m. grupėje ir II vietą iki 17 m. grupėj. Danutė Gvildytė taip pat pelnė I vietą iki 15 m. mergaičių grupėj ir II vietą 17 m. grupėj. Gina Vebeliūnaitė pasiekė III vietą iki 15 m. merg. grupėj ir II vietą jaunių A klasėj. Rima Vebeliūnaitė gavo I vietą 13 m. merg. grupėj, Arūnas Gudaitis II vietą jaunių B klasėj ir Rima Jasaitytė III vietą 13 m. merg. grupėj.

Sausio 31 LAK stalo teniso dvi komandos važiuoja į USTTA Rytų pakraščio komandinį turnyrą, kuris įvyks Parkdale St. High School, 6100 Good Luck Rd., Riverdale, Md., Washingtono

BOSTONO ŽINIOS

Kun. W. Valkavičiaus straipsnį apie lietuvių imigrantų nuopelnus Amerikos gyvenime įsidėjo eilė JAV katalikiškų savaitraščių, jų tarpe ir Bostono vyskupijos laikraštis The Pilot sausio 9.

LVS-gos Bostono skyrius vasario 1, sekmadienį, 3 val. po pietų inž. Aleksandro Capliko namuose minės 25 m. veiklos sukaktį.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas vyks vasario 15, sekmadienį, 2 val. po pietų Lietuvių Piliečių D-jos salėj.

Dainininkė Birutė Ona Aleksaitė šiemet baigia Naujosios Anglijos Muzikos konservatoriją muzikos magistro laipsniu. Jos studijų baigiamasis rečitalis įvyks N. Anglijos Muzikos konservatorijos rečitalių salėj kovo 14.

no, D.C., pašonėj. Lietuviam atstovaus Paulius ir Pranas Gvildžiai, Tomas Vainius, Danutė Gvildytė, Gina Vebeliūnaitė ir Dalia Jasaitytė.

Šį šeštadienį, sausio 31, LAK futbolininkai, dalyvauja salės turnyre Pratt institute, Brooklyne. Lietuviai žaidžia 8:52 val. vakaro.

Alg. Š.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1976 metams

Vardas ir pavardė

Adresas

Darbininko prenumerata už 1976 12 dol. metams. Naujlem skaitytojams — tik 10 dol.

Siunčiu už prenumeratą \$

Už kalendorių \$

Spaudai paremti \$

Siunčiu skolą už 1974-6 M. \$

P.S. Kai kurie skaitytojai yra paprašyti apsimokėti prenumeratą už 1975 metus, bet nekreipia dėmesio. Nesulaukus mokesčio, Darbininkas bus nutrauktas pagal pašto reikalavimą. DARB. ADM.

N. Y. SKAUTAMS REMTI KOMITETAS
KVIEČIA PRALEISTI 1976 VELYKŲ ATOSTOGAS

WALT DISNEY
WORLD FLORIDOJE

NUO BALANDŽIO 19 IKI 23 DIENOS

Į kelionės kainą įsiskaito:

1. Kelionė lėktuvu, Solage viešbutyje nakvyne ir asmenų bei bagažo pervežimas iš aerodromo į viešbutį ir atgal.
2. Dvi dienos Walt Disney World parke, įskaitant 16-kos paviljonų lankymą.
3. Viena diena Cypress Gardens, įskaitant kelionę ir įėjimo mokestį.
4. Viena diena Cape Kennedy Space Center, įskaitant kelionę ir įėjimo mokestį.
5. Visi takai ir patarnavimo mokesčiai (tips)

KAMBARYS DVIEM PO 234.50 ASM.

KAMBARYS VIENAM 274.50 ASM.

VAIKAI IKI 12 METŲ po 169.50 ASM.

REZERVUOKITE VIETAS. SIUSDAMI 25 DOL. KIEKVIENAM ASMENIUI. ČEKIS RAŠOMAS:

LITHUANIAN SCOUTS ASS'N., INC.

ADRESAS: VYTAUTAS KULPA
84-01 101 St.
Richmond Hill, N.Y. 11418

Sekantis 100 dol. mokestis siunčiamas iki 1976 sausio 19 dienos. Paskutinis kelionės mokestis turi būti gautas ne vėliau 1976 kovo 10.

(Kelionės atsisakymai priimami iki šešių savaičių prieš išvykimą be pabaudos)

A.A.

ONAI BACAUSKIENEI

mirus, jos vyrui, šauliui Kazimierui Bačauskui, dukrai Elenai Petniūnienei su šeima, anūkei Irenai Kirkylienei su šeima, trim proanūkam gilią užuojautą reiškia

N.Y. Simo Kudirkos šaulių kuopa

Jau gaunama anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY

Agronomės Izabelės Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Persiuntimui pridedama 50 c. Užsakymus siųsti adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Užsakymam naudokite šią atkarpą:

Užsakau "Lithuanian Cookery" egz. už dol.
Persiuntimas

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

VISIT LITHUANIA THIS SPRING
with UNION TOURS — Leader in
Eastern European Travel Since

1931

Three Spring Departures via Scandinavian Airlines

1 night MOSCOW—5 nights VILNIUS
— 1 NIGHT COPENHAGEN

Depart New York April 4—Return April 12 \$725.00
Depart New York May 9—Return May 17 \$765.00
Depart New York May 16 — Return May 24 — \$765.00
Single Supplement: \$75.00

Tour Price Includes: All flights, First Class hotels with private bath double occupancy, transfers and baggage handling, all meals in USSR (Continental Breakfast elsewhere), City Sightseeing tour of VILNIUS, Excursions to KAUNAS and TRAKAI, English speaking guide in USSR.

Call or write for advance information on our Summer and Fall tours to Lithuania.

For reservations and information call

UNION TOURS, INC. (212) 679-7878
6 EAST 36TH STREET
NEW YORK, N.Y. 10016

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš

BOSTONO, MONTREALIO, NEW YORKO

balandžio 15	—	\$645.00	liepos 28	—	1045.00
gegužės 20	—	725.00	rugėjo 1	—	925.00
gegužės 26	—	899.00	rugėjo 16	—	725.00
liepos 14	—	1045.00	gruodžio 22	—	875.00

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų, su papildomu mokesčiu, New Yorke.

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTASI

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalų kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomionienė

Air Fares Subject to Changes and Government approval.

Norintiem atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkome reikalingus išskvietimo dokumentus.

BALTIC HOMELAND TOURS

TO

VILNIUS 5 NIGHTS

WARSAW 2 NIGHTS

Eight Departures — — — — Reserve Your Date

FEBRUARY 23rd \$679.00

MARCH 22nd \$679.00

APRIL 12th \$735.00

MAY 17th \$779.00

SEPTEMBER 20th \$779.00

OCTOBER 25th \$745.00

NOVEMBER 15th \$679.00

DECEMBER 13th \$679.00

Program Includes:

Transatlantic flights via KLM and Aeroflot within USSR
All rail transportation to and from Warsaw and Vilnius
All transfers to and from airports and railroad stations, plus baggage handling
First-class accommodations with private bath, based on double occupancy
Three meals per day in Vilnius (breakfast and dinner in Warsaw)
Sightseeing tours in both cities
English speaking guides throughout
For Reservations Contact:

PAT KELTNER or LARRY GEMMELL
PHONE: 212 943-6995

AT
FIGARO TRAVEL INC.
17 BATTERY PLACE
NEW YORK, N.Y. 10004

Deposit of \$100.00 will hold your reservation until 30 days before departure

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas rengiamas vasario 15 Kultūros Židinyje.

Dirvos 60 metų sukakties minėjimo akademija įvyksta šį sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinyje. Programoje — Prano Naujokaitis kalba — Spaudos reikšmė išeivijos gyvenime, Algirdas Budreckis — Dirva ir tautinės minties spauda. Jonas Rūtenis skaito poemą — Lietuviškasis žodis. Akademiją praveda Irena Veblaitienė.

Aušra ir Jonas Jurašai išvyko į Los Angeles, kur sausio 24 dalyvavo politinių studijų savaitgalį. Los Angeles mieste jie pasiliks kokią savaitę, paskui grįš į New Yorką. Kas ieškotų kokių kontaktų su jais, prašomi kreiptis į Darbininko redakciją.

Ateitininkų žiemos šventė rengiama sausio 31 Kultūros Židinyje. Bus rimta ir linksmas programa, vaišės. Pradžią 7 v.v. Rengia moksleiviai ateitininkai.

Prof. dr. Antanas Klimas iš Rochesterio, N.Y., pasakys pagrindinę kalbą Lietuvos nepriklausomybės minėjime, kuris bus vasario 15 Kultūros Židinyje. Dr. A. Klimas Rochesterio universitete dėsto germanistiką.

N.Y. tautinių šokių ansamblis, vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės, dalyvaus Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 15 Kultūros Židinyje.

Jaunimo pamaldos Kultūros Židinyje bus vasario 8, kitą sekmadienį, 12 val. Po pamaldų Walt Disney filmas, C.Y.O. lygos rungtynės. Vaišėmis rūpinasi ateitininkai.

Liet. Kat. Mokslo Akademijos, Inc., metinis susirinkimas kviečiamas vasario 1, sekmadienį, Kultūros Židinyje Brooklyne. Pradžią 2:30 v. popiet.

Dramos aktorius Henrikas Kačinskas savo artimųjų bičiulių tarpe sausio 25 atšventė 73-čią gimtadienį.

Antanina Reivytytėnė, išdirbusi Pfizer bendrovėje 25 metus, tos bendrovės buvo apdovanota auksine apyranke su briliantu.

Lietuvių kalbos kursai suaugusiems jau baigiami suorganizuoti. Bus dvi grupės, pradedančiųjų ir pažengusiųjų. Pirmas pasitarimas įvyko sausio 24 Maironio lituanistinės mokyklos. Kursai vyks Kultūros Židinyje. Bus mokoma lietuvių kalbos ir supažindinama su lietuvių kultūra. Kas norėtų kursų lankyti, prašomi kreiptis į kursų organizatorių — Bill Kumet (516) 538-8985. Skambinti po 7 v.v.

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdybos susirinkimas įvyko sausio 25 Brooklyne. Svarstyta naujos valdybos rinkimo, premijų komisijų sudarymo ir kiti veiklos reikalai. LRD valdybą įeina Leonardas Andriekus, Jurgis Jankus, Algirdas Landsbergis, Nelė Mazalaitė ir Leonardas Žitkevičius.

Ona Bačauskienė, sunkiai ir ilgai sirgusi, mirė sausio 26 d. 9 v.r. ligoninėje. Buvo gimusi 1901 Amerikoje. Nuliūdime liko vyras Kazimieras Bačauskas, dukra Elena Petniūnienė su žentu Juozu Petniūnu, anūkė Irena Kirkylienė su vyru Viktoru Kirkyliu, trys proanūkai. Atsisveikinimas trėčiadienio vakarą 7:45 v. Šalinienės šermėninėje. Laidojama ketvirtadienį 9:30 v.r. iš Apreiškimo parapijos bažnyčios St. Charles kapinėse.

LMK Federacijos New Yorko klubas savo susirinkimą kviečia vasario 8, sekmadienį, 2:30 v. popiet pas klubo narę Genę Treimanię, 85-85 98 St. Woodhaven. Narės prašomos dalyvauti.

Už a.a. Juozo Grigickio vėlė mišios pranciškonų koplyčioje bus aukojamos vasario 4 ir 20, kovo 19. Užprašė Marija Parzel.

L.K. Moterų Sąjungos 29 kuopos susirinkimas kviečiamas vasario 1, sekmadienį, 12 val. po pietų Apreiškimo parapijos salėje. Po susirinkimo bus vaišės.

Už a.a. Juozo Alonio vėlė mišios pranciškonų koplyčioje bus aukojamos vasario 16. Užprašė Marija Parzel.

Laisvės Žiburio radijo valandėlė mini savo veiklos dešimtmetį. Sukaktuvinis koncertas bus balandžio 25. Programą atliks Grandinėls ansamblis iš Clevelando.

RAMOVĖNAI MINĖJO 25 METŲ SUKAKTĮ

Sausio 17, šeštadienį, Kultūros Židinio salėje LK Veteranų Sąjungos Ramovėnai New Yorko skyrius surengė savo veiklos 25 metų sukakties minėjimą.

Mažosios salės galinė siena buvo papuošta gražiu ramovėnų ženkluku, kurį šiai progai per-

Publika Jurašų sutiktuose sausio 20 Kultūros Židinyje. Nuotr. L. Tamošaičio

ELENOS KEPALAITĖS SKULPTŪROS PARODA

Skulptorės Elenos Kepalaitės paroda vyksta nuo vasario 14 iki kovo 5 Phoenix galerijoje Manhattan. Bus išstatyta skulptūros iš 1966-1976 laikotarpio. Taip pat bus išstatyta ir piešinių. Galerijos adresas — 939 Madison Ave., prie 74 St., tel. 744-5166. Galerija lankoma: antradienį-šeštadienį nuo 11 iki 5:30 v. v. pirmadieniais ir sekmadieniais uždaryta.

PARENGIMAI KULTŪROS ŽIDINYJE

Sausio 31, šeštadienį, ateitininkų šeimos šventė mažojoje salėje.

Vasario 1, sekmadienį, 2:30 v. popiet posėdžių menė Liet. Katalikų Mokslo Akademijos Židinio susirinkimas.

Vasario 1, sekmadienį, 3 v. popiet Dirvos laikraščio 60 metų sukakties minėjimas.

Vasario 7, šeštadienį, skautų sueigos ir LS Sesierys pobūvis.

Vasario 8, sekmadienį, 12 val. jaunimo — pamaldos, 1:30 v. C.Y.O. lygos krepšinio rungtynės.

Vasario 8, sekmadienį, 2 v. popiet — Lito bendrovės metinis susirinkimas mažojoje salėje.

Vasario 14, šeštadienį, LB New Yorko apygardos suvažiavimas mažojoje salėje.

Vasario 15, sekmadienį, Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas.

Vasario 21 ir 22, šeštadienį ir sekmadienį, Septintoji dailės paroda abiejose salėse.

Vasario 28, šeštadienį, nuo 1 iki 4 v. skautų sueigos.

Vasario 28, šeštadienį, vakare užgavėnių kaukių balius. Rengia ateitininkai.

Kovo 7, sekmadienį, 12 val. jaunimo pamaldos ir Kaziuko mugė.

Kovo 13, šeštadienį, Rytų apygardos sporto pirmenybės.

Kovo 14, sekmadienį, Rytų apygardos sporto pirmenybės.

Kovo 14, sekmadienį, 4 v. popiet — Vaižganto Kultūros Klubo popietė mažojoje salėje.

Kovo 20, šeštadienį, 7 v.v. iškilminga skautų sueiga.

Kovo 27, šeštadienį, 7 v.v. apatinę salę neolituanų sueiga.

Kovo 28, sekmadienį, 3 v. popiet didžiojoje salėje Maironio lituanistinės mokyklos vaidinimas.

Balandžio 4, sekmadienį, 4 v. popiet mažojoje salėje Vaižganto Kultūros Klubo popietė.

Balandžio 10-11, šeštadienį ir sekmadienį, jaunimo rekolokacijos.

Balandžio 11, sekmadienį, 4 val. popiet architektų ir inžinierių susirinkimas.

Balandžio 24, šeštadienį, Darbininko 60 metų sukakties minėjimas.

Balandžio 25, sekmadienį, Vėlykų stalas didžiojoje salėje. Rengia LMK Federacijos New Yorko klubas.

Gegužės 1, šeštadienį, solistės Danutės Stankaitės kon-

Rašydamos adresą, rašyk aiškiai, neužmiršk pridėti ir "zip" numerio.

Ekskursija į Lietuvą ir Varšuvą 1976 birželio 21 ir rugsėjo 6. 15 dienų kiekviena. Informacijai kreiptis: GINTARAS TOURS MR. P. LASAUSKAS 11 Wellesley St. MAPLEWOOD, N.J. 07040 Tel. (212) 254-8779 (NYC) (201) 761-5472 (namų)

certas didžiojoje salėje. Rengia LMK Federacija.

Gegužės 1-2, šeštadienį ir sekmadienį, Mindaugo Jankausko skulptūrų paroda.

Gegužės 8, šeštadienį, Moterų Vienybės pavasario balius didžiojoje salėje.

Gegužės 15, šeštadienį, Maironio lituanistinės mokyklos parengimas.

Gegužės 16, sekmadienį, 4 v. popiet Vaižganto Kultūros Klubo popietė mažojoje salėje.

Gegužės 22, šeštadienį, New Yorko tautinių šokių ansamblio šventė.

Gegužės 29, šeštadienį, mažojoje salėje Tautos Fondo suvažiavimas.

Birželio 5, šeštadienį, Perkūno choro sezono užbaigimas.

7-OJI DAILĖS PARODA

Ryšium su Lietuvos nepriklausomybės švente LB New Yorko apygardos valdyba rengia septintąją dailės parodą, į kurią kviečiami dailininkai ne tik iš New Yorko, bet ir iš kitų vietovių. Registracija jau prasidėjo. Užsiregistravo bent keletas dailininkų.

Registruotis pas LB apygardos pirmininką Aleksandrą Vakselį, 84-20 112 Street, Ricymond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 846-3246.

Darbai suvežami vasario 7, šeštadienį, nuo 12 iki 6 v.v. Darbai pristatomi į Kultūros Židinio biblioteką. Galima paveikslus pristatyti ir kitomis dienomis po vasario 7, bet reikia susitarti, kas darbus priims ir užregistruos.

Parodos atrinkimas bus vasario 13, penktadienį, premijos skiriamos vasario 14, paveikslai iškabinami vasario 20.

Paroda vyksta vasario 21-22 visose Kultūros Židinio salėse.

Šiemet bus bandoma suorganizuoti jaunimo skyrių. Jaunimas iki 20 metų kviečiamas taip pat savo darbus tuo laiku pristatyti. Jaunimo darbai gali būti ir neįrenginti, tik su paspartom.

Kiekvienas dailininkas gali pristatyti iki 6 savo kūrinių. Pageidaujama mažesnio formato.

Howard Beach teniso klubas pastatė naują teniso aikštę, kuri bus naudojama tik mokymui. Visdom teniso pamokoms (individualiom ir grupėm) vadovaus žinomas tenisininkas VITAS GERULAITIS, SR.

Visi suinteresuoti pagerinti savo žaidimą gali kreiptis į klubą numeriu: 738-2234 arba skambinti Vitui Gerulaičiui 847-5522.

Mokymas bus pravestas panaudojant pačius naujausius metodus ir mašiną. Galima naudotis šiais patogumais: televizija, dušais, pirtimi ir vaikų priežiūra, mamom ar tėvam žaldžiant.

KLUBO ADRESAS: 153 Ave. ir 70 Street, Howard Beach, N.Y.

New Yorko ramovėnų 25 metų sukakties minėjime. Iš k. ramovėnų pirmininkas Jonas Rūtenis, Tėv. Placidas Barius, Aleksandras Vakselis, Elena Andriūšienė, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, birutiečių pirmininkė M. Klivėckienė, Kario redaktorius Zigmars Raulinaitis, Balfo skyr. pirm. Janė Gerdvilienė, Justinas Liaukus, Vincas Savukynas. Nuotr. L. Tamošaičio

DIRVOS 60 METŲ SUKAKČIAI PAMINĖTI AKADEMIJA

1976 m. vasario mėn. 1 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y.

Programoje:

PRANAS NAUJOKAITIS
Spaudos reikšmė išeivijos gyvenime
ALGIRDAS BUDRECKIS
Dirva ir tautinės minties spauda

JONAS RŪTENIS

Lietuviškasis žodis — poema

Programai vadovauja dailiojo žodžio menininkė **IRENA VEBLAITIENĖ**

JEINANT AUKOJAMA

PO PROGRAMOS KAVA

LOTERIJON LEIDŽIAMAS DAIL. JUOZO BAGDONO DOVANOTAS PAVEIKSLAS

Akademiją rengia ir visus dalyvauti kviečia AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS S-GOS I ir XI skyriai New Yorke

Premijos geriausiems ir dovanos visiem persirengėliams bus duodamos Užgavėnių kaukių balių. Tikimasi, kad šiemet bus daugiau ir įvairesnių kostiumų nei kitais metais, nes JAV 200 m. sukaktis įkvėps ne vieną gerą idėją. Bet, norint sukurti tikrai originalų ir patrauklų kostiumą, geriausia ieškoti temų lietuvių liaudies papročiuose ir kūryboje.

Woodhaven parduodamas vienos šeimos iš 7 kambarių gražus namas. Informacijai tel. 296-9010.

Brooklyne ieškoma lietuvių moteris prižiūrėti 15 mėnesių vaikų penkis dienas savaitę nuo 7:30 val. ryto iki 3:30 val. Pageidaujama vidutinio amžiaus moteris, bent šiek tiek mokanti angliskai. Geras atlyginimas. Tel. 693-4774.

Richmond Hill, prie pat Forest Parko, išnuomojamas gražus butas iš 6 kambarių su modernia virtuve. Skambinti tel. 847-8692.

Programą baigus, prie apskritų stalų prasidėjo gražios ir linksmos vaišės, pokalbiai. Vaišes rengė Liudas Tamošaitis su savo štabu, talkino ir birutietės, ypač p. Ceilivienė. Atsirado ir muzika. Iš juostos grojo Aloyzas Balsys.

Žmonių buvo apie 80. Vakaras praėjo jaukioje nuotaikoje.

Kitą dieną, sekmadienį, 11 val. ramovėnai surengė pamaldas pranciškonų koplyčioje už mirusius skyriaus narius. (p.j.)

AUKOS DARBININKUI

Darbininko skaitytojai, siųsdami prenumeratas, prisiuntę spaudai aukų: J. Rūtenis, Chesterfield, Mo.—40 dol., R. Ugianskis, Willingboro, N.J. — 15 dol. T. Penikienė, Woodhaven, N.Y. — 10 dol., Vl. W. Bakūnas, Pembroke, Ont. Canada — 10 dol.

Spaudos rėmėjams reiškiamė padėką. Taip pat ir kiti skaitytojai gausiai remia mūsų spaudos darbus. Jų aukos bus vėliau paskelbtos. Darbininko adm.